

Warszawa, dnia 16 maja 2025 r.

Poz. 644

**OBWIESZCZENIE
MARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

z dnia 9 maja 2025 r.

**w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy
oraz finansowaniu terroryzmu**

1. Na podstawie art. 16 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2023 r. poz. 1124), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) ustawą z dnia 14 kwietnia 2023 r. o konsumenckiej pożyczce lombardowej (Dz. U. poz. 1285),
- 2) ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o ogólnoeuropejskim indywidualnym produkcie emerytalnym (Dz. U. poz. 1843),
- 3) ustawą z dnia 16 sierpnia 2023 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem rozwoju rynku finansowego oraz ochrony inwestorów na tym rynku (Dz. U. poz. 1723 oraz z 2024 r. poz. 1863),
- 4) ustawą z dnia 9 maja 2024 r. o zmianie ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 850),
- 5) ustawą z dnia 12 lipca 2024 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo komunikacji elektronicznej (Dz. U. poz. 1222),
- 6) ustawą z dnia 20 grudnia 2024 r. o podmiotach obsługujących kredyty i nabywcach kredytów (Dz. U. z 2025 r. poz. 146),
- 7) ustawą z dnia 9 stycznia 2025 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego, ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej oraz ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. poz. 172)

oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem 25 kwietnia 2025 r.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity ustawy nie obejmuje:

- 1) art. 60 ustawy z dnia 14 kwietnia 2023 r. o konsumenckiej pożyczce lombardowej (Dz. U. poz. 1285), który stanowi:
„Art. 60. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.”;
- 2) art. 52 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o ogólnoeuropejskim indywidualnym produkcie emerytalnym (Dz. U. poz. 1843), który stanowi:
„Art. 52. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:
 - 1) art. 39, który wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia;
 - 2) art. 27 ust. 2 pkt 1, który wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia;
 - 3) art. 46, który wchodzi w życie z dniem 1 października 2023 r.;
 - 4) art. 37 pkt 13, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.;
 - 5) art. 37 pkt 7 w zakresie art. 16e ust. 4 pkt 1 lit. b oraz pkt 9 w zakresie art. 26 ust. 7 pkt 4 i 5, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2032 r.”;

- 3) art. 68, art. 69 i art. 73 ustawy z dnia 16 sierpnia 2023 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem rozwoju rynku finansowego oraz ochrony inwestorów na tym rynku (Dz. U. poz. 1723 oraz z 2024 r. poz. 1863), które stanowią:

„Art. 68. Do kontroli wykonywania przez instytucje obowiązane w rozumieniu ustawy zmienianej w art. 33 obowiązków w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, o których mowa w ustawie zmienianej w art. 33, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 33, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 69. Przepisy art. 129k pkt 4 i art. 129w pkt 4 ustawy zmienianej w art. 33 stosuje się również do instytucji obowiązanych w rozumieniu tej ustawy, wobec których postępowania w sprawie nałożenia kar administracyjnych, o których mowa w art. 150 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 33, zostały wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.”

„Art. 73. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 26, który wchodzi w życie z dniem ogłoszenia;
 - 2) art. 3 pkt 1 lit. a, art. 30 oraz art. 42, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia;
 - 3) art. 17 pkt 47 lit. f w zakresie art. 89 ust. 4d pkt 3, art. 19 pkt 6 i 22, art. 27 oraz art. 29 pkt 16 i 18, art. 40 i art. 71, które wchodzi w życie z dniem 1 października 2023 r.;
 - 4) art. 2, art. 3 pkt 4, art. 13, art. 15 pkt 24, art. 23 pkt 36 lit. b i pkt 48, art. 39, art. 41, art. 51 i art. 62 ust. 2, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.;
 - 5) art. 15 pkt 16 lit. c, który wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia;
 - 6) art. 14 pkt 1 lit. a i pkt 37, art. 17 pkt 10 oraz art. 29 pkt 11, które wchodzi w życie po upływie 9 miesięcy od dnia ogłoszenia;
 - 7) art. 38 pkt 2, który wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 2024 r.;
 - 8) art. 20, który wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2024 r.;
 - 9) art. 32 pkt 11 lit. b, który wchodzi w życie po upływie 18 miesięcy od dnia ogłoszenia;
 - 10) art. 19 pkt 4, który wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2025 r.”;
- 4) art. 5 ustawy z dnia 9 maja 2024 r. o zmianie ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 850), który stanowi:

„Art. 5. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 3 pkt 2, który wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.”;

- 5) art. 124 ustawy z dnia 12 lipca 2024 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo komunikacji elektronicznej (Dz. U. poz. 1222), który stanowi:

„Art. 124. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 1, art. 39 pkt 11 lit. b w zakresie art. 16a ust. 4 pkt 2c i 2d, art. 46 pkt 5, art. 52 pkt 1, art. 63, art. 68 ust. 2, art. 80 ust. 3 i 5–8 oraz art. 120, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia;
 - 2) art. 44 pkt 9 w zakresie art. 20 ust. 1 pkt 2 lit. b, który wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2024 r.;
 - 3) art. 39 pkt 24 i 27, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.;
 - 4) art. 39 pkt 31, który wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia;
 - 5) art. 49 i art. 106, które wchodzi w życie z dniem 18 października 2024 r.”;
- 6) art. 76 ustawy z dnia 20 grudnia 2024 r. o podmiotach obsługujących kredyty i nabywcach kredytów (Dz. U. z 2025 r. poz. 146), który stanowi:

„Art. 76. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 65, art. 67 i art. 75, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia;
- 2) art. 61 pkt 2 i art. 68, które wchodzi w życie po upływie 2 miesięcy od dnia ogłoszenia.”;

- 7) art. 5 ustawy z dnia 9 stycznia 2025 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego, ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej oraz ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. poz. 172), który stanowi:

„Art. 5. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”.

Marszałek Sejmu: *wz. P. Zgorzelski*

Załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej
Polskiej z dnia 9 maja 2025 r. (Dz. U. poz. 644)

USTAWA

z dnia 1 marca 2018 r.

o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu¹⁾

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa:

- 1) zasady i tryb przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
- 2) warunki wykonywania działalności gospodarczej przez niektóre instytucje obowiązane.

Art. 2. 1. Instytucjami obowiązany są:

- 1) banki krajowe, oddziały banków zagranicznych, oddziały instytucji kredytowych, instytucje finansowe mające siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz oddziały instytucji finansowych niemających siedziby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 1646, 1685 i 1863 oraz z 2025 r. poz. 146, 222 i 525);
- 2) spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe oraz Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa, w rozumieniu ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 379);
- 3) krajowe instytucje płatnicze, krajowe instytucje pieniądza elektronicznego, oddziały unijnych instytucji płatniczych, oddziały unijnych i zagranicznych instytucji pieniądza elektronicznego, małe instytucje płatnicze, biura usług płatniczych oraz agenci rozliczeniowi, w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2024 r. poz. 30, 731 i 1222 oraz z 2025 r. poz. 146);
- 4) firmy inwestycyjne, banki powiernicze w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2024 r. poz. 722 i 1863 oraz z 2025 r. poz. 146) oraz oddziały zagranicznych firm inwestycyjnych w rozumieniu tej ustawy, prowadzące działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) zagraniczne osoby prawne prowadzące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność maklerską, w tym prowadzące taką działalność w formie oddziału, oraz towarowe domy maklerskie w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 910 i 1881), a także spółki handlowe, o których mowa w art. 50a tej ustawy;
- 6) spółki prowadzące rynek regulowany – w zakresie, w jakim prowadzą platformę aukcyjną, o której mowa w art. 3 pkt 10a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi;

¹⁾ Niniejsza ustawa:

- 1) w zakresie swojej regulacji wdraża dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniającą rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylającą dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE (Dz. Urz. UE L 141 z 05.06.2015, str. 73, Dz. Urz. UE L 156 z 19.06.2018, str. 43 oraz Dz. Urz. UE L 334 z 27.12.2019, str. 155);
- 2) służy stosowaniu: rozporządzenia Rady (WE) nr 2580/2001 z dnia 27 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych środków restrykcyjnych skierowanych przeciwko niektórym osobom i podmiotom mających na celu zwalczanie terroryzmu (Dz. Urz. UE L 344 z 28.12.2001, str. 70, z późn. zm.), rozporządzenia Rady (WE) nr 881/2002 z dnia 27 maja 2002 r. wprowadzającego niektóre szczególne środki ograniczające skierowane przeciwko niektórym osobom i podmiotom związanym z organizacjami ISIL (Daisz) i Al-Kaida (Dz. Urz. UE L 139 z 29.05.2002, str. 9, z późn. zm.), rozporządzenia (WE) nr 1889/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 października 2005 r. w sprawie kontroli środków pieniężnych wwożonych do Wspólnoty lub wywożonych ze Wspólnoty (Dz. Urz. UE L 309 z 25.11.2005, str. 9), rozporządzenia Rady (UE) nr 753/2011 z dnia 1 sierpnia 2011 r. w sprawie środków ograniczających skierowanych przeciwko niektórym osobom, grupom, przedsiębiorstwom i podmiotom w związku z sytuacją w Afganistanie (Dz. Urz. UE L 199 z 02.08.2011, str. 1, z późn. zm.), rozporządzenia Komisji (UE) nr 389/2013 z dnia 2 maja 2013 r. ustanawiającego rejestr Unii zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, decyzjami nr 280/2004/WE i nr 406/2009/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylającego rozporządzenia Komisji (UE) nr 920/2010 i nr 1193/2011 (Dz. Urz. UE L 122 z 03.05.2013, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 17 z 21.01.2017, str. 52), rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/847 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie informacji towarzyszących transferom środków pieniężnych i uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1781/2006 (Dz. Urz. UE L 141 z 05.06.2015, str. 1).

- 7) fundusze inwestycyjne, alternatywne spółki inwestycyjne, towarzystwa funduszy inwestycyjnych, zarządzający ASI, oddziały spółek zarządzających oraz oddziały zarządzających z Unii Europejskiej znajdujące się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w rozumieniu ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2024 r. poz. 1034 i 1863 oraz z 2025 r. poz. 146);
- 8) zakłady ubezpieczeń wykonujące działalność, o której mowa w dziale I załącznika do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 838, 1565 i 1863 oraz z 2025 r. poz. 146), w tym krajowe zakłady ubezpieczeń, główne oddziały zagranicznych zakładów ubezpieczeń z siedzibą w państwie niebędącym państwem członkowskim oraz oddziały zagranicznych zakładów ubezpieczeń mających siedzibę w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim;
- 9) pośrednicy ubezpieczeniowi wykonujący czynności pośrednictwa ubezpieczeniowego w zakresie ubezpieczeń wymienionych w dziale I załącznika do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz oddziały zagranicznych pośredników wykonujących takie czynności mające siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem agenta ubezpieczeniowego, który jest agentem ubezpieczeniowym wykonującym czynności pośrednictwa ubezpieczeniowego na rzecz jednego zakładu ubezpieczeń w zakresie tego samego działu zgodnie z załącznikiem do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz nie pobiera od klienta składki ubezpieczeniowej ani od zakładu ubezpieczeń kwot należnych klientowi;
- 10) Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. oraz spółka, której Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. przekazał wykonywanie czynności z zakresu, o którym mowa w art. 48 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, w zakresie, w jakim prowadzą rachunki papierów wartościowych lub rachunki zbiorcze;
- 10a)²⁾ podmioty prowadzące system rozrachunku oparty na DLT, o którym mowa w art. 2 pkt 7 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/858 z dnia 30 maja 2022 r. w sprawie systemu pilotażowego na potrzeby infrastruktur rynkowych opartych na technologii rozproszonego rejestru, a także zmiany rozporządzeń (UE) nr 600/2014 i (UE) nr 909/2014 oraz dyrektywy 2014/65/UE (Dz. Urz. UE L 151 z 02.06.2022, str. 1), albo system obrotu i rozrachunku oparty na DLT, o którym mowa w art. 2 pkt 10 tego rozporządzenia, w zakresie, w jakim prowadzą rachunki DLT, o których mowa w art. 3 pkt 28ac ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, albo ewidencję DLT, o której mowa w art. 131u ust. 1 tej ustawy;
- 11) przedsiębiorcy prowadzący działalność kantorową w rozumieniu ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. – Prawo dewizowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 1131), inni przedsiębiorcy świadczący usługę wymiany walut lub usługę pośrednictwa w wymianie walut, niebędący innymi instytucjami obowiązany, oraz oddziały przedsiębiorców zagranicznych prowadzących taką działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 12) podmioty prowadzące działalność gospodarczą polegającą na świadczeniu usług w zakresie:
 - a) wymiany pomiędzy walutami wirtualnymi i środkami płatniczymi,
 - b) wymiany pomiędzy walutami wirtualnymi,
 - c) pośrednictwa w wymianie, o której mowa w lit. a lub b,
 - d) prowadzenia rachunków, o których mowa w ust. 2 pkt 17 lit. e;
- 13) notariusze w zakresie czynności dokonywanych w formie aktu notarialnego, obejmujących:
 - a) przeniesienie własności wartości majątkowej, w tym sprzedaż, zamianę lub darowiznę ruchomości lub nieruchomości,
 - b) zawarcie umowy działu spadku, zniesienia współwłasności, dożywocia, renty w zamian za przeniesienie własności nieruchomości oraz o podział majątku wspólnego,
 - c) przeniesienie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu, prawa użytkowania wieczystego oraz ekspektatywy odrębnej własności lokalu,
 - d) wniesienie wkładu niepieniężnego po założeniu spółki,
 - e) zawarcie umowy dokumentującej wniesienie lub podwyższenie wkładów do spółki albo wniesienie lub podwyższenie kapitału zakładowego,
 - f) przekształcenie lub połączenie spółek,
 - g) zbycie przedsiębiorstwa,
 - h) zbycie udziałów w spółce;

²⁾ Dodany przez art. 33 pkt 1 ustawy z dnia 16 sierpnia 2023 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem rozwoju rynku finansowego oraz ochrony inwestorów na tym rynku (Dz. U. poz. 1723 oraz z 2024 r. poz. 1863), która weszła w życie z dniem 29 września 2023 r.

- 13a) notariusze w zakresie czynności, o których mowa w art. 79 pkt 6a ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1001 oraz z 2025 r. poz. 479);
- 14) adwokaci, radcowie prawni, prawnicy zagraniczni, doradcy podatkowi w zakresie, w jakim świadczą na rzecz klienta pomoc prawną lub czynności doradztwa podatkowego dotyczące:
- a) kupna lub sprzedaży nieruchomości, przedsiębiorstwa lub zorganizowanej części przedsiębiorstwa,
 - b) zarządzania środkami pieniężnymi, instrumentami finansowymi lub innymi aktywami klienta,
 - c) zawierania umowy o prowadzenie rachunku bankowego, rachunku papierów wartościowych lub wykonywania czynności związanych z prowadzeniem tych rachunków,
 - d) wnoszenia wkładu do spółki kapitałowej lub podwyższenia kapitału zakładowego spółki kapitałowej,
 - e) tworzenia, prowadzenia działalności lub zarządzania spółkami kapitałowymi lub trustami
- z wyjątkiem radców prawnych oraz prawników zagranicznych wykonujących zawód w ramach stosunku pracy lub służby w urzędach obsługujących organy administracji publicznej, innych państwowych lub samorządowych jednostkach organizacyjnych oraz w podmiotach innych niż spółki, o których mowa w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 499), oraz doradców podatkowych wykonujących zawód w ramach stosunku pracy w podmiotach innych niż te, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 2117);
- 15) doradcy podatkowi w zakresie czynności doradztwa podatkowego innych niż wymienione w pkt 14 oraz biegli rewidenci;
- 15a) przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236, 1222 i 1871 oraz z 2025 r. poz. 222), których podstawową działalnością gospodarczą jest świadczenie usług polegających na sporządzaniu deklaracji, prowadzeniu ksiąg podatkowych, udzielaniu porad, opinii lub wyjaśnień z zakresu przepisów prawa podatkowego lub celnego, niebędący innymi instytucjami obowiązującymi;
- 16) przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, niebędący innymi instytucjami obowiązującymi, świadczący usługi polegające na:
- a) tworzeniu osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej,
 - b) pełnieniu funkcji członka zarządu lub umożliwianiu innej osobie pełnienia tej funkcji lub podobnej funkcji w osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej,
 - c) zapewnianiu siedziby, adresu prowadzenia działalności lub adresu korespondencyjnego oraz innych pokrewnych usług osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej,
 - d) działaniu lub umożliwieniu innej osobie działania jako powiernik trustu, który powstał w drodze czynności prawnej,
 - e) działaniu lub umożliwieniu innej osobie działania jako osoba wykonująca prawa z akcji lub udziałów na rzecz podmiotu innego niż spółka notowana na rynku regulowanym podlegającym wymogom dotyczącym ujawniania informacji zgodnie z prawem Unii Europejskiej lub podlegająca równoważnym standardom międzynarodowym;
- 17) podmioty prowadzące działalność w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych;
- 18) pośrednicy w obrocie nieruchomościami w rozumieniu ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145, 1222, 1717 i 1881), z wyłączeniem czynności pośrednictwa w obrocie nieruchomościami zmierzających do zawarcia umowy najmu lub dzierżawy nieruchomości lub ich części, w której miesięczny czynsz został określony w wysokości mniejszej niż równowartość 10 000 euro;
- 19) operatorzy pocztowi w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2025 r. poz. 366);
- 20) podmioty prowadzące działalność w zakresie gier losowych, zakładów wzajemnych, gier w karty i gier na automatach w rozumieniu ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 227 oraz z 2024 r. poz. 1473);
- 21) fundacje ustanowione na podstawie ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (Dz. U. z 2023 r. poz. 166) w zakresie, w jakim przyjmują lub dokonują płatności w gotówce o wartości równej lub przekraczającej równowartość 10 000 euro, bez względu na to, czy płatność jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja, czy kilka operacji, które wydają się ze sobą powiązane;
- 22) stowarzyszenia posiadające osobowość prawną, utworzone na podstawie ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2020 r. poz. 2261), w zakresie, w jakim przyjmują lub dokonują płatności w gotówce o wartości równej lub przekraczającej równowartość 10 000 euro, bez względu na to, czy płatność jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja, czy kilka operacji, które wydają się ze sobą powiązane;

- 23) przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców w zakresie, w jakim przyjmują lub dokonują płatności za towary w gotówce o wartości równej lub przekraczającej równowartość 10 000 euro, bez względu na to, czy transakcja jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja, czy kilka operacji, które wydają się ze sobą powiązane;
- 24) przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców w zakresie, w jakim prowadzą działalność polegającą na udostępnianiu skrytek sejfowych, oraz oddziały przedsiębiorców zagranicznych prowadzące taką działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 24a) przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców prowadzący działalność polegającą na:
- a) obrocie lub pośrednictwie w obrocie dziełami sztuki, przedmiotami kolekcjonerskimi oraz antykami w rozumieniu art. 120 ust. 1 pkt 1–3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2024 r. poz. 361, 852, 1473, 1721 i 1911 oraz z 2025 r. poz. 222), w tym gdy działalność taka jest prowadzona:
 - w galeriach sztuki lub domach aukcyjnych lub
 - z wykorzystaniem wolnego portu rozumianego jako strefa lub pomieszczenie, w których towary są traktowane jako nieznajdujące się na obszarze celnym państw członkowskich lub państw trzecich, w tym z wykorzystaniem wolnego obszaru celnego,
 - b) przechowywaniu dzieł sztuki, przedmiotów kolekcjonerskich oraz antyków w rozumieniu art. 120 ust. 1 pkt 1–3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, gdy działalność taka jest prowadzona z wykorzystaniem wolnego portu, o którym mowa w lit. a tiret drugie
- w zakresie transakcji o wartości równej lub przekraczającej równowartość 10 000 euro, bez względu na to, czy transakcja jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja, czy kilka operacji, które wydają się ze sobą powiązane;
- 25) instytucje pożyczkowe w rozumieniu ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2024 r. poz. 1497 oraz z 2025 r. poz. 146);
- 26)³⁾ przedsiębiorcy wykonujący działalność lombardową, o których mowa w ustawie z dnia 14 kwietnia 2023 r. o konsumenckiej pożyczce lombardowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1111);
- 27)⁴⁾ podmiot obsługujący kredyty w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 17 ustawy z dnia 20 grudnia 2024 r. o podmiotach obsługujących kredyty i nabywcach kredytów (Dz. U. z 2025 r. poz. 146).

2. Ilekczo w ustawie jest mowa o:

- 1) beneficjencie rzeczywistym – rozumie się przez to każdą osobę fizyczną sprawującą bezpośrednio lub pośrednio kontrolę nad klientem poprzez posiadane uprawnienia, które wynikają z okoliczności prawnych lub faktycznych, umożliwiające wywieranie decydującego wpływu na czynności lub działania podejmowane przez klienta, lub każdą osobę fizyczną, w imieniu której są nawiązywane stosunki gospodarcze lub jest przeprowadzana transakcja okazjonalna, w tym:
- a) w przypadku osoby prawnej innej niż spółka, której papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym podlegającym wymogom ujawniania informacji wynikającym z przepisów prawa Unii Europejskiej lub odpowiadających im przepisów prawa państwa trzeciego:
 - osobę fizyczną będącą udziałowcem lub akcjonariuszem, której przysługuje prawo własności więcej niż 25 % ogólnej liczby udziałów lub akcji tej osoby prawnej,
 - osobę fizyczną dysponującą więcej niż 25 % ogólnej liczby głosów w organie stanowiącym tej osoby prawnej, także jako zastawnik albo użytkownik, lub na podstawie porozumień z innymi uprawnionymi do głosu,
 - osobę fizyczną sprawującą kontrolę nad osobą prawną lub osobami prawnymi, którym łącznie przysługuje prawo własności więcej niż 25 % ogólnej liczby udziałów lub akcji, lub które łącznie dysponują więcej niż 25 % ogólnej liczby głosów w organie stanowiącym tej osoby prawnej, także jako zastawnik albo użytkownik, lub na podstawie porozumień z innymi uprawnionymi do głosu,

³⁾ Dodany przez art. 56 ustawy z dnia 14 kwietnia 2023 r. o konsumenckiej pożyczce lombardowej (Dz. U. poz. 1285), która weszła w życie z dniem 7 stycznia 2024 r.

⁴⁾ Dodany przez art. 69 pkt 1 ustawy z dnia 20 grudnia 2024 r. o podmiotach obsługujących kredyty i nabywcach kredytów (Dz. U. z 2025 r. poz. 146), która weszła w życie z dniem 19 lutego 2025 r.

- osobę fizyczną sprawującą kontrolę nad osobą prawną poprzez posiadanie uprawnień, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 37 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120, 295 i 1598 oraz z 2024 r. poz. 619, 1685 i 1863), lub
 - osobę fizyczną zajmującą wyższe stanowisko kierownicze w przypadku udokumentowanego braku możliwości ustalenia lub wątpliwości co do tożsamości osób fizycznych określonych w tiret pierwszym–czwartym oraz w przypadku niestwierdzenia podejrzeń prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu,
- b) w przypadku trustu:
- założyciela, w tym fundatora w rozumieniu ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej (Dz. U. poz. 326 i 825),
 - powiernika, w tym członka zarządu w rozumieniu ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej,
 - nadzorcę, jeżeli został ustanowiony, w tym członka rady nadzorczej w rozumieniu ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej,
 - beneficjenta, w tym beneficjenta w rozumieniu ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej lub – w przypadku gdy osoby fizyczne czerpiące korzyści z danego trustu nie zostały jeszcze określone – grupę osób, w których głównym interesie powstał lub działa trust,
 - inną osobę sprawującą kontrolę nad trustem,
 - inną osobę fizyczną o uprawnieniach lub obowiązkach równoważnych do określonych w tiret od pierwszego do piątego,
- c) w przypadku osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą, wobec której nie stwierdzono przesłanek lub okoliczności mogących wskazywać na fakt sprawowania kontroli nad nią przez inną osobę fizyczną lub osoby fizyczne, przyjmuje się, że taka osoba fizyczna jest jednocześnie beneficjentem rzeczywistym;
- 1a) analizie finansowej – rozumie się przez to wynik analizy operacyjnej lub analizy strategicznej, przeprowadzonej przez Generalnego Inspektora Informacji Finansowej w celu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
 - 1b) analizie operacyjnej – rozumie się przez to metodę działania opartą na badaniu, przetwarzaniu i zestawianiu zgromadzonych informacji, polegającą na poszukiwaniu, identyfikowaniu i wskazywaniu powiązań między danymi uzyskanymi z różnych źródeł w celu wykrycia lub uprawdopodobnienia prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu;
 - 1c) analizie strategicznej – rozumie się przez to metodę działania opartą na badaniu, przetwarzaniu i zestawianiu zgromadzonych informacji, polegającą na poszukiwaniu, identyfikowaniu i wskazywaniu tendencji oraz schematów działania w zakresie prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu;
 - 2) blokadzie rachunku – rozumie się przez to czasowe uniemożliwienie korzystania i dysponowania ze wszystkich lub części wartości majątkowych gromadzonych na rachunku, w tym również przez instytucję obowiązaną;
 - 3) członkach rodziny osoby zajmującej eksponowane stanowisko polityczne – rozumie się przez to:
 - a) małżonka lub osobę pozostającą we wspólnym pożyciu z osobą zajmującą eksponowane stanowisko polityczne,
 - b) dziecko osoby zajmującej eksponowane stanowisko polityczne i jego małżonka lub osoby pozostającej we wspólnym pożyciu,
 - c) rodziców osoby zajmującej eksponowane stanowisko polityczne;
 - 4) dyrektywie 2015/849 – rozumie się przez to dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniającą rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylającą dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE (Dz. Urz. UE L 141 z 05.06.2015, str. 73);
 - 5) europejskich urzędach nadzoru – rozumie się przez to Europejski Urząd Nadzoru Bankowego, Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych oraz Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych;
 - 6) finansowaniu terroryzmu – rozumie się przez to czyn określony w art. 165a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2025 r. poz. 383);

- 7) grupie – rozumie się przez to jednostkę dominującą wraz z jej jednostkami zależnymi oraz podmiotami, w których jednostki te posiadają udziały, oraz jednostkami powiązаныmi ze sobą jednym ze związków, o których mowa w przepisach państw członkowskich wydanych na podstawie art. 22 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniającej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylającej dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG (Dz. Urz. UE L 182 z 29.06.2013, str. 19, z późn. zm.⁵⁾);
- 8) jednostkach współpracujących – rozumie się przez to organy administracji rządowej, organy jednostek samorządu terytorialnego oraz inne państwowe jednostki organizacyjne, a także Narodowy Bank Polski (NBP), Komisję Nadzoru Finansowego (KNF) i Najwyższą Izbę Kontroli (NIK);
- 9) kadrze kierowniczej wyższego szczebla – rozumie się przez to członka zarządu, dyrektora lub pracownika instytucji obowiązanej posiadającego wiedzę z zakresu ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu związanego z działalnością instytucji obowiązanej oraz podejmującego decyzje mające wpływ na to ryzyko;
- 10) kliencie – rozumie się przez to osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której instytucja obowiązana świadczy usługi lub dla której wykonuje czynności wchodzące w zakres prowadzonej przez nią działalności zawodowej, w tym z którą instytucja obowiązana nawiązuje stosunki gospodarcze, lub na zlecenie której przeprowadza transakcję okazjonalną, przy czym w przypadku umowy ubezpieczenia przez klienta instytucji obowiązanej rozumie się ubezpieczającego, a w przypadku umowy o prowadzenie rejestru akcjonariuszy, o której mowa w art. 300³² i art. 328² ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 18 i 96), przez klienta instytucji obowiązanej rozumie się wyłącznie akcjonariusza, zastawnika lub użytkownika akcji podlegającego wpisowi do tego rejestru w związku z transakcją stanowiącą podstawę dokonania wpisu;
- 10a) informacji finansowej – rozumie się przez to informacje dotyczące wartości majątkowych, transakcji i stosunków gospodarczych, będące w posiadaniu Generalnego Inspektora Informacji Finansowej, zgromadzone na podstawie ustawy;
- 11) osobach zajmujących eksponowane stanowiska polityczne – rozumie się przez to, z wyłączeniem grup stanowisk średniego i niższego szczebla, osoby zajmujące znaczące stanowiska publiczne lub pełniące znaczące funkcje publiczne, w tym:
 - a) szefów państw, szefów rządów, ministrów, wiceministrów oraz sekretarzy stanu,
 - b) członków parlamentu lub podobnych organów ustawodawczych,
 - c) członków organów zarządzających partii politycznych,
 - d) członków sądów najwyższych, trybunałów konstytucyjnych oraz innych organów sądowych wysokiego szczebla, których decyzje nie podlegają zaskarżeniu, z wyjątkiem trybów nadzwyczajnych,
 - e) członków trybunałów obrachunkowych lub zarządów banków centralnych,
 - f) ambasadorów, *chargés d'affaires* oraz wyższych oficerów sił zbrojnych,
 - g) członków organów administracyjnych, zarządczych lub nadzorczych przedsiębiorstw państwowych, spółek z udziałem Skarbu Państwa, w których ponad połowa akcji albo udziałów należy do Skarbu Państwa lub innych państwowych osób prawnych,
 - h) dyrektorów, zastępców dyrektorów oraz członków organów organizacji międzynarodowych lub osoby pełniące równoważne funkcje w tych organizacjach,
 - i) dyrektorów generalnych w urzędach naczelnym i centralnym organów państwowych oraz dyrektorów generalnych urzędów wojewódzkich,
 - j) inne osoby zajmujące stanowiska publiczne lub pełniące funkcje publiczne w organach państwa lub centralnych organach administracji rządowej;
- 12) osobach znanych jako bliscy współpracownicy osoby zajmującej eksponowane stanowisko polityczne – rozumie się przez to:
 - a) osoby fizyczne będące beneficjentami rzeczywistymi osób prawnych, jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej lub trustów wspólnie z osobą zajmującą eksponowane stanowisko polityczne lub utrzymującą z taką osobą inne bliskie stosunki związane z prowadzoną działalnością gospodarczą,
 - b) osoby fizyczne będące jedynym beneficjentem rzeczywistym osób prawnych, jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej lub trustu, o których wiadomo, że zostały utworzone w celu uzyskania faktycznej korzyści przez osobę zajmującą eksponowane stanowisko polityczne;

⁵⁾ Zmiany wymienionej dyrektywy zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 330 z 15.11.2014, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 334 z 21.11.2014, str. 86.

- 12a) państwie członkowskim – rozumie się przez to państwo członkowskie Unii Europejskiej lub państwo członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
- 13) państwie trzecim wysokiego ryzyka – rozumie się przez to państwo identyfikowane na podstawie informacji pochodzących z wiarygodnych źródeł, w tym raportów z ewaluacji krajowych systemów przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu przeprowadzanych przez Grupę Specjalną do spraw Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (FATF) oraz organy lub organizacje z nią powiązane, jako nieposiadające skutecznego systemu przeciwdziałania praniu pieniędzy lub finansowaniu terroryzmu lub posiadające znaczące braki w systemie przeciwdziałania praniu pieniędzy lub finansowaniu terroryzmu, w szczególności państwo trzecie zidentyfikowane przez Komisję Europejską w akcie delegowanym przyjętym na podstawie art. 9 dyrektywy 2015/849;
- 14) praniu pieniędzy – rozumie się przez to czyn określony w art. 299 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny;
- 15) przeprowadzaniu transakcji – rozumie się przez to wykonanie przez instytucję obowiązaną dyspozycji lub zlecenia wydanych przez klienta lub osobę działającą w jego imieniu;
- 16) przetwarzaniu informacji – rozumie się przez to każdą operację wykonywaną na informacjach, w szczególności ich uzyskiwanie, gromadzenie, utrwalanie, przechowywanie, opracowywanie, zmienianie, udostępnianie i usuwanie, a zwłaszcza te operacje, które wykonuje się w systemach informatycznych;
- 17) rachunku – rozumie się przez to:
- a) rachunek płatniczy w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych,
 - b) rachunek bankowy i rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej niebędące rachunkami płatniczymi,
 - c) rachunek papierów wartościowych i rachunek zbiorczy oraz służący do ich obsługi rachunek pieniężny, w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi,
 - d) rejestr uczestników funduszu lub ewidencję uczestników funduszu inwestycyjnego zamkniętego,
 - e) prowadzony w formie elektronicznej zbiór danych identyfikacyjnych zapewniających osobom uprawnionym możliwość korzystania z jednostek walut wirtualnych, w tym przeprowadzania transakcji ich wymiany,
 - f) rachunek derywatów w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi;
- 18) relacjach korespondenckich – rozumie się przez to:
- a) świadczenie usług bankowych przez jeden bank jako korespondenta na rzecz innego banku jako respondentą,
 - b) relacje między instytucjami kredytowymi, instytucjami finansowymi, w tym relacje, w ramach których są świadczone podobne usługi przez instytucję będącą korespondentem na rzecz instytucji będącej respondentem, oraz relacje, które zostały ustanowione na potrzeby transakcji dotyczących papierów wartościowych lub na potrzeby transferów środków pieniężnych;
- 19) rozporządzeniu 2015/847 – rozumie się przez to rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/847 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie informacji towarzyszących transferom środków pieniężnych i uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1781/2006 (Dz. Urz. UE L 141 z 05.06.2015, str. 1);
- 19a) rozporządzeniu 910/2014 – rozumie się przez to rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE (Dz. Urz. UE L 257 z 28.08.2014, str. 73);
- 19b) rozporządzeniu 2016/794 – rozumie się przez to rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/794 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania (Europol), zastępujące i uchylające decyzje Rady 2009/371/WSiSW, 2009/934/WSiSW, 2009/935/WSiSW, 2009/936/WSiSW i 2009/968/WSiSW (Dz. Urz. UE L 135 z 24.05.2016, str. 53, z późn. zm.⁶⁾);
- 19c) skrytce sejfowej – rozumie się przez to wyodrębnione i zabezpieczone miejsce o niewielkiej powierzchni, w wydzielonym pomieszczeniu lub wyznaczonej szafie ze skrytkami, zabezpieczone przed dostępem osób nieupoważnionych za pomocą systemu kontroli dostępu, alarmu, monitoringu lub ochrony fizycznej, które jest udostępniane klientowi za opłatą, w celu przechowywania zdeponowanych rzeczy ruchomych, na podstawie umowy, której łączny czas obowiązywania wynosi co najmniej 30 dni;

⁶⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 236 z 12.09.2018, str. 72, Dz. Urz. UE L 248 z 13.07.2021, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 169 z 27.06.2022, str. 1.

- 20) stosunkach gospodarczych – rozumie się przez to stosunki instytucji obowiązanej z klientem związane z działalnością zawodową instytucji obowiązanej, które w chwili ich nawiązywania wykazują cechę trwałości;
- 21) transakcji – rozumie się przez to czynność prawną lub faktyczną, na podstawie której dokonuje się przeniesienia własności lub posiadania wartości majątkowych, lub czynność prawną lub faktyczną dokonywaną w celu przeniesienia własności lub posiadania wartości majątkowych;
- 22) transakcji okazjonalnej – rozumie się przez to transakcję, która nie jest przeprowadzana w ramach stosunków gospodarczych;
- 23) transferze środków pieniężnych – rozumie się przez to transfer środków pieniężnych w rozumieniu rozporządzenia 2015/847;
- 24) truście (trust) – rozumie się przez to regulowany przepisami prawa obcego stosunek prawny wynikający ze zdarzenia prawnego, umowy lub porozumienia, w tym zespołu takich zdarzeń lub czynności prawnych, na podstawie którego dokonuje się przeniesienia własności lub posiadania wartości majątkowych na powiernika w celu sprawowania zarządu powierniczego oraz udostępniania tych wartości beneficjentom tego stosunku oraz fundację rodzinną w rozumieniu ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej;
- 25) umowie ubezpieczenia – rozumie się przez to umowę, o której mowa w dziale I załącznika do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej;
- 26) walucie wirtualnej – rozumie się przez to cyfrowe odwzorowanie wartości, które nie jest:
- a) prawnym środkiem płatniczym emitowanym przez NBP, zagraniczne banki centralne lub inne organy administracji publicznej,
 - b) międzynarodową jednostką rozrachunkową ustanawianą przez organizację międzynarodową i akceptowaną przez poszczególne kraje należące do tej organizacji lub z nią współpracujące,
 - c) pieniądzem elektronicznym w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych,
 - d) instrumentem finansowym w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi,
 - e) wekslem lub czekiem
- oraz jest wymienialne w obrocie gospodarczym na prawne środki płatnicze i akceptowane jako środek wymiany, a także może być elektronicznie przechowywane lub przeniesione albo może być przedmiotem handlu elektronicznego;
- 27) wartościach majątkowych – rozumie się przez to prawa majątkowe lub inne mienie ruchome lub nieruchomości, środki płatnicze, instrumenty finansowe w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, inne papiery wartościowe, wartości dewizowe oraz waluty wirtualne;
- 28) wstrzymaniu transakcji – rozumie się przez to czasowe ograniczenie korzystania i dysponowania wartościami majątkowymi polegające na uniemożliwieniu przeprowadzenia przez instytucję obowiązaną określonej transakcji lub większej liczby określonych transakcji.

Art. 3. Do umowy ubezpieczenia oraz do umowy o udostępnieniu skrytki sejfowej stosuje się odpowiednio przepisy ustawy.

Art. 4. Przepisów rozporządzenia 2015/847 nie stosuje się do transferów środków pieniężnych wykonywanych pomiędzy dostawcami usług płatniczych mającymi siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na rachunek płatniczy odbiorcy umożliwiający dokonywanie wyłącznie płatności za dostawę towarów lub usług, jeżeli:

- 1) dostawca usług płatniczych odbiorcy może za pomocą niepowtarzalnego identyfikatora transakcji monitorować transfer środków pieniężnych pomiędzy odbiorcą a osobą fizyczną, osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, która zawarła z odbiorcą umowę na dostawę towarów lub usług;
- 2) kwota transferu środków pieniężnych z tytułu płatności za dostawę towarów lub usług nie przekracza równowartości 1000 euro.

Art. 5. Przeliczenia kwot wyrażonych w ustawie w euro dokonuje się według średniego kursu waluty ogłoszonego przez NBP, obowiązującego w dniu przeprowadzania transakcji, w dniu zlecenia przeprowadzenia transakcji lub w dniu wydania decyzji o nałożeniu kary pieniężnej.

Art. 6. Instytucje obowiązane wyznaczają kadrę kierowniczą wyższego szczebla odpowiedzialną za wykonywanie obowiązków określonych w ustawie.

Art. 7. W przypadku instytucji obowiązanej, w której działa zarząd lub inny organ zarządzający, wyznacza się spośród członków tego organu osobę odpowiedzialną za wdrażanie obowiązków określonych w ustawie.

Art. 8. Instytucje obowiązane wyznaczają pracownika zajmującego kierownicze stanowisko odpowiedzialnego za zapewnienie zgodności działalności instytucji obowiązanej oraz jej pracowników i innych osób wykonujących czynności na rzecz tej instytucji obowiązanej z przepisami o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. Wyznaczony pracownik jest również odpowiedzialny za przekazywanie w imieniu instytucji obowiązanej zawiadomień, o których mowa w art. 74 ust. 1, art. 86 ust. 1, art. 89 ust. 1 i art. 90.

Art. 9. W przypadku instytucji obowiązanych prowadzących działalność jednoosobowo zadania kadry kierowniczej wyższego szczebla oraz pracownika, o których mowa w art. 6 i art. 8, wykonuje osoba prowadząca tę działalność.

Rozdział 2

Organy informacji finansowej

Art. 10. 1. Organami administracji rządowej właściwymi w sprawach przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, zwanymi dalej „organami informacji finansowej”, są:

- 1) minister właściwy do spraw finansów publicznych jako naczelny organ informacji finansowej;
- 2) Generalny Inspektor Informacji Finansowej, zwany dalej „Generalnym Inspektorem”.

2. Generalnego Inspektora powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw finansów publicznych po zasięgnięciu opinii ministra – członka Rady Ministrów właściwego do spraw koordynowania działalności służb specjalnych, jeżeli został wyznaczony przez Prezesa Rady Ministrów.

3. (uchylony)

Art. 11. 1. Generalnym Inspektorem może być osoba, która:

- 1) posiada wyłącznie obywatelstwo polskie;
- 2) korzysta z pełni praw publicznych;
- 3) wykazuje nieskazitelną postawę moralną, obywatelską i patriotyczną;
- 4) nie była skazana za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;
- 5) spełnia wymagania określone w przepisach o ochronie informacji niejawnych w zakresie dostępu do informacji niejawnych o klauzuli „ściśle tajne”;
- 6) posiada tytuł zawodowy magistra lub tytuł równorzędny w zakresie prawa, ekonomii lub finansów;
- 7) posiada wiedzę z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
- 8) nie pełniła służby zawodowej ani nie pracowała w organach bezpieczeństwa państwa wymienionych w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2024 r. poz. 1632, 1897 i 1940), ani nie była ich współpracownikiem.

2. Generalny Inspektor nie może należeć do partii politycznej.

Art. 11a. 1. Kadencja Generalnego Inspektora trwa 6 lat.

2. Kadencja Generalnego Inspektora rozpoczyna się z dniem jego powołania.

3. Ta sama osoba nie może być Generalnym Inspektorem dłużej niż przez dwie kolejne kadencje.

4. Kadencja Generalnego Inspektora wygasa w razie jego śmierci.

Art. 11b. Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw finansów publicznych, może odwołać Generalnego Inspektora przed upływem kadencji w przypadku:

- 1) niewykonywania przez niego zadań na skutek długotrwałej choroby trwającej co najmniej 6 miesięcy;
- 2) zaprzestania spełniania warunków, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 1, 2 i 4 i ust. 2;
- 3) złożenia rezygnacji.

Art. 11c. 1. Po upływie kadencji Generalny Inspektor wykonuje swoje zadania do czasu powołania nowego Generalnego Inspektora, nie dłużej jednak niż przez 3 miesiące po upływie kadencji.

2. W przypadku:

- 1) wygaśnięcia kadencji Generalnego Inspektora,
- 2) odwołania Generalnego Inspektora przed upływem kadencji

– zadania Generalnego Inspektora do czasu powołania nowego Generalnego Inspektora wykonuje osoba kierująca komórką organizacyjną, o której mowa w art. 12 ust. 2, nie dłużej jednak niż przez 3 miesiące.

Art. 11d. Po upływie kadencji Generalnego Inspektora albo odwołania z tego stanowiska osoba je zajmująca ma prawo powrócić na stanowisko zajmowane przed powołaniem na stanowisko Generalnego Inspektora lub otrzymać stanowisko równorzędne z zajmowanym przed powołaniem na stanowisko Generalnego Inspektora.

Art. 11e. Do Generalnego Inspektora stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2025 r. poz. 499), z tym że oświadczenie o stanie majątkowym Generalny Inspektor składa Prezesowi Rady Ministrów.

Art. 11f. 1. Prezes Rady Ministrów ustala wynagrodzenie zasadnicze Generalnemu Inspektorowi na podstawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, z tym że wynagrodzenie to nie może przekroczyć najwyższej kwoty miesięcznego wynagrodzenia ustalonej na podstawie ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2136).

2. Do Generalnego Inspektora stosuje się odpowiednio przepisy art. 4, art. 5 i art. 5b ustawy z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 624), a także art. 22, art. 23, art. 26 i art. 28 ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1917 oraz z 2025 r. poz. 39) oraz przepisy wydane na podstawie art. 24 ust. 2 tej ustawy.

Art. 11g. 1. Generalny Inspektor może być sekretarzem stanu albo podsekretarzem stanu w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Zakres czynności sekretarza stanu albo podsekretarza stanu ustalony zgodnie z art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz. U. z 2024 r. poz. 1050 i 1473) nie obejmuje zadań Generalnego Inspektora wykonywanych na podstawie przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

2. W przypadku odwołania ze stanowiska sekretarza stanu albo podsekretarza stanu przepis art. 11f ust. 1 stosuje się.

Art. 12. 1. Do zadań Generalnego Inspektora należy podejmowanie działań w celu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, w szczególności:

- 1) analizowanie informacji dotyczących wartości majątkowych, co do których Generalny Inspektor powziął podejrzenie, że mają one związek z przestępstwem prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu;
- 2) przeprowadzanie procedury wstrzymania transakcji lub blokady rachunku;
- 3) żądanie przekazania informacji o transakcjach i ich udostępnianie;
- 4) przekazywanie uprawnionym organom informacji i dokumentów uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa;
- 5) wymiana informacji z jednostkami współpracującymi;
- 6) sporządzanie krajowej oceny ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu oraz strategii przeciwdziałania tym przestępstwom we współpracy z jednostkami współpracującymi i instytucjami obowiązany;
- 7) sprawowanie kontroli nad przestrzeganiem przepisów dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
- 8) wydawanie decyzji w sprawach wpisu na listę osób i podmiotów, wobec których stosuje się szczególne środki ograniczające, o których mowa w art. 117, lub skreślenia z niej oraz prowadzenie tej listy;
- 9) współpraca z właściwymi organami innych państw, a także zagranicznymi instytucjami i międzynarodowymi organizacjami zajmującymi się przeciwdziałaniem praniu pieniędzy lub finansowaniu terroryzmu;
- 9a) wymiana informacji z zagranicznymi jednostkami analityki finansowej, w tym prowadzenie punktu kontaktowego na potrzeby tej wymiany;
- 10) nakładanie kar administracyjnych, o których mowa w ustawie;
- 11) udostępnianie wiedzy i informacji z zakresu przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych;
- 12) przetwarzanie informacji w trybie określonym w ustawie;
- 13) inicjowanie innych działań w celu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

1a.⁷⁾ Do zadań Generalnego Inspektora należy sprawowanie kontroli, o której mowa w art. 143c pkt 1 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 615, z późn. zm.⁸⁾).

⁷⁾ Dodany przez art. 3 ustawy z dnia 9 stycznia 2025 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego, ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej oraz ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. poz. 172), która weszła w życie z dniem 26 lutego 2025 r.

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 556, 588, 641, 658, 760, 996, 1059, 1193, 1195, 1234, 1598, 1723 i 1860, z 2024 r. poz. 850, 863, 879, 1222, 1685, 1721 i 1871 oraz z 2025 r. poz. 172, 179 i 222.

2. Generalny Inspektor wykonuje swoje zadania w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych przy pomocy komórki organizacyjnej wyodrębnionej w tym urzędzie w celu zapewnienia prawidłowej realizacji zadań Generalnego Inspektora.

3. W celu skutecznego i efektywnego wykonywania zadań Generalny Inspektor może wydać, z zachowaniem wymogów dotyczących ochrony informacji niejawnych, instrukcję dotyczącą sposobu realizacji zadań przez komórkę organizacyjną, o której mowa w ust. 2, w zakresie gromadzenia, przetwarzania i analizy informacji w trybie ustawy.

4. Generalny Inspektor jest administratorem systemu teleinformatycznego służącego przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

5. Generalny Inspektor realizuje zadania jednostki analityki finansowej w rozumieniu dyrektywy 2015/849.

Art. 12a. W przypadku wyznaczenia organu Krajowej Administracji Skarbowej do wykonywania zadań ministra właściwego do spraw finansów publicznych określonych w ustawie przepis art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572) stosuje się odpowiednio, przy czym wyznaczony organ jest właściwy do rozpatrzenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy załatwionej przez ten organ.

Art. 12b. Minister właściwy do spraw finansów publicznych zapewnia siedzibę, obsługę prawną i organizacyjno-techniczną Generalnego Inspektora, a także ponosi wydatki finansowane z budżetu państwa związane z jego funkcjonowaniem i wypłatą wynagrodzenia.

Art. 13. 1. W celu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu izby rozliczeniowe utworzone na podstawie art. 67 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe oraz instytucje utworzone na podstawie art. 105 ust. 4 tej ustawy przekazują Generalnemu Inspektorowi, na jego żądanie, informacje oraz dokumenty objęte tym żądaniem.

2. Żądania, informacje oraz dokumenty, o których mowa w ust. 1, mogą być przekazywane przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego.

Art. 14. 1. Generalny Inspektor przedstawia Prezesowi Rady Ministrów, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw finansów publicznych, roczne sprawozdanie ze swojej działalności w terminie 3 miesięcy od zakończenia roku, za który jest składane sprawozdanie.

2. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, zawiera w szczególności informacje o:

- 1) poszczególnych kategoriach instytucji obowiązanych i znaczeniu gospodarczym sektorów rynku, do których należą, według stanu na dzień 31 grudnia tego roku, za który jest składane sprawozdanie;
- 2) liczbie przekazanych przez instytucje obowiązane informacji w trybie przewidzianym w ustawie;
- 3) liczbie przekazanych przez jednostki współpracujące informacji w trybie przewidzianym w ustawie;
- 4) działaniach podjętych przez Generalnego Inspektora na podstawie przekazanych informacji, o których mowa w pkt 2 i 3, wraz z opisem tych działań;
- 5) liczbie postępowań karnych wszczętych i zakończonych w sprawach dotyczących prania pieniędzy i liczbie postępowań karnych wszczętych i zakończonych w sprawach dotyczących finansowania terroryzmu;
- 6) liczbie osób, którym przedstawiono zarzut prania pieniędzy, i liczbie osób, którym przedstawiono zarzut finansowania terroryzmu;
- 7) liczbie osób prawomocnie skazanych za pranie pieniędzy i liczbie osób prawomocnie skazanych za finansowanie terroryzmu;
- 8) rodzajach przestępstw bazowych, o których mowa w art. 1 lit. e Konwencji Rady Europy o praniu, ujawnianiu, zajmowaniu i konfiskacie dochodów pochodzących z przestępstwa oraz o finansowaniu terroryzmu, sporządzonej w Warszawie dnia 16 maja 2005 r. (Dz. U. z 2008 r. poz. 1028 oraz z 2018 r. poz. 1328), do których odnoszą się informacje wskazane w pkt 5–7;
- 9) wartościach majątkowych, w stosunku do których dokonano zamrożenia, wstrzymania transakcji i blokady lub orzeczono zajęcie, zabezpieczenie majątkowe lub przepadek;
- 10) danych statystycznych dotyczących informacji od instytucji obowiązanych i jednostek współpracujących, przekazanych przez Generalnego Inspektora do prokuratury i innych organów oraz jednostek administracji publicznej w trybie przewidzianym w ustawie;
- 11) danych statystycznych dotyczących informacji, o których mowa w pkt 10, w wyniku których prokurator, inny organ lub jednostka administracji publicznej podjęły dalsze czynności, w tym dotyczących przekazania innemu organowi lub jednostce administracji publicznej, a w przypadku czynności podjętych przez prokuratora – wszczęcia postępowania przygotowawczego, postawienia zarzutu popełnienia przestępstwa, dokonania blokady rachunku albo wstrzymania transakcji, wydania postanowienia o zabezpieczeniu majątkowym;

- 12) liczbie wniosków o udzielenie informacji, które zostały przekazane przez zagraniczne jednostki analityki finansowej, w tym wniosków rozpatrzonych przez Generalnego Inspektora, wraz z informacją o sposobie ich rozpatrzenia, w podziale na państwa, z których wnioski zostały przekazane;
- 12a) liczbie wniosków o udzielenie informacji skierowanych przez Generalnego Inspektora do zagranicznych jednostek analityki finansowej, wraz z informacją o sposobie ich rozpatrzenia, w podziale na państwa, do których wnioski zostały skierowane;
- 13) liczbie kontroli instytucji obowiązanych przeprowadzonych na podstawie przepisów ustawy oraz liczbie stwierdzonych nieprawidłowości;
- 14) karach administracyjnych nałożonych na instytucje obowiązane na podstawie przepisów ustawy;
- 15) działalności Komitetu Bezpieczeństwa Finansowego;
- 16) działalności Generalnego Inspektora oraz podmiotów, o których mowa w art. 130 ust. 2, w zakresie zadań związanych z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, w szczególności z uwzględnieniem danych na temat zasobów ludzkich i finansowych zaangażowanych w realizację tych zadań.

3. Minister Sprawiedliwości przekazuje Generalnemu Inspektorowi informacje, o których mowa w ust. 2 pkt 5–9, w terminie miesiąca od zakończenia roku, za który są przekazywane informacje.

4. Podmioty, o których mowa w art. 130 ust. 2, w zakresie swoich właściwości przekazują Generalnemu Inspektorowi posiadane informacje, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 16, w terminie miesiąca od zakończenia roku, za który są przekazywane informacje.

5. Podmioty, o których mowa w art. 105 ust. 1–4, przekazują Generalnemu Inspektorowi informacje, o których mowa w ust. 2 pkt 11, w terminie miesiąca od zakończenia roku, za który są przekazywane informacje.

6. Minister Sprawiedliwości oraz podmioty, o których mowa w art. 105 ust. 1–4 i art. 130 ust. 2, przekazują informacje w trybie i formie uzgodnionej z Generalnym Inspektorem.

7. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, po przekazaniu go Prezesowi Rady Ministrów, Generalny Inspektor udostępnia w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz przekazuje Komisji Europejskiej.

Art. 15. 1. Generalny Inspektor oraz pracownicy komórki organizacyjnej, o której mowa w art. 12 ust. 2, podlegają wyłączeniu od wykonywania zadań, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1–5 i 7–10, w przypadku wystąpienia okoliczności mogącej wywołać wątpliwość co do ich bezstronności, w tym w przypadku spraw dotyczących ich praw lub obowiązków albo praw lub obowiązków ich małżonka lub osoby pozostającej z nimi we wspólnym pożyciu, krewnych i powinowatych do drugiego stopnia albo osób związanych z nimi z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli. Powody wyłączenia trwają mimo ustania małżeństwa, wspólnego pożycia, przysposobienia, opieki lub kurateli.

2. O wyłączeniu, o którym mowa w ust. 1, rozstrzyga z urzędu lub na wniosek:

- 1) minister właściwy do spraw finansów publicznych – w przypadku Generalnego Inspektora;
- 2) Generalny Inspektor – w przypadku kierownika komórki organizacyjnej, o której mowa w art. 12 ust. 2;
- 3) bezpośredni przełożony – w przypadku innych pracowników komórki organizacyjnej, o której mowa w art. 12 ust. 2.

3. W przypadku wyłączenia:

- 1) Generalnego Inspektora – jego zadania wykonuje minister właściwy do spraw finansów publicznych;
- 2) kierownika lub pracownika komórki organizacyjnej, o której mowa w art. 12 ust. 2 – ich zadania wykonuje pracownik tej komórki wyznaczony odpowiednio przez Generalnego Inspektora albo bezpośredniego przełożonego.

Art. 16. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Szef Służby Kontrwywiadu Wojskowego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, na wniosek Generalnego Inspektora mogą delegować pracowników lub funkcjonariuszy jednostek i organów im podległych lub przez nich nadzorowanych do pracy lub służby w komórce organizacyjnej, o której mowa w art. 12 ust. 2.

2. Szczegółowe warunki i tryb delegowania pracowników lub funkcjonariuszy jednostek i organów, o których mowa w ust. 1, regulują odrębne przepisy określające sposób działania tych jednostek i organów.

3. Minister Obrony Narodowej w przypadku uzgodnienia z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych obsady stanowiska w komórce organizacyjnej, o której mowa w art. 12 ust. 2, może oddelegować żołnierza zawodowego do pełnienia obowiązków służbowych w trybie art. 209 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. z 2024 r. poz. 248, z późn. zm.⁹⁾) w celu wyznaczenia go przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych do pełnienia zawodowej służby wojskowej w tej komórce.

Art. 17. 1. Generalny Inspektor może zawierać porozumienia z podmiotami innymi niż instytucje obowiązane w zakresie gromadzenia informacji istotnych dla realizacji jego zadań. W porozumieniu określa się zakres, formę i tryb przekazywania informacji.

2. Generalny Inspektor może przetwarzać informacje, o których mowa w ust. 1.

Art. 18. W przypadku prowadzenia postępowania kontrolnego w zakresie i na zasadach określonych w przepisach o Najwyższej Izbie Kontroli Generalny Inspektor udostępnia kontrolerom informacje uzyskane w wyniku realizacji zadań, o których mowa w art. 12 ust. 1, na podstawie odrębnego upoważnienia Prezesa NIK. Przepis art. 101 ust. 1 stosuje się.

Rozdział 3

Komitet Bezpieczeństwa Finansowego

Art. 19. 1. Przy Generalnym Inspektorze działa Komitet Bezpieczeństwa Finansowego, zwany dalej „Komitetem”, pełniący funkcje opiniodawczą i doradczą w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

2. Do zadań Komitetu należy w szczególności:

- 1) opiniowanie krajowej oceny ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu;
- 2) wydawanie opinii w zakresie zasadności zastosowania zaleceń Komisji Europejskiej, o których mowa w art. 6 ust. 4 dyrektywy 2015/849;
- 3) opiniowanie strategii, o której mowa w art. 31 ust. 1, a także dokonywanie przeglądu postępów w jej realizacji;
- 4) wydawanie rekomendacji dotyczących zastosowania wobec danej osoby lub danego podmiotu szczególnych środków ograniczających;
- 5) opiniowanie wniosków o uznanie za bezprzedmiotowe stosowania wobec osoby lub podmiotu szczególnych środków ograniczających;
- 6) dokonywanie analiz i ocen rozwiązań prawnych z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
- 7) przedstawienie opinii o potrzebie dokonania zmian przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

Art. 20. 1. W skład Komitetu wchodzi:

- 1) przewodniczący Komitetu – Generalny Inspektor;
- 2) wiceprzewodniczący Komitetu – kierownik komórki organizacyjnej, o której mowa w art. 12 ust. 2;
- 3) członkowie Komitetu – po jednym przedstawicielu wskazanym przez:
 - a) ministra właściwego do spraw wewnętrznych,
 - b) Ministra Sprawiedliwości,
 - c) ministra właściwego do spraw zagranicznych,
 - d) Ministra Obrony Narodowej,
 - e) ministra właściwego do spraw gospodarki,
 - f) ministra właściwego do spraw finansów publicznych,
 - g) ministra właściwego do spraw informatyzacji,
 - h) ministra – członka Rady Ministrów właściwego do spraw koordynowania działalności służb specjalnych, jeżeli został wyznaczony przez Prezesa Rady Ministrów,
 - i) Przewodniczącego KNF,

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 834, 1089, 1222, 1248, 1585, 1871 i 1907 oraz z 2025 r. poz. 39.

- j) Prezesa NBP,
- k) Komendanta Głównego Policji,
- l) Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej,
- m) Komendanta Głównego Straży Granicznej,
- n) Prokuratora Krajowego,
- o) Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego,
- p) Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego,
- q) Szefa Agencji Wywiadu,
- r) Szefa Służby Wywiadu Wojskowego,
- s) Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego,
- t) Szefa Krajowej Administracji Skarbowej,
- u) Szefa Biura Bezpieczeństwa Narodowego.

2. Członkiem Komitetu może być osoba posiadająca wiedzę z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu oraz spełniająca wymagania określone w przepisach o ochronie informacji niejawnych w zakresie dostępu do informacji niejawnych o klauzuli „tajne” lub „ściśle tajne”.

3. Sekretarza Komitetu powołuje i odwołuje przewodniczący Komitetu. Sekretarzem Komitetu może być osoba, która spełnia wymagania określone w przepisach o ochronie informacji niejawnych w zakresie dostępu do informacji niejawnych o klauzuli „ściśle tajne”.

4. Przewodniczący Komitetu może zapraszać do udziału w pracach Komitetu inne osoby, bez prawa głosu.

Art. 21. Posiedzenia Komitetu odbywają się co najmniej trzy razy w roku, w terminach wyznaczonych przez przewodniczącego Komitetu.

Art. 22. 1. Zadania, o których mowa w art. 19 ust. 2, Komitet wykonuje na wniosek przewodniczącego Komitetu lub członka Komitetu wniesiony za pośrednictwem sekretarza Komitetu. Do wniosku dołącza się projekt opinii, wniosku, rekomendacji lub analizy, wraz z uzasadnieniem.

2. Wniosek o wydanie rekomendacji, o której mowa w art. 19 ust. 2 pkt 4, lub opinii, o której mowa w art. 19 ust. 2 pkt 5, zawiera dodatkowo informacje o wynikach ustaleń mających wpływ na wydanie rekomendacji i inne niezbędne informacje.

Art. 23. 1. Posiedzenia Komitetu odbywają się w obecności co najmniej połowy jego składu.

2. Członkowie Komitetu uczestniczą w jego posiedzeniach osobiście.

3. Uchwały są podejmowane w drodze głosowania zwykłą większością głosów osób obecnych na posiedzeniu Komitetu. W przypadku równej liczby głosów rozstrzyga głos przewodniczącego Komitetu, a pod jego nieobecność – głos wiceprzewodniczącego Komitetu.

4. Przewodniczący może zarządzić, że uchwała Komitetu jest podejmowana w trybie obiegowym przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej.

Art. 24. Szczegółowy tryb i sposób działania Komitetu określa regulamin przyjęty przez Komitet i zatwierdzony przez Generalnego Inspektora.

Rozdział 4

Krajowa ocena ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu oraz ocena ryzyka instytucji obowiązanych

Art. 25. 1. Generalny Inspektor opracowuje krajową ocenę ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu, zwaną dalej „krajową oceną ryzyka”, we współpracy z Komitetem, jednostkami współpracującymi i instytucjami obowiązany.

2. Przy przygotowywaniu krajowej oceny ryzyka Generalny Inspektor bierze pod uwagę sprawozdanie Komisji Europejskiej, o którym mowa w art. 6 ust. 1–3 dyrektywy 2015/849.

3. Generalny Inspektor weryfikuje aktualność krajowej oceny ryzyka i w razie potrzeby, nie rzadziej jednak niż co 2 lata, opracowuje krajową ocenę ryzyka.

4. Informacje zawarte w sprawozdaniu, o którym mowa w art. 14 ust. 1, są uwzględniane przez Generalnego Inspektora przy opracowywaniu krajowej oceny ryzyka.

Art. 26. 1. Jednostki współpracujące przekazują Generalnemu Inspektorowi informacje lub dokumenty mogące mieć wpływ na krajową ocenę ryzyka.

2. Na żądanie Generalnego Inspektora jednostka współpracująca przekazuje informacje lub dokumenty mogące mieć wpływ na krajową ocenę ryzyka. W żądaniu Generalny Inspektor wskazuje format oraz termin ich przekazania.

3. Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego może odmówić przekazania informacji, o których mowa w ust. 1 i 2, jeżeli mogłoby to uniemożliwić mu wykonywanie jego ustawowych zadań.

Art. 27. 1. Instytucje obowiązane identyfikują i oceniają ryzyko związane z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu odnoszące się do ich działalności, z uwzględnieniem czynników ryzyka dotyczących klientów, państw lub obszarów geograficznych, produktów, usług, transakcji lub kanałów ich dostaw. Działania te są proporcjonalne do charakteru i wielkości instytucji obowiązanej.

2. Przy ocenianiu ryzyka instytucje obowiązane mogą uwzględniać obowiązującą krajową ocenę ryzyka, jak również sprawozdanie Komisji Europejskiej, o którym mowa w art. 6 ust. 1–3 dyrektywy 2015/849.

3. Oceny ryzyka, o których mowa w ust. 1, instytucje obowiązane sporządzają w postaci papierowej lub elektronicznej i w razie potrzeby, nie rzadziej jednak niż co 2 lata, aktualizują, w szczególności w związku ze zmianami czynników ryzyka dotyczących klientów, państw lub obszarów geograficznych, produktów, usług, transakcji lub kanałów ich dostaw albo dokumentów, o których mowa w ust. 2.

4. Oceny ryzyka, o których mowa w ust. 1, instytucje obowiązane mogą udostępniać organom samorządów zawodowych lub stowarzyszeń skupiających te instytucje obowiązane.

Art. 28. 1. Na żądanie Generalnego Inspektora instytucje obowiązane przekazują przygotowane w zakresie swojej właściwości oceny ryzyka oraz inne informacje mogące mieć wpływ na krajową ocenę ryzyka.

2. Przekazanie ocen ryzyka oraz informacji, o których mowa w ust. 1, może nastąpić za pośrednictwem organów samorządów zawodowych lub stowarzyszeń instytucji obowiązanych.

Art. 29. 1. Krajowa ocena ryzyka zawiera w szczególności:

- 1) opis metodyki krajowej oceny ryzyka;
- 2) opis zjawisk związanych z praniem pieniędzy oraz finansowaniem terroryzmu;
- 3) opis obowiązujących regulacji dotyczących prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu;
- 4) wskazanie poziomu ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu w Rzeczypospolitej Polskiej wraz z uzasadnieniem;
- 5) wnioski wynikające z oceny ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu;
- 6) identyfikację zagadnień dotyczących ochrony danych osobowych związanych z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
- 7) wnioski wynikające z danych statystycznych gromadzonych na potrzeby sprawozdania, o którym mowa w art. 14 ust. 1;
- 8) wskazanie organu realizującego zadania jednostki analityki finansowej oraz jednostek współpracujących wykonujących zadania określone w przepisach o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, w tym organów oraz podmiotów, o których mowa w art. 104, art. 105 i art. 130, oraz opis procedur wynikających z przepisów, w tym przepisów wewnętrznych, regulujących wykonywanie tych zadań, w zakresie, w jakim informacje te są dostępne;
- 9) informacje o zaangażowanych przez organy i podmioty, o których mowa w pkt 8, zasobach ludzkich oraz środkach przeznaczonych przez te organy i podmioty do wykonywania zadań określonych w przepisach o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, w zakresie, w jakim informacje te są dostępne.

2. W krajowej ocenie ryzyka Generalny Inspektor może określić ryzyka typowe dla poszczególnych rodzajów instytucji obowiązanych, które nie wymagają dokumentowania w ocenach ryzyka sporządzanych przez te instytucje.

3. Generalny Inspektor przedstawia Komitetowi krajową ocenę ryzyka do zaopiniowania.

Art. 30. 1. Krajowa ocena ryzyka, po jej zaopiniowaniu przez Komitet, jest przekazywana do akceptacji ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

2. Krajową ocenę ryzyka po akceptacji, o której mowa w ust. 1, i po wyłączeniu części zawierającej informacje niejawne Generalny Inspektor publikuje w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

3. Generalny Inspektor po akceptacji, o której mowa w ust. 1, przekazuje krajową ocenę ryzyka Komisji Europejskiej, państwom członkowskim oraz europejskim urządzeniom nadzoru.

4. Generalny Inspektor może przekazywać państwom członkowskim posiadane informacje mające znaczenie dla ich krajowych ocen ryzyka.

Art. 31. 1. Generalny Inspektor, na podstawie krajowej oceny ryzyka, opracowuje projekt strategii przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, zwanej dalej „strategią”, zawierający plan działań mających na celu ograniczenie ryzyka związanego z praniem pieniędzy oraz finansowaniem terroryzmu.

2. W przypadku zmiany krajowej oceny ryzyka lub gdy wymaga tego wdrożenie zaleceń Komisji Europejskiej, o których mowa w art. 6 ust. 4 dyrektywy 2015/849, Generalny Inspektor opracowuje projekt aktualizacji strategii.

3. Przepisy art. 29 ust. 3 i art. 30 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 32. 1. Projekt strategii jest przedkładany do rozpatrzenia przez Radę Ministrów.

2. Rada Ministrów w drodze uchwały przyjmuje strategię.

3. Jednostki współpracujące przekazują do Generalnego Inspektora informacje o:

- 1) sposobie wykorzystania zaleceń zawartych w strategii – w przypadku jednostek współpracujących innych niż organy administracji rządowej,
- 2) podjętych działaniach wynikających z zaleceń zawartych w strategii – w przypadku organów administracji rządowej – co najmniej raz na 6 miesięcy od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Rozdział 5

Środki bezpieczeństwa finansowego oraz inne obowiązki instytucji obowiązanych

Art. 33. 1. Instytucje obowiązane stosują wobec swoich klientów środki bezpieczeństwa finansowego.

2. Instytucje obowiązane rozpoznają ryzyko prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu związane ze stosunkami gospodarczymi lub z transakcją okazjonalną oraz oceniają poziom rozpoznanego ryzyka.

3. Instytucje obowiązane dokumentują rozpoznane ryzyko prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu związane ze stosunkami gospodarczymi lub z transakcją okazjonalną oraz jego ocenę, uwzględniając w szczególności czynniki dotyczące:

- 1) rodzaju klienta;
- 2) obszaru geograficznego;
- 3) przeznaczenia rachunku;
- 4) rodzaju produktów, usług i sposobów ich dystrybucji;
- 5) poziomu wartości majątkowych deponowanych przez klienta lub wartości przeprowadzonych transakcji;
- 6) celu, regularności lub czasu trwania stosunków gospodarczych.

4. Instytucje obowiązane stosują środki bezpieczeństwa finansowego w zakresie i z intensywnością uwzględniającymi rozpoznane ryzyko prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu związane ze stosunkami gospodarczymi lub z transakcją okazjonalną oraz jego ocenę.

Art. 34. 1. Środki bezpieczeństwa finansowego obejmują:

- 1) identyfikację klienta oraz weryfikację jego tożsamości;
- 2) identyfikację beneficjenta rzeczywistego oraz podejmowanie uzasadnionych czynności w celu:
 - a) weryfikacji jego tożsamości,
 - b) ustalenia struktury własności i kontroli – w przypadku klienta będącego osobą prawną, jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej lub trustem;
- 3) ocenę stosunków gospodarczych i, stosownie do sytuacji, uzyskanie informacji na temat ich celu i zamierzonego charakteru;

- 4) bieżące monitorowanie stosunków gospodarczych klienta, w tym:
- a) analizę transakcji przeprowadzanych w ramach stosunków gospodarczych w celu zapewnienia, że transakcje te są zgodne z wiedzą instytucji obowiązanej o kliencie, rodzaju i zakresie prowadzonej przez niego działalności oraz zgodne z ryzykiem prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu związanym z tym klientem,
 - b) badanie źródła pochodzenia wartości majątkowych będących w dyspozycji klienta – w przypadkach uzasadnionych okolicznościami,
 - c) zapewnienie, że posiadane dokumenty, dane lub informacje dotyczące stosunków gospodarczych są na bieżąco aktualizowane.

2. Instytucje obowiązane, stosując środki bezpieczeństwa finansowego, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, identyfikują osobę upoważnioną do działania w imieniu klienta oraz weryfikują jej tożsamość i umocowanie do działania w imieniu klienta.

3. Instytucje obowiązane dokumentują zastosowane środki bezpieczeństwa finansowego oraz wyniki bieżącej analizy przeprowadzanych transakcji. Na żądanie organów, o których mowa w art. 130, instytucje obowiązane wykazują, że przy uwzględnieniu poziomu rozpoznanego ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu związanego z danymi stosunkami gospodarczymi lub transakcją okazjonalną zastosowały odpowiednie środki bezpieczeństwa finansowego.

4. Instytucje obowiązane na potrzeby stosowania środków bezpieczeństwa finansowego mogą przetwarzać informacje zawarte w dokumentach tożsamości klienta i osoby upoważnionej do działania w jego imieniu oraz sporządzać ich kopie.

5. Przed nawiązaniem stosunków gospodarczych lub przeprowadzeniem transakcji okazjonalnej instytucje obowiązane informują klienta o przetwarzaniu jego danych osobowych, w szczególności o obowiązkach instytucji obowiązanej wynikających z ustawy w zakresie przetwarzania tych danych.

6. (uchylony)

Art. 35. 1. Instytucje obowiązane stosują środki bezpieczeństwa finansowego w przypadku:

- 1) nawiązywania stosunków gospodarczych;
- 2) przeprowadzania transakcji okazjonalnej:
 - a) o równowartości 15 000 euro lub większej, bez względu na to, czy transakcja jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja, czy kilka operacji, które wydają się ze sobą powiązane, lub
 - b) która stanowi transfer środków pieniężnych na kwotę przekraczającą równowartość 1000 euro,
 - c) z wykorzystaniem waluty wirtualnej o równowartości 1000 euro lub większej – w przypadku instytucji obowiązanych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 12;
- 3) przeprowadzania gotówkowej transakcji okazjonalnej o równowartości 10 000 euro lub większej, bez względu na to, czy transakcja jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja, czy kilka operacji, które wydają się ze sobą powiązane – w przypadku instytucji obowiązanych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 21–23;
- 4) obstawiania stawek oraz odbioru wygranych o równowartości 2000 euro lub większej, bez względu na to, czy transakcja jest przeprowadzana jako pojedyncza operacja, czy kilka operacji, które wydają się ze sobą powiązane – w przypadku instytucji obowiązanych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 20;
- 5) podejrzenia prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu;
- 6) wątpliwości co do prawdziwości lub kompletności dotychczas uzyskanych danych identyfikacyjnych klienta.

2. Instytucje obowiązane stosują środki bezpieczeństwa finansowego również w odniesieniu do klientów, z którymi utrzymują stosunki gospodarcze, z uwzględnieniem rozpoznanego ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu, w szczególności gdy:

- 1) doszło do zmiany uprzednio ustalonego charakteru lub okoliczności stosunków gospodarczych;
- 2) doszło do zmiany uprzednio ustalonych danych dotyczących klienta lub beneficjenta rzeczywistego;
- 3) instytucja obowiązana była w ciągu danego roku kalendarzowego zobowiązana na podstawie przepisów prawa do skontaktowania się z klientem w celu weryfikacji informacji dotyczących beneficjentów rzeczywistych, w szczególności gdy obowiązek taki wynikał z przepisów ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1588 i 1685).

3. Warunkiem dostępu do anonimowych skrytek sejfowych jest zastosowanie przez instytucje obowiązane środków bezpieczeństwa, o których mowa w art. 34.

Art. 36. 1. Identyfikacja klienta polega na ustaleniu w przypadku:

- 1) osoby fizycznej:
 - a) imienia i nazwiska,
 - b) obywatelstwa,
 - c) numeru Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) lub daty urodzenia – w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL, oraz państwa urodzenia,
 - d) serii i numeru dokumentu stwierdzającego tożsamość osoby,
 - e) adresu zamieszkania – w przypadku posiadania tej informacji przez instytucję obowiązaną,
 - f) nazwy (firmy), numeru identyfikacji podatkowej (NIP) oraz adresu głównego miejsca wykonywania działalności gospodarczej – w przypadku osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą;
- 2) osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej:
 - a) nazwy (firmy),
 - b) formy organizacyjnej,
 - c) adresu siedziby lub adresu prowadzenia działalności,
 - d) NIP, a w przypadku braku takiego numeru – państwa rejestracji, nazwy właściwego rejestru oraz numeru i daty rejestracji,
 - e) danych identyfikacyjnych, o których mowa w pkt 1 lit. a i c, osoby reprezentującej tę osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej.

2. Identyfikacja beneficjenta rzeczywistego obejmuje ustalenie danych, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a, w przypadku posiadania informacji przez instytucję obowiązaną – również danych, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b–e.

3. Identyfikacja osoby upoważnionej do działania w imieniu klienta obejmuje ustalenie danych, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a–d.

Art. 37. 1. Weryfikacja tożsamości klienta, osoby upoważnionej do działania w jego imieniu oraz beneficjenta rzeczywistego polega na potwierdzeniu ustalonych danych identyfikacyjnych na podstawie dokumentu stwierdzającego tożsamość osoby fizycznej, dokumentu zawierającego aktualne dane z wyciągu z właściwego rejestru lub innych dokumentów, danych lub informacji pochodzących z wiarygodnego i niezależnego źródła, w tym, o ile są dostępne, ze środków identyfikacji elektronicznej lub z odpowiednich usług zaufania określonych w rozporządzeniu 910/2014.

2. W przypadku identyfikacji beneficjenta rzeczywistego będącego osobą, o której mowa w art. 2 ust. 2 pkt 1 lit. a tiret piąte, instytucje obowiązane dokumentują:

- 1) wszystkie utrudnienia powodujące brak możliwości ustalenia lub wątpliwości co do tożsamości osób fizycznych określonych w art. 2 ust. 2 pkt 1 lit. a tiret pierwszym–czwartym;
- 2) wszystkie utrudnienia związane z uzasadnionymi czynnościami podejmowanymi w celu weryfikacji tożsamości beneficjenta rzeczywistego.

3. Instytucje obowiązane, stosując środek bezpieczeństwa finansowego, o którym mowa w art. 34 ust. 1 pkt 2, nie polegają wyłącznie na informacjach pochodzących z Centralnego Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych lub rejestru, o którym mowa w art. 30 lub art. 31 dyrektywy 2015/849, prowadzonego we właściwym państwie członkowskim.

Art. 38. 1. Instytucje obowiązane przy uwzględnieniu rozpoznanego ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu mogą odstąpić od stosowania środków bezpieczeństwa finansowego, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1–3, w odniesieniu do pieniądza elektronicznego w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych, pod warunkiem że spełnione są następujące warunki ograniczające ryzyko prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu:

- 1) instrument płatniczy nie może być zasilony lub instrument ten ma maksymalny miesięczny limit transakcji płatniczych w wysokości równowartości 150 euro, która to kwota może być wykorzystana wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) maksymalna kwota przechowywana elektronicznie nie przekracza równowartości 150 euro;
- 3) instrument płatniczy może być wykorzystywany wyłącznie do zakupu towarów lub usług;

- 4) instrument płatniczy nie może być zasilony pieniądzem elektronicznym wydanym bez zastosowania środków bezpieczeństwa finansowego;
- 5) wydawca pieniądza elektronicznego prowadzi bieżącą analizę przeprowadzanych transakcji lub monitoruje stosunki gospodarcze w sposób umożliwiający identyfikację transakcji nietypowych lub transakcji, których okoliczności wskazują, że mogą mieć one związek z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w przypadku:

- 1) wykupu pieniądza elektronicznego lub podjęcia w gotówce wartości pieniądza elektronicznego, gdy kwota podlegająca wykupowi lub podjęta w gotówce przekracza równowartość 50 euro;
- 2) gdy transakcja płatnicza zainicjowana jest za pośrednictwem Internetu lub urządzenia, które może być wykorzystywane do porozumiewania się na odległość, i gdy wysokość pojedynczej transakcji przekracza równowartość 50 euro.

3. Organizacje kartowe w rozumieniu art. 2 pkt 19b ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych umożliwiają potwierdzenie, że anonimowa przedpłacona karta płatnicza wydana w państwie trzecim spełnia warunki określone w ust. 1 i 2. Instytucje obowiązane będące agentami rozliczeniowymi w rozumieniu art. 2 pkt 1a ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych nie akceptują płatności dokonywanych za pomocą anonimowych przedpłaconych kart płatniczych wydanych w państwie trzecim niespełniających warunków, o których mowa w ust. 1 i 2.

Art. 39. 1. Weryfikacja tożsamości klienta i beneficjenta rzeczywistego następuje przed nawiązaniem stosunków gospodarczych lub przeprowadzeniem transakcji okazjonalnej.

1a. W przypadku nawiązywania stosunków gospodarczych lub przeprowadzania transakcji okazjonalnej z klientem będącym podmiotem, o którym mowa w art. 58, lub podmiotem podlegającym obowiązkowi rejestracji informacji o beneficjentach rzeczywistych wynikającemu z przepisów państwa członkowskiego wydanych na podstawie art. 30 lub art. 31 dyrektywy 2015/849 instytucje obowiązane uzyskują potwierdzenie rejestracji albo odpis z Centralnego Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych lub rejestru prowadzonego we właściwym państwie członkowskim. Podmioty te, na żądanie instytucji obowiązanej stosującej wobec nich środki bezpieczeństwa finansowego, udostępniają informacje lub dokumenty pozwalające na identyfikację tożsamości ich beneficjentów rzeczywistych.

2. Weryfikacja tożsamości klienta i beneficjenta rzeczywistego może być zakończona podczas nawiązywania stosunków gospodarczych, jeżeli jest to konieczne dla zapewnienia ciągłości prowadzenia działalności gospodarczej i gdy występuje niskie ryzyko prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu. W takich przypadkach weryfikacja jest dokonywana w możliwie krótkim terminie od momentu rozpoczęcia nawiązywania stosunków gospodarczych.

3. Instytucje obowiązane, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1–5, 7–11, 24 i 25, mogą zawrzeć umowę o prowadzenie rachunku bankowego, rachunku papierów wartościowych lub rachunku zbiorczego pod warunkiem, że środki bezpieczeństwa finansowego, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1 i 2, zostaną zastosowane przed przeprowadzeniem transakcji z wykorzystaniem tych rachunków.

4. W przypadku trustów, w których beneficjenci są określani na podstawie szczególnych cech, instytucje obowiązane uzyskują informacje dotyczące rodzaju tych beneficjentów, pozwalające im na identyfikację beneficjenta w momencie dokonywania wypłaty wartości majątkowych lub wykonywania przez beneficjenta przysługujących mu praw.

Art. 40. 1. Instytucje obowiązane, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 8, będące stronami umowy ubezpieczenia, stosują wobec osób uprawnionych z tytułu tych umów środki bezpieczeństwa finansowego, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1. Środki te są stosowane niezwłocznie po ustaleniu osób uprawnionych z tytułu umowy ubezpieczenia, nie później niż w momencie wypłaty świadczenia. Przepisy art. 34 ust. 4, art. 36 ust. 1 pkt 1 oraz art. 37 stosuje się odpowiednio.

2. W przypadku uzyskania informacji o częściowym lub całkowitym przeniesieniu praw z tytułu umowy ubezpieczenia instytucje obowiązane wymienione w art. 2 ust. 1 pkt 8 stosują wobec osób uprawnionych z tytułu tych umów środek bezpieczeństwa finansowego, o którym mowa w art. 34 ust. 1 pkt 2.

Art. 41. 1. W przypadku gdy instytucja obowiązana nie może zastosować jednego ze środków bezpieczeństwa finansowego, o których mowa w art. 34 ust. 1:

- 1) nie nawiązuje stosunków gospodarczych;
- 2) nie przeprowadza transakcji okazjonalnej;
- 3) nie przeprowadza transakcji za pośrednictwem rachunku bankowego;
- 4) rozwiązuje stosunki gospodarcze.

2. Instytucja obowiązana ocenia, czy niemożność zastosowania środków bezpieczeństwa finansowego, o której mowa w ust. 1, stanowi podstawę do przekazania Generalnemu Inspektorowi zawiadomienia, o którym mowa w art. 74 lub art. 86.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do instytucji obowiązanych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 14, w zakresie, w jakim instytucje te ustalają sytuację prawną klienta w związku z postępowaniem sądowym, wykonywaniem obowiązków polegających na obronie, reprezentowaniu lub zastępowaniu klienta w postępowaniu sądowym albo udzielaniu klientowi porady prawnej dotyczącej wszczęcia postępowania sądowego lub uniknięcia takiego postępowania.

Art. 42. 1. Instytucje obowiązane mogą stosować uproszczone środki bezpieczeństwa finansowego w przypadkach, w których ocena ryzyka, o której mowa w art. 33 ust. 2, potwierdziła niższe ryzyko prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu.

2. O niższym ryzyku prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu może świadczyć w szczególności:

- 1) to, że klient jest:
 - a) jednostką sektora finansów publicznych, o której mowa w art. 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, 1572, 1717, 1756 i 1907 oraz z 2025 r. poz. 39),
 - b) przedsiębiorstwem państwowym albo spółką z większościowym udziałem Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków,
 - c) spółką, której papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym podlegającym wymogom ujawniania informacji o jej beneficjencie rzeczywistym wynikającym z przepisów prawa Unii Europejskiej lub odpowiadającym im przepisom prawa państwa trzeciego, albo spółką z większościowym udziałem takiej spółki,
 - d) rezydentem państwa członkowskiego,
 - e) rezydentem państwa trzeciego określanego przez wiarygodne źródła jako państwo o niskim poziomie korupcji lub innej działalności przestępczej,
 - f) rezydentem państwa trzeciego, w którym według danych pochodzących z wiarygodnych źródeł obowiązują przepisy dotyczące przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu odpowiadające wymogom wynikającym z przepisów Unii Europejskiej z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
- 2) zawarcie umowy ubezpieczenia, gdy składka roczna nie przekracza równowartości 1500 euro lub składka jednorazowa nie przekracza 3500 euro; w przypadku grupowych umów ubezpieczenia wskazana wartość składek liczona jest w odniesieniu do każdego ubezpieczonego;
- 3)¹⁰⁾ przystąpienie i uczestnictwo w pracowniczym programie emerytalnym, uczestnictwo w pracowniczym planie kapitałowym, zawarcie umowy i gromadzenie oszczędności na indywidualnym koncie emerytalnym lub indywidualnym koncie zabezpieczenia emerytalnego oraz zawarcie umowy i gromadzenie oszczędności na subkoncie ogólnoeuropejskiego indywidualnego produktu emerytalnego prowadzonego zgodnie z przepisami obowiązującymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) oferowanie produktów lub usług w celu zapewnienia odpowiednio zdefiniowanego i ograniczonego dostępu do systemu finansowego klientom mającym ograniczony dostęp do produktów lub usług oferowanych w ramach tego systemu;
- 5) oferowanie produktów lub usług powiązanych z klientem, w przypadku których ryzyko prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu jest ograniczane za pomocą innych czynników, w tym jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych lub specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych lub określonych rodzajów pieniądza elektronicznego;
- 6) powiązanie stosunków gospodarczych lub transakcji okazjonalnej z:
 - a) państwem członkowskim,
 - b) państwem trzecim określanym przez wiarygodne źródła jako państwo o niskim poziomie korupcji lub innej działalności przestępczej,
 - c) państwem trzecim, w którym według danych pochodzących z wiarygodnych źródeł obowiązują przepisy dotyczące przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu odpowiadające wymogom wynikającym z przepisów Unii Europejskiej z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

3. Uproszczonych środków bezpieczeństwa finansowego nie stosuje się w przypadkach, o których mowa w art. 35 ust. 1 pkt 5 i 6.

¹⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 42 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o ogólnoeuropejskim indywidualnym produkcie emerytalnym (Dz. U. poz. 1843), która weszła w życie z dniem 26 września 2023 r.

Art. 43. 1. Instytucje obowiązane stosują wzmożone środki bezpieczeństwa finansowego w przypadkach wyższego ryzyka prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, a także w przypadkach, o których mowa w art. 44–46.

2. O wyższym ryzyku prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu może świadczyć w szczególności:

- 1) nawiązywanie stosunków gospodarczych w nietypowych okolicznościach;
- 2) to, że klient jest:
 - a) osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, których działalność służy do przechowywania aktywów osobistych,
 - b) spółką, w której wydano akcje na okaziciela, której papiery wartościowe nie są dopuszczone do obrotu zorganizowanego, lub spółką, w której prawa z akcji lub udziałów są wykonywane przez podmioty inne niż akcjonariusze lub udziałowcy,
 - c) rezydentem państwa, o którym mowa w pkt 10;
- 3) przedmiot prowadzonej przez klienta działalności gospodarczej obejmujący przeprowadzanie znacznej liczby lub opiewających na wysokie kwoty transakcji gotówkowych;
- 4) nietypowa lub nadmiernie złożona struktura własnościowa klienta, biorąc pod uwagę rodzaj i zakres prowadzonej przez niego działalności gospodarczej;
- 5) korzystanie przez klienta z usług lub produktów oferowanych w ramach bankowości prywatnej;
- 6) korzystanie przez klienta z usług lub produktów sprzyjających anonimowości lub utrudniających jego identyfikację, w tym z usługi polegającej na tworzeniu dodatkowych numerów rachunków oznaczanych zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 68 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe oraz art. 4a ust. 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych, powiązanych z posiadanym rachunkiem, w celu ich udostępniania innym podmiotom do identyfikacji płatności lub zleciodawców tych płatności;
- 7) nawiązywanie albo utrzymywanie stosunków gospodarczych lub przeprowadzanie transakcji okazjonalnej bez fizycznej obecności klienta – w przypadku gdy związane z tym wyższe ryzyko prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu nie zostało ograniczone w inny sposób, w tym przez użycie środków identyfikacji elektronicznej oraz usług zaufania umożliwiających identyfikację elektroniczną w rozumieniu rozporządzenia 910/2014;
- 8) zlecanie przez nieznane lub niepowiązane z klientem podmioty trzecie transakcji, których beneficjentem jest klient;
- 9) objęcie stosunkami gospodarczymi lub transakcjami nowych produktów lub usług albo oferowanie produktów lub usług przy wykorzystaniu nowych kanałów dystrybucji lub nowych rozwiązań technologicznych;
- 10) powiązanie stosunków gospodarczych lub transakcji okazjonalnej z:
 - a) państwem trzecim wysokiego ryzyka,
 - b) państwem określanym przez wiarygodne źródła jako państwo o wysokim poziomie korupcji lub innego rodzaju działalności przestępczej, państwo finansujące lub wspierające popełnianie czynów o charakterze terrorystycznym, lub z którym łączona jest działalność organizacji o charakterze terrorystycznym,
 - c) państwem, w stosunku do którego Organizacja Narodów Zjednoczonych lub Unia Europejska podjęły decyzję o nałożeniu sankcji lub szczególnych środków ograniczających;
- 11) powiązanie stosunków gospodarczych lub transakcji okazjonalnej z ropą naftową, bronią, metalami szlachetnymi, produktami tytoniowymi, artefaktami kulturowymi, kością słoniową, gatunkami chronionymi lub innymi przedmiotami o znaczeniu archeologicznym, historycznym, kulturowym i religijnym lub o szczególnej wartości naukowej;
- 12) powiązanie stosunków gospodarczych lub transakcji okazjonalnej z klientem będącym obywatelem państwa trzeciego i ubiegającym się o prawo pobytu lub obywatelstwo w państwie członkowskim w zamian za transfery kapitałowe, nabycie nieruchomości lub obligacji skarbowych lub inwestycje w podmioty o charakterze korporacyjnym w danym państwie członkowskim.

3. Instytucje obowiązane prowadzą bieżącą analizę przeprowadzanych transakcji.

4. W przypadku ujawnienia transakcji:

- 1) skomplikowanych lub
- 2) opiewających na wysokie kwoty, które nie są uzasadnione okolicznościami przeprowadzenia transakcji, lub
- 3) przeprowadzanych w nietypowy sposób, lub
- 4) wydających się nie mieć uzasadnienia prawnego lub gospodarczego

– instytucje obowiązane podejmują działania w celu wyjaśnienia okoliczności, w jakich przeprowadzono te transakcje, oraz, w przypadku transakcji przeprowadzanych w ramach stosunków gospodarczych, intensyfikują stosowanie środka bezpieczeństwa finansowego, o którym mowa w art. 34 ust. 1 pkt 4, w odniesieniu do stosunków gospodarczych, w ramach których te transakcje zostały przeprowadzone.

Art. 44. 1. Instytucje obowiązane stosują wzmożone środki bezpieczeństwa finansowego w przypadkach stosunków gospodarczych lub transakcji związanych z państwem trzecim wysokiego ryzyka, zidentyfikowanym przez Komisję Europejską w akcie delegowanym przyjętym na podstawie art. 9 dyrektywy 2015/849, w ramach których podejmują co najmniej następujące działania:

- 1) uzyskują dodatkowe informacje o:
 - a) kliencie oraz beneficjencie rzeczywistym,
 - b) zamierzonym charakterze stosunków gospodarczych;
- 2) uzyskują informacje o źródle majątku klienta oraz beneficjenta rzeczywistego i źródle pochodzenia wartości majątkowych pozostających w dyspozycji klienta oraz beneficjenta rzeczywistego w ramach stosunków gospodarczych lub transakcji;
- 3) uzyskują informacje o przyczynach i okolicznościach zamierzonych lub przeprowadzonych transakcji;
- 4) uzyskują akceptację kadry kierowniczej wyższego szczebla na nawiązanie lub kontynuację stosunków gospodarczych;
- 5) intensyfikują stosowanie środka bezpieczeństwa finansowego, o którym mowa w art. 34 ust. 1 pkt 4, przez zwiększenie liczby oraz częstotliwości monitorowania stosunków gospodarczych oraz zwiększenie liczby transakcji typowanych do dalszej analizy.

2. Obowiązek stosowania wzmożonych środków bezpieczeństwa finansowego wyłącznie ze względu na siedzibę w państwie trzecim wysokiego ryzyka nie dotyczy:

- 1) oddziałów instytucji obowiązanych,
- 2) jednostek zależnych z większościowym udziałem instytucji obowiązanych,
- 3) oddziałów i jednostek zależnych z większościowym udziałem podmiotów mających siedzibę na terytorium państwa członkowskiego podlegających obowiązkowi wynikającemu z przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, wydanych na podstawie dyrektywy 2015/849

– stosujących procedury z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu obowiązujące w grupie, w skład której wchodzi.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, zakres stosowanych środków bezpieczeństwa finansowego jest określany z uwzględnieniem oceny ryzyka, o której mowa w art. 33 ust. 2.

Art. 44a. W przypadku transakcji związanej z państwem trzecim wysokiego ryzyka, zidentyfikowanym przez Komisję Europejską w akcie delegowanym przyjętym na podstawie art. 9 dyrektywy 2015/849, przeprowadzanej przez osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, instytucje obowiązane, oprócz stosowania środków bezpieczeństwa finansowego, o których mowa w art. 44 ust. 1, podejmują co najmniej jedno z następujących działań ograniczających ryzyko związane z taką transakcją:

- 1) podejmują dodatkowe czynności w ramach stosowanych wzmożonych środków bezpieczeństwa finansowego;
- 2) wprowadzają zintensyfikowane obowiązki związane z przekazywaniem informacji lub raportowaniem transakcji;
- 3) ograniczają zakres stosunków gospodarczych lub transakcji.

Art. 44b. 1. Utworzenie przez instytucję obowiązaną oddziału lub przedstawicielstwa w państwie trzecim wysokiego ryzyka, zidentyfikowanym przez Komisję Europejską w akcie delegowanym przyjętym na podstawie art. 9 dyrektywy 2015/849, wymaga uzyskania zezwolenia:

- 1) Generalnego Inspektora albo
- 2) KNF – w przypadku instytucji obowiązanych przez nią nadzorowanych.

2. Instytucja obowiązana składa odpowiednio do Generalnego Inspektora albo KNF wnioski o zezwolenie na utworzenie oddziału lub przedstawicielstwa w państwie trzecim wysokiego ryzyka, zidentyfikowanym przez Komisję Europejską w akcie delegowanym przyjętym na podstawie art. 9 dyrektywy 2015/849.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, zawiera:

- 1) nazwę, siedzibę i formę organizacyjną instytucji obowiązanej;
- 2) określenie państwa trzeciego wysokiego ryzyka, w którym ma zostać utworzony oddział lub przedstawicielstwo;
- 3) informację o rozwiązaniach zapewniających przestrzeganie przez oddział lub przedstawicielstwo obowiązków z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu odpowiadających wymogom wynikającym z przepisów Unii Europejskiej.

4. W przypadku ustalenia, że przedstawione przez instytucję obowiązana rozwiązania, o których mowa w ust. 3 pkt 3, nie zapewniają przestrzegania przez oddział lub przedstawicielstwo obowiązków z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu odpowiadających wymogom wynikającym z przepisów Unii Europejskiej, odpowiednio Generalny Inspektor albo KNF wydaje decyzję o odmowie zezwolenia na utworzenie oddziału lub przedstawicielstwa w państwie trzecim wysokiego ryzyka, zidentyfikowanym przez Komisję Europejską w akcie delegowanym przyjętym na podstawie art. 9 dyrektywy 2015/849.

5. Wydając decyzję o zezwoleniu na utworzenie oddziału lub przedstawicielstwa w państwie trzecim wysokiego ryzyka, zidentyfikowanym przez Komisję Europejską w akcie delegowanym przyjętym na podstawie art. 9 dyrektywy 2015/849, odpowiednio Generalny Inspektor albo KNF może nałożyć obowiązek na instytucję obowiązana do wprowadzenia zaostrożnych wymogów w zakresie nadzoru nad nimi lub audytu zewnętrznego.

6. Wydając decyzje, o których mowa w ust. 4 i 5, odpowiednio Generalny Inspektor oraz KNF uwzględniają międzynarodowe zobowiązania Unii Europejskiej oraz informacje pochodzące z ewaluacji, ocen lub raportów sporządzanych przez organy lub organizacje międzynarodowe zajmujące się przeciwdziałaniem praniu pieniędzy lub finansowaniu terroryzmu.

Art. 44c. 1. Generalny Inspektor albo KNF – w zakresie instytucji obowiązanych przez nią nadzorowanych – może wydać decyzję nakazującą zmianę zakresu albo zakończenie relacji korespondenckich przez instytucję obowiązana, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1–5, 7–11, 24 i 25, z instytucją będącą respondentem z siedzibą w państwie trzecim wysokiego ryzyka, zidentyfikowanym przez Komisję Europejską w akcie delegowanym przyjętym na podstawie art. 9 dyrektywy 2015/849.

2. Przed wydaniem decyzji, o której mowa w ust. 1, odpowiednio Generalny Inspektor albo KNF nakazuje instytucji obowiązanej, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1–5, 7–11, 24 i 25, przeprowadzenie we wskazanym terminie, nie krótszym niż 30 dni, przeglądu zakresu relacji korespondenckich z instytucjami będącymi respondentami z siedzibą w państwie trzecim wysokiego ryzyka, zidentyfikowanym przez Komisję Europejską w akcie delegowanym przyjętym na podstawie art. 9 dyrektywy 2015/849. W przypadku nieprzeprowadzenia przez instytucję obowiązana takiego przeglądu we wskazanym terminie odpowiednio Generalny Inspektor albo KNF wydaje decyzję nakazującą zakończenie relacji korespondenckich, o której mowa w ust. 1.

3. Instytucja obowiązana niezwłocznie po przeprowadzeniu przeglądu, o którym mowa w ust. 2, informuje Generalnego Inspektora albo KNF o jego wynikach.

4. Wydając decyzję, o której mowa w ust. 1, odpowiednio Generalny Inspektor albo KNF uwzględnia międzynarodowe zobowiązania Unii Europejskiej oraz informacje pochodzące z ewaluacji, ocen lub raportów sporządzanych przez organy lub organizacje międzynarodowe zajmujące się przeciwdziałaniem praniu pieniędzy lub finansowaniu terroryzmu.

Art. 44d. Do decyzji, o których mowa w art. 44b ust. 4 i 5 oraz art. 44c ust. 1 i 2, stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

Art. 44e. Generalny Inspektor oraz KNF informują Komisję Europejską o wydaniu decyzji, o których mowa w art. 44b ust. 4 i 5 oraz art. 44c ust. 1. Informację skierowaną do Komisji Europejskiej KNF przesyła do wiadomości Generalnemu Inspektorowi.

Art. 45. 1. W przypadku transgranicznych relacji korespondenckich obejmujących realizację transferu w ramach zawartej umowy z instytucją będącą respondentem z państwa trzeciego instytucje obowiązane, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1–5, 7–11, 24 i 25, będące instytucją korespondentem stosują środki bezpieczeństwa finansowego oraz podejmują następujące działania:

- 1) pozyskują informacje o instytucji-respondencie w celu zrozumienia charakteru działalności prowadzonej przez tę instytucję;
- 2) ustalają na podstawie powszechnie dostępnych informacji wiarygodność instytucji-respondenta oraz jakość sprawowanego nad nią nadzoru;
- 3) oceniają procedury w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu stosowane przez instytucję-respondenta;
- 4) uzyskują przed nawiązaniem relacji korespondenckiej akceptację kadry kierowniczej wyższego szczebla;
- 5) określają oraz dokumentują zakres odpowiedzialności instytucji obowiązanej oraz instytucji-respondenta za wykonanie obowiązków związanych z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
- 6) w odniesieniu do rachunków upewniają się, że instytucja-respondent zastosowała wobec klientów mających bezpośredni dostęp do tych rachunków prowadzonych w instytucji obowiązanej środki bezpieczeństwa finansowego, w tym środki bezpieczeństwa finansowego, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1, oraz zapewniają, iż instytucja-respondent udostępnia na ich żądanie informacje dotyczące zastosowanych środków bezpieczeństwa finansowego.

2. Instytucje obowiązane, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1–5, 7–11, 24 i 25, nie nawiązują lub nie utrzymują relacji korespondenckich z:

- 1) instytucją kredytową, finansową oraz podmiotem prowadzącym równoważną działalność, niebędącymi częścią grupy, które nie posiadają siedziby na terytorium państwa, według prawa którego zostały utworzone, oraz nie są faktycznie zarządzane i kierowane według prawa tego państwa (bank fikcyjny);
- 2) instytucjami kredytowymi i finansowymi, o których wiadomo, że zawierają umowy o prowadzenie rachunków z bankiem fikcyjnym.

Art. 46. 1. W celu ustalenia, czy klient lub beneficjent rzeczywisty jest osobą zajmującą eksponowane stanowisko polityczne, instytucje obowiązane wdrażają procedury oparte na analizie ryzyka, w tym mogą przyjmować od klienta oświadczenie w formie pisemnej lub formie dokumentowej, że jest on albo nie jest osobą zajmującą takie stanowisko, składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

2. W przypadku stosunków gospodarczych z osobą zajmującą eksponowane stanowisko polityczne instytucje obowiązane stosują wobec tych osób środki bezpieczeństwa finansowego oraz podejmują następujące działania:

- 1) uzyskują akceptację kadry kierowniczej wyższego szczebla na nawiązanie lub kontynuację stosunków gospodarczych z osobą zajmującą eksponowane stanowisko polityczne;
- 2) stosują odpowiednie środki w celu ustalenia źródła majątku klienta i źródła pochodzenia wartości majątkowych pozostałych w dyspozycji klienta w ramach stosunków gospodarczych lub transakcji;
- 3) intensyfikują stosowanie środka bezpieczeństwa finansowego, o którym mowa w art. 34 ust. 1 pkt 4.

3. Instytucje obowiązane, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 8, będące stronami umowy ubezpieczenia, nie później niż w momencie przeniesienia praw z tytułu takiej umowy lub wypłaty świadczenia podejmują odpowiednie środki w celu ustalenia, czy uprawnieni z tytułu umowy lub ich beneficjenci rzeczywiście są osobami zajmującymi eksponowane stanowiska polityczne.

4. W przypadku stwierdzenia wyższego ryzyka prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu instytucje obowiązane, przed wypłatą świadczenia z tytułu umowy ubezpieczenia lub przeniesienia praw z tytułu umowy ubezpieczenia, stosują środki bezpieczeństwa finansowego oraz podejmują następujące działania:

- 1) dokonują pogłębionej analizy stosunków gospodarczych z klientem;
- 2) informują o zamiarze wypłaty tego świadczenia kadrę kierowniczą wyższego szczebla.

5. W okresie od dnia zaprzestania zajmowania przez osobę eksponowanego stanowiska politycznego do dnia ustalenia, że nie wiąże się z tą osobą wyższe ryzyko, jednak nie krócej niż przez 12 miesięcy, instytucja obowiązana stosuje wobec takiej osoby środki uwzględniające to ryzyko.

6. Przepisy ust. 1–5 stosuje się odpowiednio do członków rodziny osoby zajmującej eksponowane stanowisko polityczne oraz osób znanych jako bliscy współpracownicy osoby zajmującej eksponowane stanowisko polityczne.

Art. 46a. Generalny Inspektor przekazuje Komisji Europejskiej wykaz krajowych stanowisk i funkcji publicznych będących eksponowanymi stanowiskami politycznymi, o których mowa w art. 2 ust. 2 pkt 11 lit. a–g, i oraz j.

Art. 46b. Organizacje międzynarodowe z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przekazują Komisji Europejskiej oraz mogą podać do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej aktualne stanowiska oraz funkcje w tych organizacjach międzynarodowych będące eksponowanymi stanowiskami politycznymi, o których mowa w art. 2 ust. 2 pkt 11 lit. h.

Art. 46c. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wykaz krajowych stanowisk i funkcji publicznych będących eksponowanymi stanowiskami politycznymi, o których mowa w art. 2 ust. 2 pkt 11 lit. a–g, i oraz j, mając na uwadze charakter wykonywanych zadań oraz ich znaczenie dla przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

Art. 47. 1. Instytucje obowiązane mogą korzystać z usług podmiotu trzeciego przy stosowaniu środków bezpieczeństwa finansowego, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1–3, pod warunkiem niezwłocznego przekazywania przez ten podmiot, na żądanie instytucji obowiązanej, niezbędnych informacji oraz dokumentów dotyczących zastosowanych środków bezpieczeństwa finansowego, w tym kopii dokumentów uzyskanych podczas stosowania środków bezpieczeństwa finansowego polegających na identyfikacji klienta i beneficjenta rzeczywistego oraz weryfikacji ich tożsamości, w szczególności za pomocą środków identyfikacji elektronicznej oraz usług zaufania umożliwiających identyfikację elektroniczną w rozumieniu rozporządzenia 910/2014.

2. Korzystanie z usług podmiotu trzeciego nie zwalnia instytucji obowiązanej z odpowiedzialności za zastosowanie środków bezpieczeństwa finansowego.

3. Podmiotem trzecim, o którym mowa w ust. 1, może być:

- 1) instytucja obowiązana;
- 2) podmiot z siedzibą w innym państwie lub organizacja członkowska lub federacja zrzeszająca taki podmiot, który na podstawie właściwych przepisów tego państwa z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu jest obowiązany do stosowania środków bezpieczeństwa finansowego i przechowywania dokumentów i informacji oraz podlega nadzorowi właściwych organów tego państwa w sposób odpowiadający wymogom wynikającym z przepisów Unii Europejskiej z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.

4. Instytucje obowiązane nie korzystają z usług, o których mowa w ust. 1, jeżeli podmiot trzeci ma siedzibę w państwie trzecim wysokiego ryzyka. Zakaz ten nie dotyczy przypadków korzystania z usług:

- 1) oddziałów instytucji obowiązanych lub jednostek zależnych z większościovym udziałem instytucji obowiązanych,
- 2) oddziałów lub jednostek zależnych z większościovym udziałem podmiotów mających siedzibę na terytorium państwa członkowskiego oraz podlegających obowiązkowi wynikającemu z przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, wydanych na podstawie dyrektywy 2015/849

– jeżeli stosują procedury grupowe, o których mowa w art. 51 ust. 1.

5. Instytucja obowiązana wchodząca w skład grupy, która stosuje środki bezpieczeństwa finansowego, zasady przechowywania dokumentów i informacji i która wdrożyła wewnętrzną procedurę na poziomie grupy oraz podlega nadzorowi właściwych organów państwa członkowskiego lub państwa trzeciego na zasadach i w sposób odpowiadający wymogom wynikającym z przepisów Unii Europejskiej z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, może uznać, że obowiązek stosowania środków bezpieczeństwa finansowego, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1–3, został wykonany, jeżeli środki bezpieczeństwa finansowego zostały zastosowane przez podmiot wchodzący w skład tej samej grupy. Przepis ust. 1 w zakresie przekazywania informacji i dokumentów oraz przepis ust. 2 w zakresie zasad odpowiedzialności za zastosowanie środków bezpieczeństwa finansowego stosuje się.

Art. 48. 1. Instytucje obowiązane mogą powierzyć stosowanie środków bezpieczeństwa finansowego oraz prowadzenie i dokumentowanie wyników bieżącej analizy przeprowadzanych transakcji, o której mowa w art. 43 ust. 3, osobie fizycznej, osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej działającej w imieniu i na rzecz instytucji obowiązanej, jeżeli na podstawie pisemnej umowy podmiot, któremu powierzono stosowanie środków bezpieczeństwa finansowego, ma być traktowany jako część instytucji obowiązanej.

2. Powierzenie stosowania środków bezpieczeństwa finansowego na zasadach określonych w ust. 1 nie zwalnia instytucji obowiązanej z odpowiedzialności za zastosowanie środków bezpieczeństwa finansowego.

Art. 49. 1. Instytucje obowiązane przechowują przez okres 5 lat, licząc od dnia zakończenia stosunków gospodarczych z klientem lub od dnia przeprowadzenia transakcji okazjonalnej:

- 1) uzyskane w wyniku stosowania środków bezpieczeństwa finansowego kopie dokumentów i informacje, w tym informacje uzyskane za pomocą środków identyfikacji elektronicznej oraz usług zaufania umożliwiających identyfikację elektroniczną w rozumieniu rozporządzenia 910/2014;
- 2) dowody potwierdzające przeprowadzone transakcje i ewidencje transakcji, obejmujące oryginalne dokumenty lub kopie dokumentów konieczne do identyfikacji transakcji.

2. Instytucje obowiązane przechowują wyniki analiz, o których mowa w art. 34 ust. 3, przez okres 5 lat, licząc od dnia ich przeprowadzenia.

3. Przed upływem okresu, o którym mowa w ust. 1 i 2, po dokonaniu oceny konieczności i proporcjonalności dalszego przechowywania, Generalny Inspektor może zażądać przechowywania dokumentacji, o której mowa w ust. 1 i 2, przez kolejny okres nie dłuższy niż 5 lat, licząc od dnia, w którym upływa okres, o którym mowa w ust. 1 i 2, jeżeli jest to konieczne w celu zapewnienia prawidłowości prowadzonych postępowań w sprawach dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy lub finansowaniu terroryzmu lub na potrzeby postępowania karnego.

4. Przepisu ust. 3 nie stosuje się do instytucji obowiązanych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 13–18 i 21–23.

5. W przypadku likwidacji, połączenia, podziału lub przekształcenia instytucji obowiązanej do przechowywania dokumentacji stosuje się przepisy art. 76 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

Art. 50. 1. Instytucje obowiązane wprowadzają wewnętrzną procedurę w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, zwaną dalej „wewnętrzną procedurą instytucji obowiązanej”. Wewnętrzna procedura instytucji obowiązanej podlega bieżącej weryfikacji oraz w razie potrzeby aktualizacji.

2. Wewnętrzna procedura instytucji obowiązanej określa, z uwzględnieniem charakteru, rodzaju i rozmiaru prowadzonej działalności, zasady postępowania stosowane w instytucji obowiązanej i obejmuje w szczególności określenie:

- 1) czynności lub działań podejmowanych w celu ograniczenia ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu i właściwego zarządzania zidentyfikowanym ryzykiem prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu;
- 2) zasad rozpoznawania i oceny ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu związanego z danymi stosunkami gospodarczymi lub transakcją okazjonalną, w tym zasad weryfikacji i aktualizacji uprzednio dokonanej oceny ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu;
- 3) środków stosowanych w celu właściwego zarządzania rozpoznanym ryzykiem prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu związanym z danymi stosunkami gospodarczymi lub transakcją okazjonalną;
- 4) zasad stosowania środków bezpieczeństwa finansowego;
- 5) zasad przechowywania dokumentów oraz informacji;
- 6) zasad wykonywania obowiązków obejmujących przekazywanie Generalnemu Inspektorowi informacji o transakcjach oraz zawiadomieniach;
- 7) zasad upowszechniania wśród pracowników instytucji obowiązanej wiedzy z zakresu przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
- 8) zasad zgłaszania przez pracowników rzeczywistych lub potencjalnych naruszeń przepisów z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
- 9) zasad kontroli wewnętrznej lub nadzoru zgodności działalności instytucji obowiązanej z przepisami o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu oraz zasadami postępowania określonymi w wewnętrznej procedurze;
- 10) zasad odnotowywania rozbieżności między informacjami zgromadzonymi w Centralnym Rejestrze Beneficjentów Rzeczywistych a informacjami o beneficjentach rzeczywistych klienta ustalonymi w związku ze stosowaniem ustawy;
- 11) zasad dokumentowania utrudnień stwierdzonych w związku z weryfikacją tożsamości beneficjenta rzeczywistego oraz czynności podejmowanych w związku z identyfikacją jako beneficjenta rzeczywistego osoby fizycznej zajmującej wyższe stanowisko kierownicze.

3. Wewnętrzna procedura instytucji obowiązanej lub jej aktualizacja, przed wprowadzeniem do stosowania, podlega akceptacji przez kadrę kierowniczą wyższego szczebla.

Art. 51. 1. Instytucje obowiązane wchodzące w skład grupy oraz ich oddziały i jednostki zależne z większościovym udziałem tych instytucji mające siedzibę w państwie trzecim wprowadzają grupową procedurę w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, zwaną dalej „procedurą grupową”, w celu wykonania ciążących na grupie oraz wchodzących w jej skład podmiotach obowiązków określonych w przepisach o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

2. Procedura grupowa określa zasady wymiany i ochrony informacji przekazywanych na potrzeby wykonywania obowiązków z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu pomiędzy poszczególnymi podmiotami wchodzącymi w skład grupy.

3. W przypadku gdy wymogi obowiązujące w państwie trzecim w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy lub finansowaniu terroryzmu są mniej rygorystyczne niż wynikające z ustawy, instytucje obowiązane wymagają stosowania przepisów ustawy, również dotyczących ochrony danych osobowych, przez ich oddziały i jednostki zależne z większościovym udziałem tych instytucji mające siedzibę w państwie trzecim w zakresie, w jakim pozwalają na to przepisy tego państwa.

4. W przypadku gdy przepisy państwa trzeciego nie pozwalają na wdrożenie procedury grupowej w oddziałach instytucji obowiązanych i jednostkach zależnych z większościovym udziałem tych instytucji mających siedzibę w tym państwie, instytucje obowiązane zapewniają stosowanie przez te oddziały i jednostki zależne dodatkowych środków w celu skutecznego przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu i informują o tym Generalnego Inspektora oraz organy, o których mowa w art. 130 ust. 2, właściwe dla instytucji obowiązanej w zakresie kontroli lub nadzoru. Jeżeli organy, o których mowa w art. 130, stwierdzą, w tym w wyniku kontroli, że zastosowane dodatkowe środki są niewystarczające do skutecznego przeciwdziałania praniu pieniędzy lub finansowaniu terroryzmu, podejmują odpowiednie działania, w tym zakazują nawiązywania stosunków gospodarczych lub nakazują ich zakończenie, zakazują przeprowadzania transakcji, a w razie potrzeby nakazują zakończenie działalności w państwie trzecim.

5. Generalny Inspektor informuje europejskie organy nadzoru o przypadkach, gdy przepisy państwa trzeciego nie pozwalają na wdrożenie procedury grupowej. Dokonując oceny przyczyn braku wdrożenia procedury grupowej, Generalny Inspektor bierze pod uwagę ograniczenia prawne mogące stać na przeszkodzie prawidłowemu wdrożeniu procedury grupowej, w tym obowiązek zachowania tajemnicy, ochronę danych i inne ograniczenia mogące mieć znaczenie w zakresie wymiany informacji.

Art. 52. 1. Instytucje obowiązane zapewniają udział osób wykonujących obowiązki związane z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w programach szkoleniowych dotyczących realizacji tych obowiązków, uwzględniających zagrożenia związane z ochroną danych osobowych.

2. Programy szkoleniowe, o których mowa w ust. 1, powinny uwzględniać charakter, rodzaj i rozmiar działalności prowadzonej przez instytucję obowiązaną oraz zapewniać aktualną wiedzę w zakresie realizacji obowiązków instytucji obowiązanej, w szczególności obowiązków, o których mowa w art. 74 ust. 1, art. 86 ust. 1 i art. 89 ust. 1.

3. Do instytucji obowiązanych będących osobami fizycznymi prowadzącymi działalność gospodarczą przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 53. 1. Instytucje obowiązane opracowują i wdrażają wewnętrzną procedurę anonimowego zgłaszania przez pracowników lub inne osoby wykonujące czynności na rzecz instytucji obowiązanej rzeczywistych lub potencjalnych naruszeń przepisów z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

2. Procedura anonimowego zgłaszania naruszeń, o której mowa w ust. 1, określa w szczególności:

- 1) osobę odpowiedzialną za odbieranie zgłoszeń;
- 2) sposób odbierania zgłoszeń;
- 3) sposób ochrony pracownika lub innej osoby wykonującej czynności na rzecz instytucji obowiązanej dokonujących zgłoszenia, zapewniający co najmniej ochronę przed działaniami o charakterze represyjnym lub wpływającymi na pogorszenie ich sytuacji prawnej lub faktycznej, lub polegającymi na kierowaniu gróźb;
- 4) sposób ochrony danych osobowych pracownika lub innej osoby wykonującej czynności na rzecz instytucji obowiązanej dokonujących zgłoszenia oraz osoby, której zarzuca się dokonanie naruszenia, zgodnie z przepisami o ochronie danych osobowych;
- 5) zasady zachowania poufności w przypadku ujawnienia tożsamości osób, o których mowa w pkt 4, lub gdy ich tożsamość jest możliwa do ustalenia;
- 6) rodzaj i charakter działań następczych podejmowanych po odebraniu zgłoszenia;
- 7) termin usunięcia przez instytucje obowiązane danych osobowych zawartych w zgłoszeniach.

3. Instytucje obowiązane zapewniają pracownikom oraz innym osobom wykonującym czynności na rzecz instytucji obowiązanej, o których mowa w ust. 1, ochronę przed podejmowaniem wobec nich działań o charakterze represyjnym lub wpływających na pogorszenie ich sytuacji prawnej lub faktycznej, lub polegających na kierowaniu gróźb.

4. Instytucje obowiązane, ich pracownicy oraz inne osoby wykonujące czynności na rzecz instytucji obowiązanej nie podejmują wobec pracowników oraz innych osób, o których mowa w ust. 1, działań o charakterze represyjnym lub wpływających na pogorszenie ich sytuacji prawnej lub faktycznej, lub polegających na kierowaniu wobec nich gróźb, w szczególności działań negatywnie wpływających na ich warunki pracy lub zatrudnienia.

Art. 53a. 1. Instytucje obowiązane zapewniają pracownikom oraz innym osobom wykonującym czynności związane z realizacją przez instytucje obowiązane obowiązków, o których mowa w art. 74, art. 86, art. 89 i art. 90, ochronę przed podejmowaniem wobec tych osób działań o charakterze represyjnym lub wpływających na pogorszenie ich sytuacji prawnej lub faktycznej, lub polegających na kierowaniu gróźb.

2. Instytucje obowiązane, ich pracownicy oraz inne osoby wykonujące czynności na rzecz instytucji obowiązanej nie podejmują wobec pracowników oraz innych osób, o których mowa w ust. 1, działań o charakterze represyjnym lub wpływających na pogorszenie ich sytuacji prawnej lub faktycznej, lub polegających na kierowaniu wobec nich gróźb, w szczególności działań negatywnie wpływających na ich warunki pracy lub zatrudnienia.

3. Pracownicy oraz inne osoby wykonujące czynności na rzecz instytucji obowiązanej narażone na działania, o których mowa w ust. 1 i 2, są uprawnieni do zgłoszenia Generalnemu Inspektorowi przypadków takich działań. Przepisy art. 80 ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób odbierania zgłoszeń, o których mowa w ust. 3, postępowania ze zgłoszeniami i ich przechowywania, a także informowania o działaniach, jakie mogą być podejmowane po przyjęciu zgłoszenia, mając na względzie konieczność zapewnienia odpowiedniej ochrony, w tym ochrony danych osobowych, osoby dokonującej zgłoszenia.

Art. 54. 1. Instytucje obowiązane, ich pracownicy oraz inne osoby działające w imieniu i na rzecz instytucji obowiązanych zachowują w tajemnicy:

- 1) fakt przekazania Generalnemu Inspektorowi lub innym właściwym organom informacji określonych w rozdziałach 7 i 8;
- 2) informacje o planowaniu wszczęcia oraz o prowadzeniu analizy dotyczącej prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.

2. Obowiązek zachowania w tajemnicy informacji, o których mowa w ust. 1, nie dotyczy przekazywania informacji pomiędzy:

- 1) instytucjami kredytowymi i finansowymi w rozumieniu art. 3 pkt 1 i 2 dyrektywy 2015/849 z siedzibą w państwach członkowskich należącymi do tej samej grupy oraz pomiędzy tymi instytucjami a ich oddziałami i jednostkami zależnymi z większościowym udziałem tych instytucji mającymi siedzibę w państwie trzecim, wchodzącymi w skład grupy, pod warunkiem stosowania przez te oddziały i jednostki zależne strategii oraz procedur przyjętych do stosowania w grupie zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 45 dyrektywy 2015/849 oraz pod warunkiem że przyjęte strategię oraz procedury są zgodne z wymogami określonymi w dyrektywie 2015/849;
- 2) instytucjami obowiązwanymi, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 13–15a i 17, oraz osobami z państw trzecich, które podlegają wymogom określonym w dyrektywie 2015/849 lub równoważnym i wykonują swoje czynności zawodowe w ramach tej samej osoby prawnej lub w ramach struktury mającej wspólnego właściciela, wspólny zarząd lub wspólną kontrolę zgodności z przepisami z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, w skład której wchodzi osoba prawna, w ramach której ta instytucja obowiązana wykonuje swoje czynności zawodowe;
- 3) instytucjami obowiązwanymi, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 13–15a i 17, a ich klientami w zakresie informacji przekazywanych w celu zaprzestania przez klienta prowadzenia działalności sprzecznej z prawem lub powstrzymania klienta od podjęcia takiej działalności;
- 4) instytucjami obowiązwanymi, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1–5, 7–11, 13–15a, 17, 24 i 25, oraz pomiędzy tymi instytucjami obowiązwanymi i ich odpowiednikami mającymi siedzibę w państwie członkowskim lub w państwie trzecim, które podlegają wymogom określonym w dyrektywie 2015/849 lub równoważnym oraz stosują właściwe przepisy dotyczące tajemnicy zawodowej i ochrony danych osobowych, w przypadkach dotyczących tego samego klienta i tej samej transakcji.

3. Informacje o powzięciu podejrzenia, że określone wartości majątkowe mogą pochodzić z działalności o charakterze przestępczym lub mieć związek z finansowaniem terroryzmu, są przekazywane pomiędzy podmiotami wchodzącymi w skład grupy. Generalny Inspektor może nakazać instytucji obowiązanej wchodzącej w skład grupy zachowanie w tajemnicy faktu powzięcia takiego podejrzenia.

Rozdział 6

Centralny Rejestr Beneficjentów Rzeczywistych

Art. 55. Centralny Rejestr Beneficjentów Rzeczywistych, zwany dalej „Rejestrem”, jest prowadzony przy użyciu systemu teleinformatycznego i służy do przetwarzania informacji o beneficjentach rzeczywistych podmiotów wymienionych w art. 58 oraz informacji o osobach, o których mowa w art. 61 ust. 1.

Art. 56. Organem właściwym w sprawach Rejestru jest minister właściwy do spraw finansów publicznych.

Art. 57. 1. Organ właściwy w sprawach Rejestru jest administratorem danych przetwarzanych w Rejeście.

2. Do zadań organu właściwego w sprawach Rejestru należy:

- 1) prowadzenie Rejestru oraz określanie organizacyjnych warunków i technicznych sposobów jego prowadzenia;
- 2) przetwarzanie informacji o beneficjentach rzeczywistych podmiotów wymienionych w art. 58 oraz informacji o osobach, o których mowa w art. 61 ust. 1;
- 3) opracowywanie analiz statystycznych dotyczących informacji przetwarzanych w Rejeście;
- 4) nakładanie w drodze decyzji kar pieniężnych, o których mowa w art. 153;
- 5) podejmowanie działań w celu zapewnienia prawidłowości oraz aktualizacji informacji zawartych w Rejeście.

3. (uchylony)

Art. 58. Do zgłaszania informacji o beneficjentach rzeczywistych i ich aktualizacji są obowiązane:

- 1) spółki jawne;
- 2) spółki komandytowe;
- 3) spółki komandytowo-akcyjne;
- 4) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością;
- 4a) proste spółki akcyjne;
- 5) spółki akcyjne, z wyjątkiem spółek publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 620 i 1863 oraz z 2025 r. poz. 146);
- 6) trusty, których powiernicy lub osoby zajmujące stanowiska równoważne:
 - a) mają miejsce zamieszkania lub siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub
 - b) nawiązują stosunki gospodarcze lub nabywają nieruchomości na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w imieniu lub na rzecz trustu;
- 7) spółki partnerskie;
- 8) europejskie zgrupowania interesów gospodarczych;
- 9) spółki europejskie;
- 10) spółdzielnie;
- 11) spółdzielnie europejskie;
- 12) stowarzyszenia podlegające wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego;
- 13) fundacje.

Art. 59. Informacje podlegające zgłoszeniu do Rejestru obejmują:

- 1) dane identyfikacyjne podmiotów wymienionych w art. 58:
 - a) nazwę (firmę) lub w przypadku trustu inne dane pozwalające zidentyfikować trust,
 - b) formę organizacyjną,
 - c) siedzibę lub w przypadku trustu miejsce zamieszkania lub siedzibę powiernika trustu lub osoby zajmującej stanowisko równoważne,
 - d) numer w Krajowym Rejestrze Sądowym lub w przypadku trustu nazwę właściwego rejestru wraz z numerem, o ile został wpisany do rejestru,
 - e) NIP, o ile został nadany;
- 2) dane identyfikacyjne beneficjenta rzeczywistego podmiotów, o których mowa w art. 58 pkt 1–5 i 7–13:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) każde posiadane obywatelstwo,
 - c) państwo zamieszkania,
 - d) numer PESEL albo datę urodzenia – w przypadku osób nieposiadających numeru PESEL,
 - e) informację o wielkości i charakterze udziału lub uprawnieniach przysługujących beneficjentowi rzeczywistemu;
- 3) dane identyfikacyjne beneficjenta rzeczywistego trustu, o którym mowa w art. 58 pkt 6:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) każde posiadane obywatelstwo,
 - c) państwo zamieszkania,
 - d) numer PESEL albo datę urodzenia – w przypadku osób nieposiadających numeru PESEL,
 - e) informację o uprawnieniach przysługujących beneficjentowi rzeczywistemu,
 - f) w przypadku, o którym mowa w art. 2 ust. 2 pkt 1 lit. b tiret czwarte, informacje o grupie osób, w których głównym interesie powstał lub działa trust.

Art. 60. 1. Informacje, o których mowa w art. 59, są zgłaszane do Rejestru w przypadku podmiotów, o których mowa w:

- 1) art. 58 pkt 1–5 i 7–13, w terminie 14 dni od dnia wpisu tych podmiotów do Krajowego Rejestru Sądowego;
- 2) art. 58 pkt 6, w terminie 14 dni od dnia:
 - a) utworzenia trustu,
 - b) przeniesienia siedziby lub miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez powiernika trustu lub osobę zajmującą równoważne stanowisko,
 - c) nawiązania stosunków gospodarczych lub nabycia nieruchomości na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w imieniu lub na rzecz trustu, przez powiernika trustu lub osobę zajmującą równoważne stanowisko.

1a. Informacje zgłoszone do Rejestru są aktualizowane w przypadku podmiotów, o których mowa w:

- 1) art. 58 pkt 1–5 i 7–13, w terminie 14 dni od ich zmiany w Krajowym Rejestrze Sądowym, a w przypadku zmian, dla których skuteczności nie jest wymagany wpis do Krajowego Rejestru Sądowego, w terminie 14 dni od dnia ich dokonania;
- 2) art. 58 pkt 6, w terminie 14 dni od dnia dokonania ich zmiany.

1b. Powiernik lub osoba zajmująca stanowisko równoważne w podmiocie, o którym mowa w art. 58 pkt 6, są obowiązani do aktualizacji informacji zgłoszonych do Rejestru w okresie utrzymywania przez trust stosunków gospodarczych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub w okresie, w którym powiernik lub osoba zajmująca równoważne stanowisko, działając w imieniu lub na rzecz trustu, jest właścicielem lub posiadaczem nieruchomości na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Do biegu terminów, o których mowa w ust. 1 i 1a, nie wlicza się sobót i dni ustawowo wolnych od pracy.

3. W przypadku awarii lub zakłóceń funkcjonowania systemu teleinformatycznego organ właściwy w sprawach Rejestru informuje o ich wystąpieniu i usunięciu w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych. W takim przypadku do biegu terminów, o których mowa w ust. 1 i 1a, nie wlicza się okresu od chwili wystąpienia awarii lub zakłócenia wskazanych w informacji zamieszczonej w tym Biuletynie do chwili zamieszczenia informacji o ich usunięciu.

Art. 60a. Beneficjent rzeczywisty jest obowiązany dostarczyć podmiotowi, o którym mowa w art. 58 pkt 1–5 i 7–13, lub powiernikowi lub osobie zajmującej stanowisko równoważne w podmiocie, o którym mowa w art. 58 pkt 6, wszystkie informacje oraz dokumenty niezbędne do zgłoszenia informacji o beneficjencie rzeczywistym i jej aktualizacji w terminach określonych w art. 60 ust. 1 i 1a.

Art. 61. 1. Zgłoszenia do Rejestru dokonuje osoba ustawowo uprawniona do reprezentacji podmiotu wymienionego w art. 58 pkt 1–5 i 7–13 albo powiernik lub osoba zajmująca stanowisko równoważne w podmiocie, o którym mowa w art. 58 pkt 6.

1a. Osoba, o której mowa w ust. 1, dokonując zgłoszenia, podaje:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) obywatelstwo;
- 3) państwo zamieszkania;
- 4) numer PESEL albo datę urodzenia – w przypadku osób nieposiadających numeru PESEL;
- 5) funkcję uprawniającą do dokonania zgłoszenia.

2. Zgłoszenia dokonuje się nieodpłatnie za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

3. Zgłoszenie składane jest w formie dokumentu elektronicznego, zgodnie ze wzorem udostępnionym przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

4. Zgłoszenie jest opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP oraz zawiera oświadczenie osoby dokonującej zgłoszenia do Rejestru o prawdziwości informacji zgłaszanych do Rejestru.

5. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 4, składane jest pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli o następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Art. 61a. 1. Instytucja obowiązana odnotowuje rozbieżności między informacjami zgromadzonymi w Rejestrze a ustalonymi przez nią informacjami o beneficjencie rzeczywistym klienta i podejmuje czynności w celu wyjaśnienia przyczyn tych rozbieżności.

2. W przypadku potwierdzenia odnotowanych rozbieżności instytucja obowiązana przekazuje organowi właściwemu w sprawach Rejestru zweryfikowaną informację o tych rozbieżnościach wraz z uzasadnieniem i dokumentacją dotyczącą odnotowanych rozbieżności.

3. Jednostki współpracujące mogą informować o odnotowanych rozbieżnościach między informacjami zgromadzonymi w Rejestrze a posiadanymi informacjami o beneficjentach rzeczywistych. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

4. Informacje, o których mowa w ust. 2 i 3, mogą być przekazywane za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 55.

5. Organ właściwy w sprawach Rejestru po uzyskaniu informacji o rozbieżnościach, o których mowa w ust. 2 lub 3, podejmuje czynności zmierzające do ich wyjaśnienia.

Art. 61b. 1. Organ właściwy w sprawach Rejestru może wszcząć postępowanie w celu wyjaśnienia, czy informacje zgromadzone w Rejestrze są prawidłowe i aktualne. Informację o wszczęciu oraz zakończeniu postępowania zamieszcza się w Rejestrze.

2. Organ właściwy w sprawach Rejestru może wydać decyzję o sprostowaniu danych w Rejestrze. Decyzja zastępuje zgłoszenie informacji, o których mowa w art. 59.

3. Do postępowania w pierwszej instancji w sprawie wydania decyzji, o której mowa w ust. 2, nie stosuje się przepisów art. 9, art. 11, art. 13, art. 31, art. 61 § 4, art. 73, art. 78 i art. 79 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

Art. 62. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb składania zgłoszenia do Rejestru, o którym mowa w art. 61, mając na uwadze konieczność zapewnienia bezpiecznego, sprawnego i wiarygodnego zgłoszenia.

Art. 63. Informacje, o których mowa w art. 59 i art. 61 ust. 1a, są wprowadzane do Rejestru niezwłocznie po ich zgłoszeniu lub aktualizacji.

Art. 64. Informacje, o których mowa w art. 59 i art. 61 ust. 1a, dotyczące podmiotów, o których mowa w art. 58:

- 1) pkt 1–5 i 7–13 – są przechowywane przez okres 10 lat, licząc od dnia, w którym dokonano wykreślenia informacji o tych podmiotach z Krajowego Rejestru Sądowego;
- 2) pkt 6 – są przechowywane przez okres 10 lat, licząc od dnia, w którym ustał obowiązek zgłoszenia danych do Rejestru lub ich aktualizacji.

Art. 65. (uchylony)

Art. 66. Do przetwarzania danych osobowych zgromadzonych w Rejestrze nie stosuje się przepisów art. 15 ust. 1 lit. c rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.¹¹⁾).

Art. 67. Rejestr jest jawny.

Art. 68. Domniemywa się, że dane wprowadzone do Rejestru są prawdziwe. Osoba dokonująca zgłoszenia lub aktualizacji informacji, o których mowa w art. 59, i zgłoszenia informacji, o których mowa w art. 61 ust. 1a, ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną zgłoszeniem do Rejestru nieprawdziwych danych, a także niezgłoszeniem w ustawowym terminie danych i zmian danych objętych wpisem do Rejestru, chyba że szkoda nastąpiła wskutek działania siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą osoba dokonująca zgłoszenia informacji o beneficjentach rzeczywistych i ich aktualizacji nie ponosi odpowiedzialności.

Art. 69. Informacje, o których mowa w art. 59, zgromadzone w Rejestrze są udostępniane nieodpłatnie.

Art. 70. Informacje, o których mowa w art. 59, zgromadzone w Rejestrze są udostępniane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

¹¹⁾ Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2.

Art. 70a. 1. W celu realizacji ustawowych zadań informacje, o których mowa w art. 59, udostępnia się:

- 1) Generalnemu Inspektorowi,
- 2) Komendantowi Głównemu Policji,
- 3) Komendantowi Centralnego Biura Śledczego Policji,
- 4) Komendantowi Centralnego Biura Zwalczania Cyberprzestępczości,
- 5) komendantom wojewódzkim Policji i Komendantowi Stołecznemu Policji,
- 6) Komendantowi Głównemu Żandarmerii Wojskowej,
- 7) Komendantowi Głównemu Straży Granicznej,
- 8) Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego,
- 9) Szefowi Agencji Wywiadu,
- 10) Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej,
- 11) Szefowi Służby Kontrwywiadu Wojskowego,
- 12) Szefowi Służby Wywiadu Wojskowego,
- 13) Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego,
- 14) Inspektorowi Nadzoru Wewnętrznego,
- 15) Komendantowi Biura Spraw Wewnętrznych Policji,
- 16) Komendantowi Biura Spraw Wewnętrznych Straży Granicznej,
- 17) Przewodniczącemu KNF,
- 18) Prezesowi NIK,
- 19) Prezesowi NBP,
- 20) sądom,
- 21) prokuraturze

– za pomocą urządzeń teletransmisji danych.

2. Podmiotowi, o którym mowa w ust. 1, organ właściwy w sprawach Rejestru udostępnia, za pomocą urządzeń teletransmisji danych, informacje, o których mowa w art. 59, na wniosek złożony przed pierwszym udostępnieniem tych informacji za pomocą urządzeń teletransmisji danych, jeżeli podmiot ten spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) posiada urządzenia lub systemy teleinformatyczne przeznaczone do komunikowania się z Rejestrem, umożliwiające identyfikację osoby uzyskującej dane z rejestru, zakres oraz datę ich uzyskania;
- 2) posiada zabezpieczenia techniczne i organizacyjne właściwe dla przetwarzania danych osobowych, w szczególności uniemożliwiające dostęp osób nieuprawnionych do przetwarzania danych osobowych i wykorzystanie danych niezgodnie z celem ich uzyskania;
- 3) uzyskanie danych tą drogą jest uzasadnione specyfiką lub zakresem wykonywanych zadań albo prowadzonej działalności.

Art. 70b. 1. W sprawach o udostępnianie, za pomocą urządzeń teletransmisji danych, informacji, o których mowa w art. 59, organ właściwy w sprawach Rejestru:

- 1) wyraża zgodę na ich udostępnianie,
- 2) odmawia wyrażenia zgody na ich udostępnianie,
- 3) cofa zgodę na ich udostępnianie

– w drodze decyzji.

2. Podmiotowi, o którym mowa w art. 70a ust. 1, organ właściwy cofa zgodę na udostępnianie, za pomocą urządzeń teletransmisji danych, informacji, o których mowa w art. 59:

- 1) na wniosek tego podmiotu;
- 2) w przypadku braku uzasadnienia dla dalszego udostępniania tych danych;
- 3) jeżeli przestały być spełniane warunki określone w art. 70a.

3. Decyzja o cofnięciu zgody na udostępnianie, za pomocą urządzeń teletransmisji danych, informacji, o których mowa w art. 59, podlega natychmiastowemu wykonaniu.

4. Do decyzji, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

Art. 70c. Podmioty, o których mowa w art. 70a ust. 1, w zakresie swojej właściwości przetwarzają informacje, o których mowa w art. 59, w tym dane osobowe, uzyskane z Rejestru. Przetwarzanie informacji, w tym danych osobowych, może mieć charakter niejawnny oraz odbywać się bez zgody i wiedzy osoby, której dane dotyczą.

Art. 71. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób sporządzania i składania wniosków o udostępnienie informacji, o których mowa w art. 59, oraz udostępniania tych informacji,
- 2) tryb składania wniosków o udostępnienie informacji, o których mowa w art. 59, oraz udostępniania tych informacji,
- 3) terminy udostępniania informacji, o których mowa w art. 59

– mając na uwadze potrzebę zapewnienia szybkiego, wiarygodnego i bezpiecznego dostępu do informacji z Rejestru.

Art. 71a. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może wyznaczyć, w drodze rozporządzenia, organ Krajowej Administracji Skarbowej do wykonywania zadań organu właściwego w sprawach Rejestru, określając zakres tych zadań, mając na względzie przygotowanie techniczne i organizacyjne urzędu obsługującego ten organ.

Rozdział 7

Przekazywanie i gromadzenie informacji

Art. 72. 1. Instytucje obowiązane, z wyjątkiem instytucji, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 11, 13–15a i 18, przekazują Generalnemu Inspektorowi informacje o:

- 1) przyjętej wpłacie lub dokonanej wypłacie środków pieniężnych o równowartości przekraczającej 15 000 euro;
- 2) wykonanym transferze środków pieniężnych o równowartości przekraczającej 15 000 euro, z wyjątkiem:
 - a) transferu środków pieniężnych pomiędzy rachunkiem płatniczym i rachunkiem lokaty terminowej, które należą do tego samego klienta w tej samej instytucji obowiązanej,
 - b) krajowego transferu środków pieniężnych z innej instytucji obowiązanej,
 - c) transakcji związanej z gospodarką własną instytucji obowiązanej, która została przeprowadzona przez instytucję obowiązaną we własnym imieniu i na własną rzecz, w tym transakcji zawartej na rynku międzybankowym,
 - d) transakcji przeprowadzonej w imieniu lub na rzecz jednostek sektora finansów publicznych, o których mowa w art. 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
 - e) transakcji przeprowadzonej przez bank zrzeszający banki spółdzielcze, jeżeli informacja o transakcji została przekazana przez zrzeszony bank spółdzielczy,
 - f) przewłaszczenia na zabezpieczenie wartości majątkowych wykonanego na czas trwania umowy przewłaszczenia z instytucją obowiązaną.

2. Obowiązek przekazywania informacji, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, dotyczy również transferu środków pieniężnych spoza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na rzecz odbiorcy, którego dostawcą usług płatniczych jest instytucja obowiązana.

3. Instytucje obowiązane przekazują Generalnemu Inspektorowi informacje o przeprowadzonej transakcji kupna lub sprzedaży wartości dewizowych, której równowartość przekracza 15 000 euro, albo o pośredniczeniu w przeprowadzeniu takiej transakcji.

4. Instytucje obowiązane, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 13, przekazują Generalnemu Inspektorowi informacje o czynnościach wymienionych w tym przepisie, których równowartość przekracza 15 000 euro.

5. Instytucje obowiązane przekazują informacje w terminie 7 dni od dnia:

- 1) przyjęcia wpłaty lub dokonania wypłaty środków pieniężnych – w przypadku informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 1;
- 2) wykonania transakcji płatniczej transferu środków pieniężnych – w przypadku informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 2;
- 3) udostępnienia środków płatniczych odbiorcy – w przypadku informacji, o których mowa w ust. 2;
- 4) przeprowadzenia albo pośredniczenia w przeprowadzeniu transakcji kupna lub sprzedaży wartości dewizowych – w przypadku informacji, o których mowa w ust. 3;
- 5) sporządzenia aktu notarialnego – w przypadku informacji, o których mowa w ust. 4.

6. Informacje, o których mowa w ust. 1–5, zawierają:

- 1) niepowtarzalny identyfikator transakcji w ewidencji instytucji obowiązanej;
- 2) datę albo datę i godzinę przeprowadzenia transakcji;
- 3) dane identyfikacyjne, o których mowa w art. 36 ust. 1, klienta wydającego dyspozycję lub zlecenie przeprowadzenia transakcji;
- 4) posiadane dane identyfikacyjne, o których mowa w art. 36 ust. 1, pozostałych stron transakcji;
- 5) kwotę i walutę transakcji albo wagę i próbę złota dewizowego lub platyny dewizowej będących przedmiotem transakcji;
- 6) rodzaj transakcji;
- 7) tytuł transakcji;
- 7a) przedmiot transakcji, a jeżeli przedmiotem transakcji jest nieruchomość, także adres lub miejsce jej położenia – w przypadku informacji przekazywanych przez instytucje obowiązane, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 13;
- 8) sposób wydania dyspozycji lub zlecenia przeprowadzenia transakcji;
- 9) numery rachunków wykorzystanych do przeprowadzenia transakcji oznaczone identyfikatorem Międzynarodowego Numeru Rachunku Bankowego (IBAN) lub identyfikatorem zawierającym kod kraju oraz numer rachunku w przypadku rachunków nieoznaczonych IBAN.

Art. 73. 1. Informacje, o których mowa w art. 72, mogą być przekazywane, w tym przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego, do Generalnego Inspektora za pośrednictwem:

- 1) izb gospodarczych zrzeszających instytucje obowiązane;
- 2) banków zrzeszających banki spółdzielcze;
- 3) izb rozliczeniowych utworzonych na podstawie art. 67 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe oraz instytucji utworzonych na podstawie art. 105 ust. 4 tej ustawy;
- 4) innych podmiotów na podstawie podpisanych przez instytucję obowiązaną umów.

2. Korzystanie z pośrednictwa podmiotów, o których mowa w ust. 1, nie zwalnia instytucji obowiązanej z odpowiedzialności za przekazanie informacji do Generalnego Inspektora.

Art. 74. 1. Instytucja obowiązana zawiadamia Generalnego Inspektora o okolicznościach, które mogą wskazywać na podejrzenie popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.

2. Zawiadomienie jest przekazywane niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 2 dni roboczych od dnia potwierdzenia przez instytucję obowiązaną podejrzenia, o którym mowa w ust. 1.

3. W zawiadomieniu podaje się:

- 1) dane identyfikacyjne, o których mowa w art. 36 ust. 1, klienta instytucji obowiązanej przekazującej zawiadomienie;
- 2) posiadane dane identyfikacyjne, o których mowa w art. 36 ust. 1, osób fizycznych, osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, niebędących klientami instytucji obowiązanej przekazującej zawiadomienie;
- 3) rodzaj i wielkość wartości majątkowych oraz miejsce ich przechowywania;
- 4) numer rachunku prowadzonego dla klienta instytucji obowiązanej przekazującej zawiadomienie, oznaczony identyfikatorem IBAN lub identyfikatorem zawierającym kod kraju oraz numer rachunku w przypadku rachunków nieoznaczonych IBAN;

- 5) posiadane informacje, o których mowa w art. 72 ust. 6, w odniesieniu do transakcji lub prób ich przeprowadzenia;
- 6) wskazanie państwa Europejskiego Obszaru Gospodarczego, z którym jest powiązana transakcja, jeżeli została przeprowadzona w ramach działalności transgranicznej;
- 7) posiadane informacje o rozpoznanym ryzyku prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu oraz o czynie zabronionym, z którego mogą pochodzić wartości majątkowe;
- 8) uzasadnienie przekazania zawiadomienia.

Art. 75. Obowiązek przekazywania informacji i zawiadomień, o których mowa w art. 74 ust. 1, art. 86 ust. 1, art. 89 ust. 1 oraz art. 90, nie dotyczy instytucji obowiązanych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 14, w zakresie informacji uzyskanych podczas ustalania sytuacji prawnej klienta w związku z postępowaniem sądowym, wykonywaniem obowiązków polegających na obronie, reprezentowaniu lub zastępowaniu klienta w postępowaniu sądowym albo udzielaniu klientowi porady prawnej dotyczącej wszczęcia postępowania sądowego lub uniknięcia takiego postępowania, niezależnie od czasu uzyskania tych informacji.

Art. 76. 1. Na żądanie Generalnego Inspektora instytucja obowiązana niezwłocznie przekazuje lub udostępnia posiadane informacje lub dokumenty, niezbędne do realizacji zadań Generalnego Inspektora określonych w ustawie, w tym dotyczące:

- 1) klientów;
- 2) przeprowadzonych transakcji, w zakresie danych określonych w art. 72 ust. 6;
- 3) rodzaju i wielkości wartości majątkowych oraz miejsca ich przechowywania;
- 4) stosowania środka bezpieczeństwa finansowego, o którym mowa w art. 34 ust. 1 pkt 4;
- 5) adresów IP, z których następowało połączenie z systemem teleinformatycznym instytucji obowiązanej, oraz czasów połączeń z tym systemem.

2. Instytucja obowiązana, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 13, na żądanie Generalnego Inspektora przekazuje również informacje i dokumenty w zakresie innych czynności notarialnych niż wymienione w tym przepisie.

3. Generalny Inspektor w żądaniu, o którym mowa w ust. 1 i 2, może wskazać:

- 1) termin oraz formę przekazania lub udostępnienia informacji lub dokumentów;
- 2) zakres informacji oraz termin do ich pozyskania przez instytucję obowiązaną w związku ze stosowaniem środka bezpieczeństwa finansowego, o którym mowa w art. 34 ust. 1 pkt 4, lub w związku z określonymi transakcjami okazjonalnymi.

4. Informacje i dokumenty, o których mowa w ust. 1 i 2, są przekazywane i udostępniane nieodpłatnie.

Art. 77. 1. W celu realizacji po raz pierwszy obowiązków, o których mowa w art. 72, art. 74, art. 76, art. 86, art. 89 ust. 8 i art. 90, instytucja obowiązana przekazuje do Generalnego Inspektora formularz identyfikujący instytucję obowiązaną.

2. Formularz identyfikujący instytucję obowiązaną zawiera:

- 1) nazwę (firmę) wraz z określeniem formy organizacyjnej instytucji obowiązanej;
- 2) NIP instytucji obowiązanej;
- 3) określenie rodzaju działalności prowadzonej przez instytucję obowiązaną;
- 4) adres siedziby lub adres prowadzenia działalności;
- 5) imię, nazwisko, stanowisko, numer telefonu i adres elektronicznej skrzynki pocztowej pracownika, o którym mowa w art. 8;
- 6) imiona, nazwiska, stanowiska, numery telefonów i adresy elektronicznej skrzynki pocztowej innych pracowników odpowiedzialnych za realizację przepisów ustawy, których instytucja obowiązana chce wskazać do kontaktów z Generalnym Inspektorem;
- 7) nazwę (firmę) i NIP albo imię, nazwisko i PESEL podmiotu pośredniczącego, o którym mowa w art. 73 ust. 1 – w przypadku korzystania z pośrednictwa tego podmiotu.

3. W przypadku zmiany danych, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 3–7, instytucja obowiązana dokonuje niezwłocznie ich aktualizacji.

Art. 78. 1. Instytucja obowiązana przekazuje za pomocą środków komunikacji elektronicznej informacje, o których mowa w art. 72, oraz formularz, o którym mowa w art. 77.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych udostępnia, w formie dokumentu elektronicznego, wzory informacji, o których mowa w art. 72, oraz wzór formularza, o którym mowa w art. 77.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób sporządzania i przekazywania informacji, o których mowa w art. 72, oraz formularza, o którym mowa w art. 77, a także tryb ich przekazywania, mając na uwadze konieczność sprawnego, wiarygodnego i bezpiecznego ich przekazywania.

Art. 79. 1. Instytucja obowiązana przekazuje za pomocą środków komunikacji elektronicznej zawiadomienia, o których mowa w art. 74, oraz informacje i dokumenty, o których mowa w art. 76.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych udostępnia, w formie dokumentu elektronicznego, wzór zawiadomienia, o którym mowa w art. 74, oraz wzór informacji, o których mowa w art. 76.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób sporządzania i przekazywania zawiadomienia, o którym mowa w art. 74, oraz informacji i dokumentów, o których mowa w art. 76, jak również tryb ich przekazywania, mając na uwadze konieczność sprawnego, wiarygodnego i bezpiecznego ich przekazywania.

Art. 80. 1. Generalny Inspektor przyjmuje zgłoszenia rzeczywistych lub potencjalnych naruszeń przepisów z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu od pracowników, byłych pracowników instytucji obowiązanych lub innych osób, które wykonują lub wykonywały czynności na rzecz instytucji obowiązanych na innej podstawie niż stosunek pracy. Przekazanie zgłoszenia nie narusza obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej.

2. Generalny Inspektor zapewnia ochronę danych osobowych osób dokonujących zgłoszenia lub osób, którym zarzuca się naruszenie przepisów z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. Dane osobowe są gromadzone w odrębnym zbiorze danych.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób odbierania zgłoszeń, o których mowa w ust. 1, sposób postępowania ze zgłoszeniami i ich przechowywania, a także informowania o działaniach, jakie mogą być podejmowane po przyjęciu zgłoszenia, mając na względzie zapewnienie odpowiedniej ochrony, w tym ochrony danych osobowych, osoby dokonującej zgłoszenia lub osoby, której zarzuca się naruszenie przepisów z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

Art. 81. 1. Prokurator informuje Generalnego Inspektora o wydaniu postanowienia o blokadzie rachunku lub wstrzymaniu transakcji, wszczęciu postępowania, przedstawieniu zarzutu i wniesieniu aktu oskarżenia, w sprawach o przestępstwo prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.

2. Przekazanie informacji, o których mowa w ust. 1, następuje niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia dokonania czynności.

3. Informacje, o których mowa w ust. 1, wskazują w szczególności okoliczności dotyczące popełnienia przestępstwa, wraz ze wskazaniem posiadanych danych identyfikacyjnych, o których mowa w art. 36 ust. 1, osób fizycznych, osób prawnych lub jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, oraz sygnaturę akt.

4. Generalny Inspektor niezwłocznie informuje prokuratora o posiadaniu informacji pozostających w związku z informacjami przekazanymi na podstawie ust. 1.

Art. 82. 1. Na wniosek Generalnego Inspektora jednostki współpracujące w granicach swoich ustawowych kompetencji przekazują lub udostępniają posiadane informacje lub dokumenty. We wniosku Generalny Inspektor może wskazać termin oraz formę ich przekazania lub udostępnienia.

2. W celu przekazania lub udostępnienia informacji lub dokumentów, o których mowa w ust. 1, Generalny Inspektor może zawrzeć porozumienie z jednostką współpracującą, określające warunki techniczne przekazania lub udostępnienia informacji lub dokumentów.

Art. 83. 1. Jednostki współpracujące opracowują instrukcje postępowania na wypadek sytuacji podejrzenia popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu. Jednostki współpracujące niezwłocznie powiadamiają Generalnego Inspektora o podejrzeniu popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.

2. Powiadomienie, o którym mowa w ust. 1, powinno zawierać w szczególności:

- 1) posiadane dane, o których mowa w art. 36 ust. 1, osób fizycznych, osób prawnych lub jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, pozostających w związku z okolicznościami mogącymi wskazywać na podejrzenie popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu;
- 2) opis okoliczności, o których mowa w pkt 1;
- 3) uzasadnienie przekazania powiadomienia.

3. Generalny Inspektor, nie później niż w terminie 30 dni, informuje Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Centralne Biuro Antykorupcyjne, Policję, Żandarmerię Wojskową i Straż Graniczną o okolicznościach wskazujących na związek pomiędzy informacjami zawartymi w powiadomieniu, o którym mowa w ust. 1, a zawiadomieniami przekazanymi na podstawie art. 74 ust. 1, art. 86 ust. 1, art. 89 ust. 1 i art. 90.

Art. 84. 1. Informacje, o których mowa w art. 81, i powiadomienia, o których mowa w art. 83, są przekazywane w postaci papierowej lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych udostępnia wzory informacji, o których mowa w art. 81, i powiadomień, o których mowa w art. 83, w formie dokumentu elektronicznego.

3. Generalny Inspektor zamieszcza wzory informacji, o których mowa w art. 81, i powiadomień, o których mowa w art. 83, przekazywane w postaci papierowej, w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób sporządzania i przekazywania za pomocą środków komunikacji elektronicznej informacji, o których mowa w art. 81, oraz powiadomień, o których mowa w art. 83, a także tryb ich przekazywania, mając na uwadze potrzebę zapewnienia szybkiego, wiarygodnego i bezpiecznego ich przekazania.

Art. 85. (uchylony)¹²⁾

Rozdział 8

Wstrzymywanie transakcji i blokowanie rachunków

Art. 86. 1. Instytucja obowiązana niezwłocznie zawiadamia Generalnego Inspektora, za pomocą środków komunikacji elektronicznej, o przypadku powzięcia uzasadnionego podejrzenia, że określona transakcja lub określone wartości majątkowe mogą mieć związek z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu.

2. W zawiadomieniu instytucja obowiązana przekazuje pozostające w jej posiadaniu informacje związane z powziętym podejrzeniem oraz informację o przewidywanym terminie przeprowadzenia transakcji, o której mowa w ust. 1. Do zawiadomienia przepis art. 74 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

3. Po otrzymaniu zawiadomienia Generalny Inspektor dokonuje niezwłocznie potwierdzenia jego przyjęcia, w postaci urzędowego poświadczenia odbioru, zawierającego w szczególności datę i godzinę przyjęcia zawiadomienia.

4. Do czasu otrzymania żądania, o którym mowa w ust. 5, lub zwolnienia, o którym mowa w ust. 6, nie dłużej jednak niż przez 24 godziny, licząc od momentu potwierdzenia przyjęcia zawiadomienia, o którym mowa w ust. 3, instytucja obowiązana nie przeprowadza transakcji, o której mowa w ust. 1, lub innych transakcji obciążających rachunek, na którym zgromadzono wartości majątkowe, o których mowa w ust. 1.

5. Generalny Inspektor w przypadku uznania, że transakcja, o której mowa w ust. 1, może mieć związek z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu, przekazuje instytucji obowiązanej żądanie wstrzymania transakcji lub blokady rachunku na okres nie dłuższy niż 96 godzin, licząc od daty i godziny wskazanych w potwierdzeniu, o którym mowa w ust. 3. Niezwłocznie po otrzymaniu tego żądania instytucja obowiązana wstrzymuje transakcję lub blokuje rachunek. W żądaniu Generalny Inspektor określa wartości majątkowe objęte żądaniem.

6. Generalny Inspektor może zwolnić instytucję obowiązaną z obowiązku, o którym mowa w ust. 4, w przypadku gdy posiadane informacje nie dają podstaw do zawiadomienia prokuratora o podejrzeniu popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu albo w przypadku uznania, że wstrzymanie transakcji lub blokada rachunku mogłyby utrudnić wykonywanie zadań organom wymiaru sprawiedliwości oraz służbom lub instytucjom odpowiedzialnym za ochronę porządku publicznego, bezpieczeństwa obywateli lub ściganie sprawców przestępstw lub przestępstw skarbowych.

7. Generalny Inspektor przekazuje instytucji obowiązanej żądanie, o którym mowa w ust. 5, lub zwolnienie, o którym mowa w ust. 6, za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

8. Niezwłocznie po przekazaniu żądania, o którym mowa w ust. 5, Generalny Inspektor zawiadamia właściwego prokuratora o podejrzeniu popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.

¹²⁾ Przez art. 4 ustawy z dnia 9 maja 2024 r. o zmianie ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 850), która weszła w życie z dniem 25 czerwca 2024 r.

9. Po otrzymaniu zawiadomienia, o którym mowa w ust. 8, prokurator może postanowieniem wstrzymać transakcję lub dokonać blokady rachunku na czas oznaczony, nie dłuższy niż 6 miesięcy, licząc od dnia otrzymania tego zawiadomienia.

10. Postanowienie w przedmiocie wstrzymania transakcji lub blokady rachunku, o którym mowa w ust. 9, może zostać wydane również pomimo braku zawiadomienia określonego w ust. 8.

11. W postanowieniu, o którym mowa w ust. 9, określa się zakres, sposób i termin wstrzymania transakcji lub blokady rachunku. Na postanowienie przysługuje zażalenie do sądu właściwego do rozpoznania sprawy.

11a. Prokurator może przedłużyć wstrzymanie transakcji lub blokadę rachunku na dalszy czas oznaczony, nie dłuższy niż kolejne 6 miesięcy. Przepis ust. 11 stosuje się odpowiednio.

12. Instytucja obowiązana na wniosek klienta wydającego dyspozycję lub zlecenie przeprowadzenia transakcji, o których mowa w ust. 1, lub będącego posiadaczem albo właścicielem wartości majątkowych, o których mowa w ust. 1, może poinformować tego klienta o przekazaniu przez Generalnego Inspektora żądania, o którym mowa w ust. 5. W tym przypadku przepisu art. 54 nie stosuje się.

13. Wstrzymanie transakcji lub blokada rachunku upada, jeżeli przed upływem czasu ich stosowania nie zostanie wydane postanowienie o zabezpieczeniu majątkowym lub postanowienie w przedmiocie dowodów rzeczowych.

Art. 87. 1. Generalny Inspektor w przypadku uznania, że określona transakcja lub określone wartości majątkowe mogą mieć związek z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu, przekazuje instytucji obowiązanej, za pomocą środków komunikacji elektronicznej, żądanie wstrzymania transakcji lub blokady rachunku. W żądaniu blokady rachunku Generalny Inspektor określa wartości majątkowe objęte żądaniem.

2. Instytucja obowiązana wstrzymuje transakcję lub dokonuje blokady rachunku na okres nie dłuższy niż 96 godzin, licząc od momentu otrzymania żądania, o którym mowa w ust. 1.

3. Niezwłocznie po przekazaniu żądania, o którym mowa w ust. 1, Generalny Inspektor zawiadamia właściwego prokuratora o podejrzeniu popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.

4. Przepisy art. 86 ust. 9–13 stosuje się odpowiednio.

Art. 88. Generalny Inspektor informuje niezwłocznie, za pomocą środków komunikacji elektronicznej, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego o przekazaniu żądania, o którym mowa w art. 86 ust. 5 oraz art. 87 ust. 1.

Art. 89. 1. Instytucja obowiązana, z wyłączeniem banków krajowych, oddziałów banków zagranicznych, oddziałów instytucji kredytowych oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, niezwłocznie zawiadamia właściwego prokuratora o przypadku powzięcia uzasadnionego podejrzenia, że wartości majątkowe będące przedmiotem transakcji lub zgromadzone na rachunku pochodzą z przestępstwa innego niż przestępstwo prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu lub z przestępstwa skarbowego albo mają związek z przestępstwem innym niż przestępstwo prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu lub z przestępstwem skarbowym.

2. W zawiadomieniu instytucja obowiązana przekazuje pozostające w jej posiadaniu informacje związane z powziętym podejrzeniem oraz informację o przewidywanym terminie przeprowadzenia transakcji, o której mowa w ust. 1.

3. Do czasu otrzymania postanowienia, o którym mowa w ust. 4, nie dłużej niż przez 96 godzin, licząc od momentu przekazania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, instytucja obowiązana nie przeprowadza transakcji, o której mowa w ust. 1, lub innych transakcji obciążających rachunek, na którym zgromadzono wartości majątkowe, o których mowa w ust. 1.

4. W terminie określonym w ust. 3 prokurator wydaje postanowienie o wszczęciu lub odmowie wszczęcia postępowania, o którym niezwłocznie zawiadamia instytucję obowiązaną. W przypadku wszczęcia postępowania prokurator, w drodze postanowienia, dokonuje wstrzymania transakcji lub blokady rachunku, na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, licząc od dnia otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1.

5. Postanowienie w przedmiocie wstrzymania transakcji lub blokady rachunku, o którym mowa w ust. 4, może zostać wydane również pomimo braku zawiadomienia określonego w ust. 1.

6. W postanowieniu, o którym mowa w ust. 4, określa się zakres, sposób i termin wstrzymania transakcji lub blokady rachunku. Na postanowienie przysługuje zażalenie do sądu właściwego do rozpoznania sprawy.

6a. Prokurator może przedłużyć wstrzymanie transakcji lub blokadę rachunku na dalszy czas oznaczony, nie dłuższy niż kolejne 6 miesięcy. Przepis ust. 6 stosuje się odpowiednio.

7. Wstrzymanie transakcji lub blokada rachunku upada, jeżeli przed upływem czasu ich stosowania nie zostanie wydane postanowienie o zabezpieczeniu majątkowym lub postanowienie w przedmiocie dowodów rzeczowych.

8. Niezwłocznie po otrzymaniu postanowień, o których mowa w ust. 4 i 7, instytucja obowiązana przekazuje Generalnemu Inspektorowi, za pomocą środków komunikacji elektronicznej, informacje o zawiadomieniach, o których mowa w ust. 1, oraz kopie tych postanowień.

Art. 90. 1. Instytucja obowiązana niezwłocznie zawiadamia Generalnego Inspektora, za pomocą środków komunikacji elektronicznej, o przeprowadzeniu transakcji, o której mowa w art. 86 ust. 1, w przypadku gdy przekazanie zawiadomienia było niemożliwe przed jej przeprowadzeniem. W zawiadomieniu instytucja obowiązana uzasadnia przyczyny wcześniejszego nieprzekazania zawiadomienia oraz przekazuje pozostające w jej posiadaniu informacje potwierdzające powzięcie podejrzenia, o którym mowa w art. 86 ust. 1. Przepis art. 74 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

2. Instytucja obowiązana niezwłocznie zawiadamia właściwego prokuratora o przeprowadzeniu transakcji, o której mowa w art. 89 ust. 1, w przypadku gdy przekazanie zawiadomienia o tej transakcji było niemożliwe przed jej przeprowadzeniem. W zawiadomieniu instytucja obowiązana uzasadnia przyczyny wcześniejszego nieprzekazania zawiadomienia oraz przekazuje pozostające w jej posiadaniu informacje potwierdzające powzięcie podejrzenia, o którym mowa w art. 89 ust. 1. Przepis art. 89 ust. 8 stosuje się odpowiednio.

Art. 91. Wykonanie przez instytucję obowiązana obowiązków, o których mowa w art. 86, art. 87 i art. 89, nie powoduje odpowiedzialności dyscyplinarnej, cywilnej, karnej ani innej określonej odrębnymi przepisami.

Art. 92. Do biegu terminów, o których mowa w art. 86 ust. 4 i 5, art. 87 ust. 2 oraz art. 89 ust. 3, nie wlicza się sobót i dni ustawowo wolnych od pracy.

Art. 93. Minister właściwy do spraw finansów publicznych udostępnia wzory:

- 1) zawiadomień, o których mowa w art. 86 ust. 1 i art. 90 ust. 1,
- 2) żądań, o których mowa w art. 86 ust. 5 i art. 87 ust. 1,
- 3) zwolnień, o których mowa w art. 86 ust. 6,
- 4) informacji o zawiadomieniu, o której mowa w art. 89 ust. 8

– w formie dokumentu elektronicznego.

Art. 94. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób sporządzania i przekazywania:

- 1) zawiadomień, o których mowa w art. 86 ust. 1 i art. 90 ust. 1,
- 2) potwierdzeń, o których mowa w art. 86 ust. 3,
- 3) żądań, o których mowa w art. 86 ust. 5 i art. 87 ust. 1,
- 4) zwolnień, o których mowa w art. 86 ust. 6,
- 5) informacji o zawiadomieniu, o której mowa w art. 89 ust. 8

– oraz tryb ich przekazywania, mając na uwadze konieczność sprawnego, wiarygodnego i bezpiecznego ich przekazywania.

Art. 95. W zakresie nieuregulowanym w niniejszym rozdziale do wstrzymania transakcji lub blokady rachunku przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 46 i 304) stosuje się odpowiednio.

Rozdział 9

Ochrona i udostępnianie informacji

Art. 96. 1. Do ujawniania Generalnemu Inspektorowi informacji w trybie i zakresie przewidzianym ustawą nie stosuje się przepisów ograniczających udostępnianie informacji lub danych objętych tajemnicą, z wyjątkiem informacji niejawnych w rozumieniu przepisów o ochronie informacji niejawnych.

2. W celu realizacji zadań ustawowych Generalny Inspektor może:

- 1) zbierać i wykorzystywać niezbędne informacje zawierające dane osobowe oraz przetwarzać je w rozumieniu przepisów o ochronie danych osobowych, także bez wiedzy i zgody osoby, której dane dotyczą;
- 2) tworzyć zbiory danych osobowych;
- 3)¹³⁾ przetwarzać informacje, o których mowa w art. 76 ust. 1 pkt 5, objęte tajemnicą komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 386 ust. 1 ustawy z dnia 12 lipca 2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej (Dz. U. poz. 1221).

¹³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 54 ustawy z dnia 12 lipca 2024 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo komunikacji elektronicznej (Dz. U. poz. 1222), która weszła w życie z dniem 10 listopada 2024 r.

3. Dane, o których mowa w art. 14 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości (Dz. U. z 2023 r. poz. 1206), mogą być zbierane i wykorzystywane oraz przetwarzane przez Generalnego Inspektora wyłącznie w przypadku, gdy jest to niezbędne ze względu na zakres wykonywanych zadań lub czynności.

Art. 97. 1. (uchylony)

2. (uchylony)

3. (uchylony)

4. (uchylony)

5. (uchylony)

6. Kierownik komórki organizacyjnej, o której mowa w art. 12 ust. 2, któremu inspektor ochrony danych wydał pisemne polecenie usunięcia stwierdzonych uchybień, informuje Generalnego Inspektora, w terminie 7 dni od dnia wydania tego polecenia, o jego wykonaniu lub przyczynie jego niewykonania.

7. W przypadku naruszenia przepisów ustawy lub przepisów o ochronie danych osobowych inspektor ochrony danych podejmuje działania zmierzające do wyjaśnienia okoliczności tego naruszenia, zawiadamiając o tym niezwłocznie Generalnego Inspektora oraz ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

8. (uchylony)

Art. 98. 1. Kontrolę nad uzyskiwaniem przez Generalnego Inspektora danych, o których mowa w art. 76 ust. 1 pkt 5, sprawuje Sąd Okręgowy w Warszawie.

2. Generalny Inspektor przekazuje Sądowi Okręgowemu w Warszawie, w okresach półrocznych, informacje o liczbie wystąpień do instytucji obowiązanych z żądaniem przekazania lub udostępnienia posiadanych informacji lub dokumentów zawierających dane telekomunikacyjne, o których mowa w art. 76 ust. 1 pkt 5.

3. W ramach kontroli, o której mowa w ust. 1, Sąd Okręgowy w Warszawie może zapoznać się z materiałami uzasadniającymi wystąpienie przez Generalnego Inspektora z żądaniem, o którym mowa w art. 76 ust. 1 pkt 5.

4. Sąd Okręgowy w Warszawie informuje Generalnego Inspektora o wyniku kontroli w terminie 30 dni od dnia jej zakończenia.

5. Do informacji przekazywanych na podstawie ust. 2 i 3 przepisu art. 99 ust. 7 nie stosuje się, z wyjątkiem przepisów ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 632 i 1222).

Art. 99. 1. Informacje gromadzone i udostępniane przez organy informacji finansowej w trybie przewidzianym w ustawie są objęte tajemnicą informacji finansowej.

2. Organy informacji finansowej udostępniają informacje, o których mowa w ust. 1, wyłącznie w trybie przewidzianym w ustawie.

3. Obowiązek zachowania tajemnicy informacji finansowej obejmuje osoby pełniące funkcje organów informacji finansowej, pracowników zatrudnionych w komórce organizacyjnej, o której mowa w art. 12 ust. 2, oraz osoby wykonujące czynności na rzecz tej komórki na innej podstawie niż stosunek pracy.

4. Obowiązek zachowania tajemnicy informacji finansowej istnieje również po ustaniu pełnienia funkcji organu informacji finansowej, zatrudnienia w komórce organizacyjnej, o której mowa w art. 12 ust. 2, oraz wykonywania na jej rzecz czynności na innej podstawie niż stosunek pracy.

5. Obowiązek zachowania tajemnicy informacji finansowej obejmuje również osoby pełniące funkcje organów uprawnionych do uzyskania informacji w trybie przewidzianym w ustawie, pracowników, funkcjonariuszy oraz osoby wykonujące czynności na rzecz tych organów. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio.

6. Osoby, o których mowa w ust. 5, udostępniają informacje objęte tajemnicą informacji finansowej, jeżeli obowiązek taki wynika z odrębnych przepisów.

7. Informacje, o których mowa w ust. 1, objęte tajemnicami prawnie chronionymi określonymi w odrębnych przepisach organy informacji finansowej udostępniają w zakresie i na zasadach wskazanych w tych przepisach.

Art. 100. 1. Generalny Inspektor przetwarza informacje finansowe, w tym dane osobowe, przez okres, w którym są one niezbędne do realizacji jego ustawowych zadań.

2. Generalny Inspektor dokonuje, nie rzadziej niż raz na 5 lat, weryfikacji potrzeby dalszego przetwarzania zgromadzonych informacji.

3. Po dokonaniu weryfikacji informacje, które nie są niezbędne do realizacji ustawowych zadań Generalnego Inspektora, niezwłocznie usuwa powołana przez niego komisja. Komisja sporządza protokół wykonanych czynności, zawierający w szczególności wykaz usuniętych informacji oraz opis sposobu ich usunięcia.

Art. 101. 1. Ujawnianie osobom nieuprawnionym przez osoby, o których mowa w art. 99 ust. 3 i 5, faktu przekazania Generalnemu Inspektorowi informacji w trybie przewidzianym w ustawie jest zabronione.

2. Jednostki współpracujące, ich pracownicy i funkcjonariusze mogą wymieniać między sobą informacje o przekazaniu lub pozyskaniu informacji w trybie przewidzianym w ustawie, gdy jest to konieczne do zapewnienia prawidłowości realizowanych przez nich zadań.

Art. 102. 1. Generalny Inspektor udostępnia dane osobowe:

- 1) osób fizycznych dokonujących w imieniu instytucji obowiązanych zawiadomień, o których mowa w art. 74, art. 86 ust. 1, art. 89 ust. 1 i art. 90 ust. 1,
- 2) osób zgłaszających podejrzenie prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu w ramach struktur wewnętrznych instytucji obowiązanych,
- 3) osób zgłaszających naruszenia przepisów z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, o których mowa w art. 80 ust. 1,
- 4) pracowników komórki organizacyjnej, o której mowa w art. 12 ust. 2, wykonujących zadania Generalnego Inspektora, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1–5

– wyłącznie na żądanie sądu lub prokuratora, gdy jest to konieczne w toku prowadzonego postępowania.

2. Dane osobowe udostępnione na podstawie ust. 1 nie mogą być udostępniane innym podmiotom lub osobom, z wyjątkiem osób, o których mowa w art. 156 § 1 i 5 oraz art. 321 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, którym dane te mogą być udostępniane na zasadach określonych w tych przepisach.

Art. 103. 1. Jeżeli uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu wynika z posiadanych przez Generalnego Inspektora informacji, ich przetworzenia lub analizy, Generalny Inspektor przekazuje właściwemu prokuratorowi zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa wraz z informacjami lub dokumentami uzasadniającymi to podejrzenie.

2. Jeżeli podstawą zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, były:

- 1) informacja lub zawiadomienie, o których mowa w art. 74 i art. 86 ust. 1,
- 2) powiadomienie, o którym mowa w art. 83 ust. 1

– Generalny Inspektor, nie później niż w terminie 30 dni od dnia przekazania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, informuje o tym fakcie instytucję obowiązaną lub jednostkę współpracującą, która przekazała informacje będące podstawą tego zawiadomienia.

Art. 104. 1. Generalny Inspektor udostępnia, na pisemny wniosek, informacje lub dokumenty, w tym informacje lub dokumenty objęte tajemnicami prawnie chronionymi, zgromadzone na podstawie przepisów ustawy, sądom i prokuratorom na potrzeby postępowania karnego.

2. W celu weryfikacji danych zawartych w przekazanym przez Generalnego Inspektora zawiadomieniu o podejrzeniu popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu prokurator może żądać od Generalnego Inspektora udostępnienia informacji lub dokumentów, w tym informacji lub dokumentów objętych tajemnicami prawnie chronionymi.

3. Generalny Inspektor występuje do instytucji obowiązanych, jednostek współpracujących lub zagranicznych jednostek analityki finansowej w przypadku, gdy żądane informacje, o których mowa w ust. 2, nie znajdują się w jego posiadaniu.

4. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Generalny Inspektor może odmówić udostępnienia informacji lub dokumentów, o których mowa w ust. 1, w przypadku stwierdzenia, że ich udostępnienie:

- 1) negatywnie wpłynie na proces analizowania przez Generalnego Inspektora informacji dotyczących wartości majątkowych, co do których powziął podejrzenie, że mogą mieć związek z przestępstwem prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu;
- 2) naraża na niewspółmierną szkodę osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej;
- 3) jest nieistotne z punktu widzenia celów, których dotyczy wnioski lub żądanie.

5. Do udostępnienia informacji lub dokumentów, o których mowa w ust. 1, w związku z postępowaniem prowadzonym na podstawie ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego przepisu ust. 4 nie stosuje się.

Art. 105. 1. Generalny Inspektor udostępnia posiadane informacje, w tym informacje finansowe oraz analizy finansowe, na pisemny i uzasadniony wniosek:

- 1) Komendanta Głównego Policji,
 - 2) Komendanta Centralnego Biura Śledczego Policji,
 - 3) Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej,
 - 4) Komendanta Głównego Straży Granicznej,
 - 5) Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego,
 - 6) Szefa Agencji Wywiadu,
 - 7) Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego,
 - 8) Szefa Służby Wywiadu Wojskowego,
 - 9) Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego,
 - 10) Inspektora Nadzoru Wewnętrznego,
 - 11) Komendanta Biura Spraw Wewnętrznych Policji,
 - 12) Komendanta Biura Spraw Wewnętrznych Straży Granicznej,
 - 13) Komendanta Centralnego Biura Zwalczania Cyberprzestępczości
- lub osób przez nich upoważnionych w zakresie ich ustawowych zadań.

2. Generalny Inspektor udostępnia informacje, o których mowa w art. 72:

- 1) Centralnemu Biuru Antykorupcyjnemu – w trybie i na zasadach określonych w art. 22a ust. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 184, 1222 i 1871 oraz z 2025 r. poz. 179);
- 2) Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego – na warunkach określonych w art. 34 ust. 2a ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2024 r. poz. 812, 1222, 1562, 1684 i 1871 oraz z 2025 r. poz. 179);
- 3) Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej – na warunkach określonych w art. 46 ust. 2a ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej.

3. Generalny Inspektor udostępnia posiadane informacje również na pisemny i uzasadniony wniosek:

- 1) Przewodniczącego KNF – w zakresie nadzoru sprawowanego przez KNF na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 135 oraz z 2025 r. poz. 146);
- 1a) Prezesa NBP – w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania kontrolnego określonego w art. 130 ust. 2 pkt 1 lit. a;
- 2) Prezesa NIK – w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania kontrolnego określonego w przepisach ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2022 r. poz. 623);
- 3) krajowego administratora, o którym mowa w art. 3 pkt 22 rozporządzenia Komisji (UE) nr 389/2013 z dnia 2 maja 2013 r. ustanawiającego rejestr Unii zgodnie z dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, decyzjami nr 280/2004/WE i nr 406/2009/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylającego rozporządzenia Komisji (UE) nr 920/2010 i nr 1193/2011 (Dz. Urz. UE L 122 z 03.05.2013, str. 1, z późn. zm.¹⁴⁾) – w zakresie jego kompetencji;
- 4) ministra właściwego do spraw zagranicznych – w zakresie jego kompetencji ustawowych w związku ze stosowaniem szczególnych środków ograniczających;
- 5) ministra właściwego do spraw finansów publicznych – w związku z wnioskiem, o którym mowa w art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych;
- 6)¹⁵⁾ ministra właściwego do spraw wewnętrznych – w związku z realizacją zadań wynikających z ustawy z dnia 24 marca 1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców (Dz. U. z 2017 r. poz. 2278).

¹⁴⁾ Zmiana wymienionej dyrektywy została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 17 z 21.01.2017, str. 52.

¹⁵⁾ Dodany przez art. 69 pkt 2 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 4.

4. Generalny Inspektor udostępnia posiadane informacje, w tym informacje finansowe oraz analizy finansowe, na pisemny i uzasadniony wniosek Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, dyrektora izby administracji skarbowej lub naczelnika urzędu celno-skarbowego w zakresie ich ustawowych zadań.

5.¹⁶⁾ Do informacji udostępnianych na podstawie ust. 1, 2, ust. 3 pkt 5 i 6 oraz ust. 4 nie stosuje się art. 99 ust. 7, z wyjątkiem przepisów ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych.

6. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Generalny Inspektor może odmówić udostępnienia posiadanych informacji podmiotom, o których mowa w ust. 1–4, jeżeli ich udostępnienie:

- 1) negatywnie wpłynie na proces analizowania przez Generalnego Inspektora informacji dotyczących wartości majątkowych, co do których powziął podejrzenie, że mogą mieć związek z przestępstwem prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu;
- 2) naraża na niewspółmierną szkodę osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej;
- 3) jest nieistotne z punktu widzenia celów, których dotyczy wnioszek.

7. W przypadku, o którym mowa w ust. 6, Generalny Inspektor przekazuje uzasadnienie odmowy udostępnienia posiadanych informacji podmiotowi, o którym mowa w ust. 1–4.

Art. 105a. 1. Udostępnienie informacji na wniosek, o którym mowa w art. 105 ust. 1, 3 i 4, następuje w najkrótszym możliwym terminie.

2. Udostępniając informacje podmiotom, o których mowa w art. 105 ust. 1, 3 i 4, Generalny Inspektor określa cele, do jakich te informacje mogą być wykorzystane.

3. Wykorzystanie informacji udostępnionych na podstawie art. 105 ust. 1, 3 i 4, do celów innych niż cele określone na podstawie ust. 2, wymaga uzyskania zgody Generalnego Inspektora.

Art. 105b. Podmioty, o których mowa w art. 104 i art. 105 ust. 1 i 4, mogą przetwarzać dane osobowe, otrzymane w dokumentach i informacjach przekazanych przez Generalnego Inspektora, do celów związanych z zapobieganiem przestępstwom obejmującym co najmniej jedną z form przestępczości, o której mowa w załączniku I do rozporządzenia 2016/794, ich wykrywaniem oraz prowadzeniem postępowań w ich sprawie, innych niż cele, dla których dane zostały pierwotnie zebrane.

Art. 106. 1. W przypadku powzięcia podejrzenia popełnienia przestępstwa skarbowego lub innego przestępstwa niż przestępstwo prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu Generalny Inspektor przekazuje informacje uzasadniające to podejrzenie właściwym organom wskazanym w art. 105 ust. 1 i 4 w celu podjęcia czynności wynikających z ich ustawowych zadań.

1a. Generalny Inspektor może udostępniać z urzędu posiadane informacje organom wskazanym w art. 105 ust. 1 i 4 w celu podjęcia czynności wynikających z ich ustawowych zadań.

2. W przypadku powzięcia uzasadnionego podejrzenia naruszenia przepisów związanych z funkcjonowaniem rynku finansowego Generalny Inspektor przekazuje KNF informacje uzasadniające to podejrzenie.

3. Do informacji udostępnianych na podstawie ust. 1 i 1a przepisu art. 99 ust. 7 nie stosuje się, z wyjątkiem przepisów ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych.

Art. 107. 1. Po otrzymaniu zawiadomienia, o którym mowa w art. 86 ust. 8, art. 87 ust. 3 lub art. 103 ust. 1, prokurator, w terminie 30 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, przekazuje Generalnemu Inspektorowi informacje o:

- 1) wydaniu postanowienia w przedmiocie blokady rachunku lub wstrzymania transakcji;
- 2) zawieszeniu postępowania;
- 3) podjęciu zawieszonego postępowania;
- 4) wydaniu postanowienia o przedstawieniu zarzutu popełnienia przestępstwa.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, zawierają sygnaturę akt sprawy oraz znak i datę zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1.

¹⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 69 pkt 2 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 4.

Art. 108. 1. W przypadku otrzymania informacji, o których mowa w art. 106, jednostka współpracująca przekazuje informację zwrotną o sposobie ich wykorzystania w terminie nie dłuższym niż 90 dni, licząc od dnia ich otrzymania.

2. Informacja zwrotna zawiera sygnaturę akt jednostki współpracującej, znak i datę pisma, w którym Generalny Inspektor przekazał te informacje, oraz wskazanie sposobu wykorzystania tych informacji.

Art. 109. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może określić, w drodze rozporządzenia, sposób:

- 1) sporządzania i przyjmowania przez Generalnego Inspektora wniosków, o których mowa w art. 104 ust. 1 oraz art. 105 ust. 1, 3 i 4, oraz tryb ich przyjmowania,
 - 2) przekazywania przez Generalnego Inspektora informacji, o których mowa w art. 106 ust. 1–2
- mając na uwadze potrzebę zapewnienia szybkiego i bezpiecznego ich przyjmowania i przekazywania.

Art. 110. 1. Generalny Inspektor udostępnia na wniosek lub z urzędu zagranicznym jednostkom analityki finansowej oraz pozyskuje od tych jednostek informacje związane z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu, w tym informacje o czynach zabronionych, z których mogą pochodzić wartości majątkowe, a także informacje mogące mieć znaczenie dla wykrywania lub zwalczania terroryzmu lub związanej z nim przestępczości zorganizowanej.

2. Udostępnienie informacji, o których mowa w ust. 1, następuje w celu ich wykorzystania do wykonywania zadań przez jednostki analityki finansowej określone w dyrektywie 2015/849, przepisach krajowych wdrażających tę dyrektywę lub w przepisach prawa międzynarodowego regulujących zasady funkcjonowania jednostek analityki finansowej.

3. Udostępnienie informacji mogących mieć znaczenie dla wykrywania lub zwalczania terroryzmu lub związanej z nim przestępczości zorganizowanej następuje w przypadkach niecierpiących zwłoki, jeżeli przekazanie informacji innym sposobem może okazać się niewystarczające dla celów zwalczania terroryzmu lub związanej z nim przestępczości zorganizowanej.

Art. 111. 1. Generalny Inspektor udostępnia posiadane informacje i dokumenty jednostkom analityki finansowej państw członkowskich.

2. Generalny Inspektor udostępnia posiadane informacje jednostkom analityki finansowej z państw niebędących państwami członkowskimi na zasadzie wzajemności.

3. Generalny Inspektor udostępnia posiadane informacje jednostkom analityki finansowej państw będących stronami Konwencji Rady Europy o praniu, ujawnianiu, zajmowaniu i konfiskacie dochodów pochodzących z przestępstwa oraz o finansowaniu terroryzmu, sporządzonej w Warszawie dnia 16 maja 2005 r., na zasadach określonych w tej Konwencji.

4. Generalny Inspektor w zakresie swoich uprawnień określonych w ustawie pozyskuje informacje w celu udostępnienia ich zagranicznej jednostce analityki finansowej.

5. Do informacji udostępnianych zagranicznym jednostkom analityki finansowej przepisu art. 99 ust. 7 nie stosuje się, z wyjątkiem przepisów ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych.

6. Generalny Inspektor udostępnia informacje lub dokumenty na wniosek:

- 1) jednostki analityki finansowej państwa członkowskiego – niezwłocznie;
- 2) innych niż określone w pkt 1 jednostek analityki finansowej – w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku.

7. Udostępnianie i pozyskiwanie informacji i dokumentów od jednostek analityki finansowej państw członkowskich następuje przy wykorzystaniu bezpiecznych systemów łączności oraz systemów teleinformatycznych umożliwiających porównanie danych posiadanych przez Generalnego Inspektora z danymi posiadanymi przez te jednostki w sposób anonimowy i z zapewnieniem ochrony danych osobowych.

Art. 112. 1. Wniosek zagranicznej jednostki analityki finansowej o udostępnienie informacji kierowany do Generalnego Inspektora oraz wniosek Generalnego Inspektora kierowany do zagranicznej jednostki analityki finansowej w celu pozyskania informacji zawierają dane identyfikacyjne, o których mowa w art. 36 ust. 1, opis okoliczności wskazujących na związek z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu oraz zamierzony cel wykorzystania informacji.

1a. Wniosek zagranicznej jednostki analityki finansowej o udostępnienie informacji mogących mieć znaczenie dla wykrywania lub zwalczania terroryzmu lub związanej z nim przestępczości zorganizowanej kierowany do Generalnego Inspektora oraz wniosek Generalnego Inspektora kierowany do zagranicznej jednostki analityki finansowej w celu pozyskania informacji zawierają dane identyfikacyjne, o których mowa w art. 36 ust. 1, opis okoliczności wskazujących na związek z terroryzmem lub związaną z nim przestępczością zorganizowaną oraz uzasadnienie wskazujące na wystąpienie okoliczności, o których mowa w art. 110 ust. 3.

2. W przypadku gdy wniosek zagranicznej jednostki analityki finansowej, o którym mowa w:

- 1) ust. 1 – nie spełnia wymogów, o których mowa w tym przepisie, lub w sposób niewystarczający wskazuje na związek wnioskowanych informacji z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu,
- 2) ust. 1a – nie spełnia wymogów, o których mowa w tym przepisie, lub w sposób niewystarczający wskazuje na związek wnioskowanych informacji z terroryzmem lub związaną z nim przestępczością zorganizowaną

– Generalny Inspektor zwraca się o jego uzupełnienie.

3. W przypadku gdy informacje przekazane Generalnemu Inspektorowi w zawiadomieniu lub informacje, o których mowa w art. 74 ust. 1, art. 86 ust. 1, art. 89 ust. 8 lub art. 90, dotyczą innego państwa członkowskiego, Generalny Inspektor niezwłocznie przekazuje z urzędu te informacje do jednostki analityki finansowej właściwego państwa członkowskiego.

Art. 113. 1. Generalny Inspektor, udostępniając informacje lub dokumenty zagranicznej jednostce analityki finansowej, z zastrzeżeniem art. 114, zezwala na przekazanie udostępnionych informacji lub dokumentów innym organom lub jednostkom analityki finansowej lub na wykorzystanie tych informacji lub dokumentów do celów innych niż określone w art. 110 ust. 2. Generalny Inspektor wskazuje organy lub jednostki analityki finansowej, którym mogą być przekazane udostępnione informacje lub dokumenty, oraz określa cele, do jakich te informacje lub dokumenty mogą być wykorzystane.

2. Generalny Inspektor w przypadku braku zgody zagranicznej jednostki analityki finansowej na przekazanie pozyskanych od niej informacji sądom, jednostkom współpracującym lub innym jednostkom analityki finansowej lub na wykorzystanie takich informacji do celów innych niż wykonywanie swoich zadań występuje do tej jednostki o wyrażenie takiej zgody. Generalny Inspektor przekazuje lub wykorzystuje informacje pozyskane od zagranicznej jednostki analityki finansowej wyłącznie w zakresie i w celach wskazanych przez nią w tej zgodzie.

3. Do informacji przekazywanych na podstawie ust. 1 i 2 przepisu art. 99 ust. 7 nie stosuje się, z wyjątkiem przepisów ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych.

4. Na uzasadniony wniosek zagranicznej jednostki analityki finansowej pozwalający na uprawdopodobnienie podejrzenia popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu Generalny Inspektor może przekazać instytucji obowiązanej żądanie wstrzymania transakcji lub blokady rachunku. Przepisy art. 87 stosuje się.

Art. 114. 1. Generalny Inspektor odmawia udostępnienia informacji lub dokumentów zagranicznej jednostce analityki finansowej albo odmawia przekazania informacji lub dokumentów innym organom lub jednostkom analityki finansowej lub odmawia wykorzystania tych informacji lub dokumentów do celów innych niż określone w art. 110 ust. 2, jeżeli:

- 1) wniosek tej jednostki o udostępnienie informacji nie dotyczy informacji, o których mowa w art. 110 ust. 1;
- 2) informacje podlegają ochronie zgodnie z przepisami o ochronie informacji niejawnych;
- 3) udostępnienie informacji mogłoby utrudnić wykonywanie zadań organom wymiaru sprawiedliwości oraz służbom lub instytucjom odpowiedzialnym za ochronę porządku publicznego, bezpieczeństwa obywateli lub ściganie sprawców przestępstw lub przestępstw skarbowych;
- 4) udostępnienie informacji mogłoby zagrozić bezpieczeństwu państwa lub porządkowi publicznemu;
- 5) państwo trzecie nie gwarantuje odpowiedniego poziomu ochrony danych osobowych.

2. Odmowa udostępnienia informacji zagranicznej jednostce analityki finansowej wymaga uzasadnienia.

Art. 115. 1. Generalny Inspektor może dokonywać wymiany informacji związanych z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu z Agencją Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania (Europol) bezpośrednio lub za pośrednictwem Jednostki Krajowej Europolu.

1a. W ramach wymiany, o której mowa w ust. 1, Generalny Inspektor niezwłocznie udostępnia informacje finansowe i analizy finansowe, na uzasadniony wniosek Europolu, w ramach zakresu jego obowiązków i w celu wykonywania jego zadań.

1b. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Generalny Inspektor może odmówić udostępnienia posiadanych informacji Europolowi, jeżeli ich udostępnienie:

- 1) zagraża bezpieczeństwu Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) zagraża postępowaniu karnemu lub czynnościom operacyjno-rozpoznawczym albo innego rodzaju czynnościom w sprawach o przestępstwa lub przestępstwa skarbowe albo będzie zagrażać bezpieczeństwu osób biorących w nich udział;
- 3) negatywnie wpłynie na proces analizowania przez Generalnego Inspektora informacji dotyczących wartości majątkowych, co do których powziął podejrzenie, że mogą mieć związek z przestępstwem prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu;
- 4) naraża na niewspółmierną szkodę osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej;
- 5) jest nieistotne z punktu widzenia celów, których dotyczy wniosek.

1c. W przypadku, o którym mowa w ust. 1b pkt 1 i 2, Generalny Inspektor przekazuje informacje po ustaniu okoliczności, o których mowa w tym przepisie.

1d. W przypadku, o którym mowa w ust. 1b, Generalny Inspektor przekazuje Europolowi uzasadnienie odmowy udzielenia odpowiedzi.

2. Tryb i warunki techniczne wymiany informacji, o której mowa w ust. 1, mogą zostać określone w porozumieniu zawartym między Generalnym Inspektorem a Szefem Jednostki Krajowej Europolu.

3. Do wymiany informacji, o której mowa w ust. 1 i 2, przepisu art. 99 ust. 7 nie stosuje się, z wyjątkiem przepisów ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych.

4. Udostępnianie Europolowi i pozyskiwanie informacji i dokumentów od Europolu bezpośrednio lub za pośrednictwem Jednostki Krajowej Europolu następuje przy wykorzystaniu bezpiecznych systemów łączności oraz systemów teleinformatycznych umożliwiających porównanie danych posiadanych przez Generalnego Inspektora z danymi posiadanymi przez te jednostki w sposób anonimowy i z zapewnieniem ochrony danych osobowych.

Art. 115a. 1. Odpowiednio Generalny Inspektor i KNF w zakresie nadzorowanych instytucji obowiązanych współpracują z właściwymi organami państw członkowskich sprawującymi nadzór lub kontrolę przestrzegania przez podmioty przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu wydanych na podstawie dyrektywy 2015/849, w tym udostępniają i pozyskują informacje od tych organów, oraz stanowią punkty kontaktowe na potrzeby tej współpracy.

2. KNF stanowi punkt kontaktowy dla europejskich urzędów nadzoru w zakresie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu wydanych na podstawie dyrektywy 2015/849.

3. Generalny Inspektor przekazuje Komisji Europejskiej aktualne dane kontaktowe organów uprawnionych do współpracy z właściwymi organami państw członkowskich sprawującymi nadzór lub kontrolę przestrzegania przez podmioty przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu wydanych na podstawie dyrektywy 2015/849.

4. Do udostępniania i pozyskiwania informacji w ramach współpracy, o której mowa w ust. 1 i 2, przepisu art. 99 ust. 7 nie stosuje się, z wyjątkiem przepisów ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych.

Art. 116. 1. Generalny Inspektor może udostępniać oraz pozyskiwać informacje w ramach współpracy z właściwymi organami innych państw, zagranicznymi instytucjami i międzynarodowymi organizacjami zajmującymi się przeciwdziałaniem praniu pieniędzy lub finansowaniu terroryzmu oraz europejskimi urzędami nadzoru. W celu realizacji współpracy Generalny Inspektor może zawierać porozumienia określające tryb i warunki techniczne udostępniania lub pozyskiwania informacji.

2. Do udostępniania i pozyskiwania informacji, o których mowa w ust. 1, przepisu art. 99 ust. 7 nie stosuje się, z wyjątkiem przepisów ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych.

Art. 116a. 1. W celu wykonywania zadań związanych z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu organy, o których mowa w art. 105 ust. 1 i 4 oraz w art. 130 ust. 2 pkt 1 lit. a i b, współpracują oraz wymieniają informacje lub dokumenty z właściwymi organami państw członkowskich. Wymiana informacji lub dokumentów przez organy, o których mowa w art. 105 ust. 1 i 4, następuje zgodnie z przepisami odrębnymi określającymi sposób działania tych organów.

2. Organy, o których mowa w art. 105 ust. 1 i 4 oraz w art. 130 ust. 2 pkt 1 lit. a i b, nie mogą odmówić udostępniania informacji lub dokumentów na potrzeby przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, gdy wniosek właściwego organu państwa członkowskiego:

- 1) dotyczy realizacji obowiązku podatkowego;
- 2) dotyczy tajemnicy prawnie chronionej, z wyjątkiem tajemnicy wynikającej z wykonywania zawodów, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 14;
- 3) dotyczy prowadzonego postępowania, z wyjątkiem przypadku, gdy udostępnienie informacji lub dokumentów mogłoby utrudnić prowadzenie tego postępowania;
- 4) został złożony przez organ, którego zakres zadań lub pozycja nie odpowiada zakresowi zadań lub pozycji organu, do którego ten wniosek został skierowany.

3. Do wymiany informacji lub dokumentów, o których mowa w ust. 1, przepisów dotyczących tajemnic prawnie chronionych nie stosuje się, z wyjątkiem przepisów ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych.

Art. 116b. 1. Generalny Inspektor prowadzi rejestr wniosków składanych na podstawie art. 105 ust. 1 i 4 oraz art. 115 ust. 1a.

2. Rejestr, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) datę złożenia wniosku;
- 2) nazwę i dane kontaktowe podmiotu składającego wniosek;
- 3) imię i nazwisko osoby składającej wniosek;
- 4) imię i nazwisko osoby będącej odbiorcą informacji, jeżeli dane te zostały wskazane we wniosku;
- 5) oznaczenie postępowania, w związku z którym złożono wniosek;
- 6) przedmiot wniosku;
- 7) wskazanie daty oraz sposobu rozpatrzenia wniosku.

3. Dane zgromadzone w rejestrze, o którym mowa w ust. 1, są przechowywane przez okres 5 lat od dnia ich zarejestrowania i mogą być wykorzystane wyłącznie do celów weryfikacji zgodności przetwarzania danych osobowych z prawem.

4. Dane zgromadzone w rejestrze, o którym mowa w ust. 1, są udostępniane do wglądu Prezesowi Urzędu Ochrony Danych Osobowych, na uzasadniony wniosek, w związku z weryfikacją zgodności przetwarzania danych osobowych z prawem.

Art. 116c. Generalny Inspektor w terminie 4 miesięcy od dnia zakończenia roku kalendarzowego przekazuje ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych dane za zakończony rok dotyczące informacji zgromadzonych w rejestrze, o którym mowa w art. 116b, dotyczące wniosków składanych w sprawach obejmujących co najmniej jedną z form przestępczości, o której mowa w załączniku I do rozporządzenia 2016/794, obejmujące w szczególności informacje o:

- 1) liczbie złożonych wniosków wraz ze wskazaniem organu składającego;
- 2) sposobie rozpatrzenia wniosków;
- 3) średnim czasie rozpatrzenia wniosku;
- 4) liczbie spraw dotyczących przestępstwa obejmującego co najmniej jedną z form przestępczości, o której mowa w załączniku I do rozporządzenia 2016/794, w których po przekazaniu informacji przez Generalnego Inspektora wszczęte zostało postępowanie przygotowawcze – w zakresie, w jakim informacje te są dostępne dla Generalnego Inspektora;
- 5) liczbie osób, wobec których sporządzono akt oskarżenia dotyczący przestępstwa obejmującego co najmniej jedną z form przestępczości, o której mowa w załączniku I do rozporządzenia 2016/794, oraz liczbie osób skazanych za takie przestępstwa – w zakresie, w jakim informacje te są dostępne dla Generalnego Inspektora;
- 6) zasobach ludzkich lub informatycznych zaangażowanych do obsługi wniosków składanych na podstawie art. 105 ust. 1 i 4 lub art. 115 ust. 1a.

Art. 116d. Minister właściwy do spraw finansów publicznych przekazuje Komisji Europejskiej dane otrzymane na podstawie art. 116c i art. 25c ustawy z dnia 16 września 2011 r. o wymianie informacji z organami ścigania państw członkowskich Unii Europejskiej, państw trzecich, agencjami Unii Europejskiej oraz organizacjami międzynarodowymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 783).

Rozdział 10

Szczególne środki ograniczające

Art. 117. 1. W celu przeciwdziałania terroryzmowi oraz finansowaniu terroryzmu instytucje obowiązane stosują szczególne środki ograniczające wobec osób i podmiotów, o których mowa w art. 118 ust. 1.

2. Szczególne środki ograniczające polegają na:

- 1) zamrożeniu wartości majątkowych będących własnością, posiadanych, kontrolowanych pośrednio oraz bezpośrednio przez osoby i podmioty, a także korzyści pochodzących z tych wartości majątkowych, przez co rozumie się zapobieganie ich przenoszeniu, zmianie lub wykorzystaniu, a także przeprowadzeniu z udziałem tych wartości jakiegokolwiek operacji w jakikolwiek sposób, który może spowodować zmianę ich wielkości, wartości, miejsca, własności, posiadania, charakteru, przeznaczenia lub jakąkolwiek inną zmianę, która może umożliwić osiągnięcie z nich korzyści;
- 2) nieudostępnieniu wartości majątkowych bezpośrednio ani pośrednio osobom i podmiotom, ani na ich rzecz, przez co rozumie się w szczególności nieudzielanie pożyczek, kredytu konsumenckiego lub kredytu hipotecznego, niedokonywanie darowizn, niedokonywanie płatności za towary lub usługi.

Art. 118. 1. Instytucje obowiązane stosują szczególne środki ograniczające wobec osób i podmiotów wskazanych na:

- 1) listach ogłaszanych przez Generalnego Inspektora na podstawie rezolucji Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych wydanych na podstawie rozdziału VII Karty Narodów Zjednoczonych, dotyczących zagrożeń dla międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa spowodowanych aktami terrorystycznymi, w szczególności na listach, o których mowa w pkt 3 rezolucji 2253 (2015) Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych lub w pkt 1 rezolucji 1988 (2011) Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych,

- 2) liście, o której mowa w art. 120 ust. 1

– publikowanych w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

2. Listy, o których mowa w ust. 1, wraz z ich aktualizacjami są publikowane niezwłocznie.

3. Generalny Inspektor może rozpowszechniać, przy wykorzystaniu środków masowego przekazu, komunikat, w określonych przez Generalnego Inspektora formie i czasie, o stosowaniu szczególnych środków ograniczających wobec osób lub podmiotów.

Art. 119. 1. Instytucje obowiązane zamrażają wartości majątkowe oraz nie udostępniają ich bez uprzedniego informowania osób i podmiotów, o których mowa w art. 118 ust. 1.

2. Wszystkie posiadane informacje związane z zamrożeniem wartości majątkowych lub ich nieudostępnieniem są przekazywane do Generalnego Inspektora niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 2 dni roboczych od dnia dokonania zamrożenia lub nieudostępnienia wartości majątkowych.

3. W przypadku gdy Generalny Inspektor otrzyma informację o zastosowaniu środków ograniczających wobec osoby lub podmiotu, które nie są wymienione na listach, o których mowa w art. 118 ust. 1, wydaje decyzję o zwolnieniu z zamrożenia wartości majątkowych lub o ich udostępnieniu.

Art. 120. 1. Generalny Inspektor prowadzi listę osób i podmiotów, wobec których stosuje się szczególne środki ograniczające, oraz wydaje decyzje w sprawach wpisu na tę listę lub wykreślenia z niej.

2. Postępowanie w sprawie wydania decyzji w sprawie wpisu na listę wszczyna się z urzędu.

3. Decyzję w sprawie wpisu na listę lub wykreślenia z niej wydaje się na podstawie rekomendacji Komitetu zawierającej wskazanie osoby lub podmiotu, w stosunku do których ma zostać wydana decyzja, uzasadnienie oraz informacje i dokumenty potwierdzające okoliczności, o których mowa w art. 121.

4. Decyzje, o których mowa w ust. 1, zawierają w szczególności datę wydania, oznaczenie osoby lub podmiotu, wobec których stosuje się szczególne środki ograniczające lub zaprzestaje się ich stosowania, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie oraz uzasadnienie.

5. Decyzja w sprawie wpisu na listę zawiera również pouczenie o dopuszczalności wniesienia odwołania, złożenia wniosku, o którym mowa w art. 125 ust. 1 pkt 1, oraz wniosku, o którym mowa w art. 127.

6. Generalny Inspektor może ograniczyć zakres uzasadnienia ze względu na bezpieczeństwo państwa lub porządek publiczny.

7. Decyzje, o których mowa w ust. 1, podlegają natychmiastowemu wykonaniu.

8. Zawiadomienie strony o decyzjach, o których mowa w ust. 1, i innych czynnościach podejmowanych w toku postępowania dotyczącego wydawania tych decyzji następuje na zasadach i w trybie określonych w art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

9. Od decyzji w sprawie wpisu na listę przysługuje prawo wniesienia odwołania do ministra właściwego do spraw finansów publicznych w terminie 14 dni od dnia dokonania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 8.

Art. 121. Komitet może rekomendować wpisanie na listę, o której mowa w art. 120 ust. 1:

- 1) osób, co do których istnieje uzasadnione podejrzenie, że popełniają same lub wspólnie i w porozumieniu z inną osobą przestępstwo określone w art. 115 § 20, art. 120, art. 121, art. 136, art. 166, art. 167, art. 171, art. 252, art. 255a lub art. 259a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny albo wykonanie takiego czynu polecają lub kierują popełnieniem go przez inną osobę albo podlegają do jego popełnienia lub ułatwiają jego popełnienie;
- 2) podmiotów, które są własnością lub są kontrolowane bezpośrednio lub pośrednio przez osoby, co do których istnieje uzasadnione podejrzenie, o którym mowa w pkt 1;
- 3) osób lub podmiotów, które działają w imieniu lub pod kierunkiem osób, co do których istnieje uzasadnione podejrzenie, o którym mowa w pkt 1, albo podmiotów, o których mowa w pkt 2.

Art. 122. 1. Komitet może rekomendować wpisanie na listę, o której mowa w art. 120 ust. 1, lub wykreślenie z niej osób lub podmiotów na uzasadniony wniosek przekazany za pośrednictwem ministra właściwego do spraw zagranicznych przez podmioty, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 9.

2. Do wpisu na listę osób lub podmiotów rekomendowanych w trybie określonym w ust. 1 przepisy art. 120 stosuje się odpowiednio.

Art. 123. Generalny Inspektor po uzyskaniu rekomendacji Komitetu może wystąpić za pośrednictwem ministra właściwego do spraw zagranicznych do niektórych podmiotów, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 9, z wnioskiem o stosowanie szczególnych środków ograniczających wobec osób lub podmiotów wpisanych na listę, o której mowa w art. 120 ust. 1.

Art. 124. Komitet dokonuje, raz na 6 miesięcy, oceny okoliczności uzasadniających dalszą potrzebę stosowania szczególnych środków ograniczających wobec osób lub podmiotów wpisanych na listę, o której mowa w art. 120 ust. 1.

Art. 125. 1. Komitet może potwierdzić brak okoliczności uzasadniających dalszą potrzebę stosowania szczególnych środków ograniczających wobec osób lub podmiotów wpisanych na listę, o której mowa w art. 120 ust. 1, w szczególności:

- 1) na umotywowany wniosek tej osoby lub tego podmiotu złożony do Generalnego Inspektora;
- 2) w wyniku dokonania okresowej oceny okoliczności uzasadniających dalszą potrzebę stosowania szczególnych środków ograniczających, o której mowa w art. 124.

2. W przypadku potwierdzenia braku okoliczności uzasadniających potrzebę stosowania szczególnych środków ograniczających wobec osób lub podmiotów wpisanych na listę, o której mowa w art. 120 ust. 1, Komitet rekomenduje wykreślenie tej osoby lub tego podmiotu z listy.

Art. 126. Do postępowania w pierwszej instancji w sprawie wydania decyzji, o których mowa w art. 120 ust. 1, nie stosuje się przepisów art. 9, art. 11, art. 13, art. 31, art. 61 § 4, art. 73, art. 78 i art. 79 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

Art. 127. 1. O ile nie sprzeciwia się to realizacji celu przeciwdziałania terroryzmowi oraz finansowaniu terroryzmu, Generalny Inspektor na wniosek osób lub podmiotów, które wykażą uzasadniony interes, wydaje zezwolenie na wykorzystanie zamrożonych wartości majątkowych lub ich udostępnienie, w szczególności w celu:

- 1) zaspokojenia podstawowych potrzeb osoby fizycznej, wobec której stosuje się szczególne środki ograniczające, lub podstawowych potrzeb osób najbliższych w rozumieniu przepisu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny;
- 2) zapłaty podatków, składek obowiązkowego ubezpieczenia społecznego, opłaty za usługi użyteczności publicznej;
- 3) pokrycia uzasadnionych kosztów związanych z przechowywaniem lub utrzymywaniem zamrożonych wartości majątkowych;
- 4) pokrycia uzasadnionych kosztów honorariów oraz zwrotu poniesionych wydatków związanych ze świadczeniem usług prawnych.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, do wniosku załącza się dokumenty potwierdzające informacje o stanie rodzinnym, majątku, dochodach, źródłach utrzymania oraz wydatkach osoby, wobec której stosowane są szczególne środki ograniczające.

3. W pozostałych przypadkach do wniosku załącza się dokumenty poświadczające informacje o uzasadnionych kosztach i wydatkach.

4. Decyzję, o której mowa w ust. 1, Generalny Inspektor wydaje po uzyskaniu rekomendacji Komitetu.

5. Przepisy ust. 1–4 stosuje się odpowiednio do wniosków dotyczących zezwolenia na wykorzystanie zamrożonych wartości majątkowych lub udostępnienie wartości majątkowych, złożonych na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 881/2002 z dnia 27 maja 2002 r. wprowadzającego niektóre szczególne środki ograniczające skierowane przeciwko niektórym osobom i podmiotom związanym z organizacjami ISIL (Daisz) i Al-Kaida (Dz. Urz. UE L 139 z 29.05.2002, str. 9, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 881/2002”, rozporządzenia Rady (UE) nr 753/2011 z dnia 1 sierpnia 2011 r. w sprawie środków ograniczających skierowanych przeciwko niektórym osobom, grupom, przedsiębiorstwom i podmiotom w związku z sytuacją w Afganistanie (Dz. Urz. UE L 199 z 02.08.2011, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 753/2011”, rozporządzenia Rady (WE) nr 2580/2001 z dnia 27 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych środków restrykcyjnych skierowanych przeciwko niektórym osobom i podmiotom mających na celu zwalczanie terroryzmu (Dz. Urz. UE L 344 z 28.12.2001, str. 70, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 2580/2001”.

Art. 128. Szczególnych środków ograniczających, o których mowa w art. 117 ust. 2 pkt 2, nie stosuje się do:

- 1) naliczania należnych odsetek od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach osób lub podmiotów, wobec których stosuje się szczególne środki ograniczające, pod warunkiem że naliczone odsetki podlegają zamrożeniu;
- 2) dokonywania płatności na rachunki osób lub podmiotów, wobec których stosuje się szczególne środki ograniczające z tytułu zobowiązań wobec tych osób lub podmiotów powstałych przed dniem powstania obowiązku stosowania szczególnych środków ograniczających, pod warunkiem że płatności te dokonywane są na rachunek prowadzony w Unii Europejskiej i podlegają zamrożeniu.

Rozdział 11
(uchylony)

Rozdział 11a

Działalność na rzecz spółek lub trustów oraz działalność w zakresie walut wirtualnych

Art. 129a. 1. Działalność gospodarcza obejmująca świadczenie usług, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 16, zwana dalej „działalnością na rzecz spółek lub trustów”, jest działalnością regulowaną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców i może być wykonywana po uzyskaniu wpisu do rejestru działalności na rzecz spółek lub trustów.

2. Obowiązek uzyskania wpisu do rejestru działalności na rzecz spółek lub trustów nie obejmuje radców prawnych, adwokatów oraz spółek, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych i art. 4a ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2024 r. poz. 1564).

Art. 129b. 1. Działalność na rzecz spółek lub trustów może być wykonywana przez:

- 1) osobę fizyczną, która nie została prawomocnie skazana za umyślne przestępstwo przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego, przeciwko wymiarowi sprawiedliwości, przeciwko wiarygodności dokumentów, przeciwko mieniu, przeciwko obrotowi gospodarczemu i interesom majątkowym w obrocie cywilnoprawnym, przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi, przestępstwo, o którym mowa w art. 165a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, przestępstwo popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 2) osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, w której wspólnicy, którym powierzono prowadzenie spraw spółki lub uprawnieni do reprezentacji spółki, lub członkowie organów zarządzających nie zostali prawomocnie skazani za przestępstwo, o którym mowa w pkt 1, lub umyślne przestępstwo skarbowe.

2. Wymóg niekaralności, o którym mowa w ust. 1, stosuje się również do osób kierujących wykonywaniem czynności związanych z prowadzeniem działalności na rzecz spółek lub trustów oraz do beneficjenta rzeczywistego podmiotu prowadzącego taką działalność.

Art. 129c. 1. Osoby fizyczne, o których mowa w art. 129b, są obowiązane posiadać wiedzę lub doświadczenie związane z działalnością na rzecz spółek lub trustów.

2. Warunek, o którym mowa w ust. 1, uznaje się za spełniony w przypadku:

- 1) ukończenia szkolenia lub kursu obejmujących prawne lub praktyczne zagadnienia związane z działalnością na rzecz spółek lub trustów lub
- 2) wykonywania, przez okres co najmniej roku, czynności związanych z działalnością na rzecz spółek lub trustów – potwierdzonych odpowiednimi dokumentami.

Art. 129d. Organem właściwym w sprawach rejestru działalności na rzecz spółek lub trustów jest minister właściwy do spraw finansów publicznych.

Art. 129e. 1. Do zadań organu właściwego w sprawach rejestru działalności na rzecz spółek lub trustów należy:

- 1) prowadzenie tego rejestru oraz określanie organizacyjnych warunków i technicznych sposobów jego prowadzenia;
- 2) przetwarzanie informacji o podmiotach wpisanych do tego rejestru;
- 3) rozpatrywanie wniosków o wpis do tego rejestru, dokonywanie aktualizacji wpisów oraz wykreślanie podmiotów z tego rejestru;
- 4) nakładanie kar pieniężnych, o których mowa w art. 153a, na podmioty prowadzące działalność na rzecz spółek lub trustów, które nie dopełniły obowiązku uzyskania wpisu do tego rejestru.

2. Organ właściwy w sprawach rejestru działalności na rzecz spółek lub trustów jest administratorem danych przetwarzanych w tym rejestrze.

Art. 129f. 1. Wpisu do rejestru działalności na rzecz spółek lub trustów dokonuje się na podstawie wniosku przedsiębiorcy wniesionego w formie elektronicznej, zawierającego:

- 1) imię i nazwisko albo nazwę (firmę);
- 2) numer w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym, o ile taki numer został nadany, oraz NIP;
- 3) wskazanie usług świadczonych na rzecz spółek lub trustów;
- 4) kwalifikowany podpis elektroniczny, podpis zaufany albo podpis osobisty składającego wniosek.

2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się oświadczenie przedsiębiorcy następującej treści: „Oświadczam, że dane zawarte we wniosku są kompletne i zgodne z prawdą. Znane mi są warunki wykonywania działalności na rzecz spółek lub trustów, o której mowa w ustawie z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2025 r. poz. 644). W szczególności oświadczam, że spełnione są warunki, o których mowa w art. 129b i art. 129c wymienionej ustawy.”. Składający oświadczenie zawiera w nim klauzulę następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu uprawnionego do odebrania oświadczenia o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

3. Organ właściwy w sprawach rejestru działalności na rzecz spółek lub trustów dokonuje wpisu do tego rejestru w terminie 14 dni od dnia wpływu wniosku o wpis wraz z oświadczeniem, o którym mowa w ust. 2.

Art. 129g. Organ właściwy w sprawach rejestru działalności na rzecz spółek lub trustów odmawia, w drodze decyzji, dokonania wpisu do tego rejestru, jeżeli:

- 1) wniosek jest niekompletny i nie został uzupełniony w wyznaczonym terminie;
- 2) dane zawarte we wniosku są niezgodne ze stanem faktycznym.

Art. 129h. Rejestr działalności na rzecz spółek lub trustów zawiera:

- 1) numer i datę wpisu do rejestru;
- 2) imię, nazwisko albo nazwę (firmę);
- 3) numer w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym, o ile został nadany, oraz NIP;
- 4) wskazanie świadczonych usług, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 16;
- 5) informacje o zawieszeniu działalności;
- 6) informacje o zakończeniu działalności na rzecz spółek lub trustów.

Art. 129i. 1. Organ właściwy w sprawach rejestru działalności na rzecz spółek lub trustów prostuje z urzędu wpis do tego rejestru zawierający oczywiste błędy lub omyłki.

2. W przypadku zmiany danych wpisanych do rejestru działalności na rzecz spółek lub trustów podmiot, o którym mowa w art. 129b ust. 1, składa w formie elektronicznej, w terminie 14 dni od dnia zajścia zdarzenia, które spowodowało zmianę tych danych, wniosek o zmianę wpisu w rejestrze.

Art. 129j. Podmiot wpisany do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym, wykonujący działalność na rzecz spółek lub trustów zawiadamia w formie elektronicznej organ właściwy w sprawach rejestru działalności na rzecz spółek lub trustów o zawieszeniu wykonywania działalności w terminie 14 dni od dnia zawieszenia jej wykonywania.

Art. 129k. Organ właściwy w sprawach rejestru działalności na rzecz spółek i trustów wykreśla, w drodze decyzji, podmiot wykonujący działalność na rzecz spółek lub trustów z tego rejestru:

- 1) na wniosek podmiotu wniesiony w formie elektronicznej;
- 2) po uzyskaniu informacji o wykreśleniu podmiotu z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo Krajowego Rejestru Sądowego;
- 3) w przypadku stwierdzenia:
 - a) niespełniania przez podmiot warunków wymaganych prawem do wykonywania działalności na rzecz spółek lub trustów,
 - b) że podmiot złożył oświadczenie, o którym mowa w art. 129f ust. 2, niezgodne ze stanem faktycznym;
- 4)¹⁷⁾ na wniosek Generalnego Inspektora po nałożeniu kary administracyjnej, o której mowa w art. 150 ust. 1 pkt 2, w zakresie, w jakim nakazano zaprzestania podejmowania przez instytucję obowiązanych określonych czynności.

¹⁷⁾ Dodany przez art. 33 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

Art. 129ka. 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych udostępnia na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych wzory wniosków o wpis do rejestru działalności na rzecz spółek lub trustów, zmianę wpisu i wykreślenie z tego rejestru oraz zawiadomienia o zawieszeniu wykonywania działalności.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb składania wniosków o wpis do rejestru działalności na rzecz spółek lub trustów, zmianę wpisu i wykreślenie z tego rejestru oraz zawiadomienia o zawieszeniu wykonywania działalności, mając na uwadze konieczność zapewnienia bezpiecznego i sprawnego składania tych wniosków oraz tego zawiadomienia.

Art. 129l. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może wyznaczyć, w drodze rozporządzenia, organ Krajowej Administracji Skarbowej do wykonywania zadań organu właściwego do prowadzenia rejestru działalności na rzecz spółek lub trustów, określając zakres tych zadań, mając na względzie przygotowanie techniczne i organizacyjne urzędu obsługującego ten organ.

Art. 129m. Działalność gospodarcza obejmująca świadczenie usług, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 12, zwana dalej „działalnością w zakresie walut wirtualnych”, jest działalnością regulowaną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców i może być wykonywana po uzyskaniu wpisu do rejestru działalności w zakresie walut wirtualnych.

Art. 129n. 1. Działalność w zakresie walut wirtualnych może być wykonywana przez:

- 1) osobę fizyczną, która nie została prawomocnie skazana za umyślne przestępstwo przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego, przeciwko wymiarowi sprawiedliwości, przeciwko wiarygodności dokumentów, przeciwko mieniu, przeciwko obrotowi gospodarczemu i interesom majątkowym w obrocie cywilnoprawnym, przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi, przestępstwo, o którym mowa w art. 165a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, przestępstwo popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 2) osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, w której wspólnicy, którym powierzono prowadzenie spraw spółki, lub uprawnieni do reprezentacji spółki, lub członkowie organów zarządzających nie zostali prawomocnie skazani za przestępstwo, o którym mowa w pkt 1, lub umyślne przestępstwo skarbowe.

2. Wymóg niekaralności, o którym mowa w ust. 1, stosuje się również do osób kierujących wykonywaniem czynności związanych z prowadzeniem działalności w zakresie walut wirtualnych oraz do beneficjenta rzeczywistego podmiotu prowadzącego taką działalność.

Art. 129o. 1. Osoby fizyczne, o których mowa w art. 129n, są obowiązane posiadać wiedzę lub doświadczenie związane z działalnością w zakresie walut wirtualnych.

2. Warunek, o którym mowa w ust. 1, uznaje się za spełniony w przypadku:

- 1) ukończenia szkolenia lub kursu obejmujących prawne lub praktyczne zagadnienia związane z działalnością w zakresie walut wirtualnych lub
- 2) wykonywania, przez okres co najmniej roku, czynności związanych z działalnością w zakresie walut wirtualnych – potwierdzonych odpowiednimi dokumentami.

Art. 129p. Organem właściwym w sprawach rejestru działalności w zakresie walut wirtualnych jest minister właściwy do spraw finansów publicznych.

Art. 129q. 1. Do zadań organu właściwego w sprawach rejestru działalności w zakresie walut wirtualnych należy:

- 1) prowadzenie tego rejestru oraz określanie organizacyjnych warunków i technicznych sposobów jego prowadzenia;
- 2) przetwarzanie informacji o podmiotach wpisanych do tego rejestru;
- 3) rozpatrywanie wniosków o wpis do tego rejestru, dokonywanie aktualizacji wpisów oraz wykreślanie podmiotów z tego rejestru;
- 4) nakładanie kar pieniężnych, o których mowa w art. 153b, na podmioty prowadzące działalność w zakresie walut wirtualnych, które nie dopełniły obowiązku uzyskania wpisu do tego rejestru.

2. Organ właściwy w sprawach rejestru działalności w zakresie walut wirtualnych jest administratorem danych przetwarzanych w tym rejestrze.

Art. 129r. 1. Wpisu do rejestru działalności w zakresie walut wirtualnych dokonuje się na podstawie wniosku przedsiębiorcy wniesionego w formie elektronicznej, zawierającego:

- 1) imię i nazwisko albo nazwę (firmę);
- 2) numer w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym, o ile taki numer został nadany, oraz NIP;
- 3) wskazanie świadczonych usług w zakresie walut wirtualnych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 12;
- 4) kwalifikowany podpis elektroniczny, podpis zaufany albo podpis osobisty składającego wniosek.

2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się oświadczenie przedsiębiorcy następującej treści: „Oświadczam, że dane zawarte we wniosku są kompletne i zgodne z prawdą. Znam warunki wykonywania działalności w zakresie walut wirtualnych, o której mowa w ustawie z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2025 r. poz. 644). W szczególności oświadczam, że spełnione są warunki, o których mowa w art. 129n i art. 129o wymienionej ustawy.”. Składający oświadczenie zawiera w nim klauzulę następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu uprawnionego do odebrania oświadczenia o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

3. Organ właściwy w sprawach rejestru działalności w zakresie walut wirtualnych dokonuje wpisu do tego rejestru w terminie 14 dni od dnia wpływu wniosku o wpis wraz z oświadczeniem, o którym mowa w ust. 2.

Art. 129s. Organ właściwy w sprawach rejestru działalności w zakresie walut wirtualnych odmawia, w drodze decyzji, dokonania wpisu do tego rejestru, jeżeli:

- 1) wniosek jest niekompletny i nie został uzupełniony w wyznaczonym terminie;
- 2) dane zawarte we wniosku są niezgodne ze stanem faktycznym.

Art. 129t. Rejestr działalności w zakresie walut wirtualnych zawiera:

- 1) numer i datę wpisu do rejestru;
- 2) imię, nazwisko albo nazwę (firmę);
- 3) numer w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym, o ile został nadany, oraz numer identyfikacji podatkowej (NIP);
- 4) wskazanie świadczonych usług, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 12;
- 5) informacje o zawieszeniu działalności;
- 6) informacje o zakończeniu działalności w zakresie walut wirtualnych.

Art. 129u. 1. Organ właściwy w sprawach rejestru działalności w zakresie walut wirtualnych prostuje z urzędu wpis do tego rejestru zawierający oczywiste błędy lub omyłki.

2. W przypadku zmiany danych wpisanych do rejestru działalności w zakresie walut wirtualnych podmiot, o którym mowa w art. 129n, składa w formie elektronicznej, w terminie 14 dni od dnia zajścia zdarzenia, które spowodowało zmianę tych danych, wniosek o zmianę wpisu w tym rejestrze.

Art. 129v. Podmiot wpisany do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym, wykonujący działalność w zakresie walut wirtualnych, zawiadamia w formie elektronicznej organ właściwy w sprawach rejestru działalności w zakresie walut wirtualnych o zawieszeniu wykonywania działalności w terminie 14 dni od dnia zawieszenia jej wykonywania.

Art. 129w. Organ właściwy w sprawach rejestru działalności w zakresie walut wirtualnych wykreśla, w drodze decyzji, podmiot wykonujący działalność w zakresie walut wirtualnych z tego rejestru:

- 1) na wniosek podmiotu wniesiony w formie elektronicznej;
- 2) po uzyskaniu informacji o wykreśleniu podmiotu z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo Krajowego Rejestru Sądowego;
- 3) w przypadku stwierdzenia:
 - a) niespełniania przez podmiot warunków wymaganych prawem do wykonywania działalności w zakresie walut wirtualnych,
 - b) że podmiot złożył oświadczenie, o którym mowa w art. 129r ust. 2, niezgodne ze stanem faktycznym;
- 4)¹⁸⁾ na wniosek Generalnego Inspektora po nałożeniu kary administracyjnej, o której mowa w art. 150 ust. 1 pkt 2, w zakresie, w jakim nakazano zaprzestania podejmowania przez instytucję obowiązanych określonych czynności.

¹⁸⁾ Dodany przez art. 33 pkt 3 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

Art. 129wa. 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych udostępnia na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych wzory wniosków o wpis do rejestru działalności w zakresie walut wirtualnych, zmianę wpisu i wykreślenie z tego rejestru oraz zawiadomienia o zawieszeniu wykonywania działalności.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb składania wniosków o wpis do rejestru działalności w zakresie walut wirtualnych, zmianę wpisu i wykreślenie z tego rejestru oraz zawiadomienia o zawieszeniu wykonywania działalności, mając na uwadze konieczność zapewnienia bezpiecznego i sprawnego składania tych wniosków oraz tego zawiadomienia.

Art. 129x. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może wyznaczyć, w drodze rozporządzenia, organ Krajowej Administracji Skarbowej do wykonywania zadań organu właściwego do prowadzenia rejestru działalności w zakresie walut wirtualnych, określając zakres tych zadań, mając na względzie przygotowanie techniczne i organizacyjne urzędu obsługującego ten organ.

Art. 129y. Dane, o których mowa w art. 129h i art. 129t, są przechowywane przez okres 5 lat, licząc od dnia, w którym dokonano wykreślenia podmiotu odpowiednio z rejestru działalności na rzecz spółek i trustów albo rejestru działalności w zakresie walut wirtualnych.

Art. 129z. W zakresie nieuregulowanym w niniejszym rozdziale stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców.

Rozdział 12

Kontrolowanie instytucji obowiązanych

Art. 130. 1. Generalny Inspektor sprawuje kontrolę wykonywania przez instytucje obowiązane obowiązków w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, zwaną dalej „kontrolą”.

2. W ramach sprawowanego nadzoru lub kontroli kontrolę sprawują także:

- 1) na zasadach określonych w przepisach odrębnych, z zastrzeżeniem art. 131 ust. 1, 2 i 5:
 - a) Prezes NBP – zgodnie z ustawą z dnia 27 lipca 2002 r. – Prawo dewizowe, w odniesieniu do podmiotów prowadzących działalność kantorową w rozumieniu tej ustawy,
 - b) KNF – w odniesieniu do instytucji obowiązanych przez nią nadzorowanych,
 - c) Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa – w odniesieniu do spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych,
 - d) prezesi sądów apelacyjnych – w odniesieniu do notariuszy,
 - e) naczelnicy urzędów celno-skarbowych – w odniesieniu do instytucji obowiązanych kontrolowanych przez te organy;
- 2) na zasadach określonych w ustawie wojewodowie lub starostowie – w odniesieniu do stowarzyszeń;
- 3) na zasadach określonych w ustawie ministrowie lub starostowie – w odniesieniu do fundacji.

3. W podmiotach, o których mowa w ust. 1 i 2, zadania związane bezpośrednio ze sprawowaniem nadzoru lub kontroli mogą być powierzone wyłącznie osobie, która posiada niezbędną wiedzę i kwalifikacje wymagane na stanowisku związanym ze sprawowaniem nadzoru lub kontroli oraz daje rękojmię należytego wykonywania powierzonych obowiązków.

Art. 131. 1. Kontrola jest przeprowadzana na podstawie rocznych planów kontroli zawierających w szczególności wykaz podmiotów podlegających kontroli, zakres kontroli oraz uzasadnienie jej przeprowadzenia.

2. Przy opracowywaniu planów kontroli bierze się pod uwagę ryzyko prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu określone w szczególności w krajowej ocenie ryzyka oraz w sprawozdaniu Komisji Europejskiej, o którym mowa w art. 6 ust. 1–3 dyrektywy 2015/849.

3. Generalny Inspektor oraz podmioty, o których mowa w art. 130 ust. 2, mogą przeprowadzić kontrolę nieprzewidzianą w rocznym planie kontroli (kontrola doraźna).

4. Generalny Inspektor może zwrócić się do podmiotów, o których mowa w art. 130 ust. 2, o przeprowadzenie kontroli doraźnej w instytucjach obowiązanych.

5. Podmioty, o których mowa w art. 130 ust. 2, przekazują Generalnemu Inspektorowi:

- 1) roczne plany kontroli wraz z uzasadnieniem, nie później jednak niż do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego kontrolę, a także aktualizacje planów, w terminie 14 dni od dnia ich sporządzenia;
- 2) zawiadomienie o zamiarze przeprowadzenia kontroli doraźnej wraz z uzasadnieniem, nie później niż w dniu rozpoczęcia kontroli, chyba że przeprowadzenie kontroli wynika z zaktualizowanego planu kontroli;
- 3) informację o wynikach kontroli, w terminie 14 dni od dnia jej zakończenia lub wydania zaleceń pokontrolnych albo podjęcia decyzji o odstąpieniu od ich wydania.

6. Generalny Inspektor może zwrócić się do podmiotów, o których mowa w art. 130 ust. 2, o przekazanie potwierdzonych kopii dokumentacji zgromadzonej w toku kontroli.

Art. 132. 1. Generalny Inspektor koordynuje kontrole sprawowane przez podmioty, o których mowa w art. 130 ust. 2.

2. W ramach koordynacji, o której mowa w ust. 1, Generalny Inspektor opracowuje i udostępnia, w terminie do dnia 15 listopada każdego roku, informacje o obszarach i sektorach szczególnie narażonych na ryzyko prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu.

3. Generalny Inspektor może przekazywać podmiotom, o których mowa w art. 130 ust. 2, wskazówki dotyczące kontroli przestrzegania przepisów ustawy.

Art. 133. 1. Kontrolę przeprowadza co najmniej dwóch imiennie upoważnionych przez Generalnego Inspektora pracowników komórki organizacyjnej, o której mowa w art. 12 ust. 2, zwanych dalej „kontrolerami”.

2. Upoważnienie do przeprowadzenia kontroli zawiera:¹⁹⁾

- 1) podstawę prawną do przeprowadzenia kontroli;
- 2) oznaczenie organu przeprowadzającego kontrolę;
- 3) datę i miejsce wystawienia upoważnienia;
- 4) imię i nazwisko kontrolera oraz numer jego legitymacji służbowej;
- 5) oznaczenie kontrolowanej instytucji obowiązanej;
- 6) miejsce przeprowadzenia kontroli;
- 7) przedmiot oraz zakres kontroli;
- 8) datę rozpoczęcia kontroli oraz przewidywany czas jej trwania;
- 9) podpis osoby udzielającej upoważnienia;
- 10) pouczenie o prawach i obowiązkach kontrolowanej instytucji obowiązanej.

Art. 134. 1.²⁰⁾ Czynności kontrolnych dokonuje kontroler po okazaniu legitymacji służbowej oraz upoważnienia, o którym mowa w art. 133 ust. 2.

1a.²¹⁾ Okazanie legitymacji służbowej oraz upoważnienia, o którym mowa w art. 133 ust. 2, może nastąpić za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2024 r. poz. 1513).

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór legitymacji służbowej kontrolera oraz tryb jej wydawania i wymiany, mając na uwadze potrzebę zapewnienia identyfikacji kontrolera oraz właściwej jego ochrony.

Art. 135. 1. Czynności kontrolnych dokonuje kontroler w miejscu prowadzenia działalności przez kontrolowaną instytucję obowiązaną oraz w każdym innym miejscu związanym z prowadzoną przez nią działalnością, w dniach i w godzinach pracy kontrolowanej instytucji obowiązanej.

2. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa lub przestępstwa skarbowego czynności kontrolne niecierpiące zwłoki mogą być podejmowane w dniach wolnych od pracy lub poza godzinami pracy kontrolowanej instytucji obowiązanej po uprzednim poinformowaniu o tym osoby upoważnionej do reprezentowania kontrolowanej instytucji obowiązanej.

3. Poszczególne czynności kontrolne mogą być podejmowane również poza miejscem określonym w ust. 1, w szczególności w lokalu komórki organizacyjnej, o której mowa w art. 12 ust. 2, jeżeli jest to uzasadnione charakterem tych czynności oraz może przyczynić się do szybszego i skuteczniejszego przeprowadzenia kontroli.

¹⁹⁾ Wprowadzenie do wyliczenia w brzmieniu ustalonym przez art. 33 pkt 4 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

²⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 33 pkt 5 lit. a ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

²¹⁾ Dodany przez art. 33 pkt 5 lit. b ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

Art. 136. 1. W zakresie wynikającym z przedmiotu kontroli kontroler jest uprawniony do swobodnego poruszania się w miejscach i pomieszczeniach objętych kontrolą, bez obowiązku uzyskania przepustki, oraz nie podlega rewizji osobistej.

2. Czynności kontrolnych dokonuje się w obecności osoby upoważnionej przez kontrolowaną instytucję obowiązana, z wyjątkiem czynności, o których mowa w art. 135 ust. 3.

3. Po zakończeniu czynności kontrolnych, a przed podpisaniem protokołu kontroli, kontroler może zwrócić się do kontrolowanej instytucji obowiązanej o złożenie w wyznaczonym terminie dodatkowych dokumentów oraz pisemnych wyjaśnień w zakresie objętym kontrolą. Do terminu określonego w art. 141 ust. 3 nie wlicza się okresu od dnia wysłania pisemnych wyjaśnień do dnia otrzymania dodatkowych wyjaśnień lub dokumentów.

Art. 137. 1. Kontrolowana instytucja obowiązana ma obowiązek zapewnić kontrolerowi warunki i środki niezbędne do sprawnego przeprowadzenia kontroli, w szczególności przedstawić w wyznaczonym terminie żądane dokumenty i materiały, zapewnić terminowe udzielanie informacji, udostępnić w niezbędnym zakresie środki łączności, a także inne urządzenia techniczne, umożliwić sporządzanie kopii, filmowanie, fotografowanie, dokonywanie nagrań dźwiękowych oraz przedłożyć urzędowe tłumaczenia na język polski sporządzonych w języku obcym dokumentów mających znaczenie dla kontroli.

2. Koszty wykonywania obowiązków określonych w ust. 1 ponosi kontrolowana instytucja obowiązana.

3. W przypadku utrudniania lub uniemożliwiania przeprowadzenia kontroli kontroler może korzystać z pomocy funkcjonariuszy Policji. Funkcjonariusze Policji wykonują na polecenie kontrolera czynności umożliwiające sprawne i niezakłócone przeprowadzenie kontroli.

4. Kontroler, w związku z wykonywaniem czynności kontrolnych, korzysta z ochrony przewidzianej w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny dla funkcjonariuszy publicznych.

Art. 138. Kontroler przed podjęciem pierwszej czynności kontrolnej, takiej jak przyjęcie informacji, wyjaśnień, przeprowadzenie przesłuchań, ma obowiązek poinformować osobę upoważnioną przez kontrolowaną instytucję obowiązana, jej pracowników lub inne osoby wykonujące pracę na jej rzecz na innej podstawie niż stosunek pracy o ich prawach i obowiązkach oraz pouczyć o skutkach prawnych utrudniania lub uniemożliwiania przeprowadzenia czynności kontrolnych, a także o odpowiedzialności za złożenie nieprawdziwych wyjaśnień lub zatajenie prawdy. Składający wyjaśnienia może odmówić odpowiedzi, gdy odpowiedź mogłaby narazić jego lub osoby, o których mowa w art. 83 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, na odpowiedzialność karną lub bezpośrednią szkodę majątkową.

Art. 139. 1. Informacje pisemne sporządzane przez kontrolowaną instytucję obowiązana na potrzeby przeprowadzanej kontroli są podpisywane przez osoby upoważnione do ich sporządzenia. W przypadku odmowy ich podpisania kontroler sporządza stosowną adnotację w protokole przekazania materiałów.

2. Zgodność z oryginałem kopii dokumentów potwierdza osoba upoważniona do reprezentowania kontrolowanej instytucji obowiązanej.

3. Potwierdzenie, o którym mowa w ust. 2, zawiera klauzulę „za zgodność z oryginałem” i podpis osoby dokonującej potwierdzenia. Zgodność z oryginałem kopii danych umieszczonych w systemach informatycznych lub kopii danych utrwalonych na nośnikach informacji innych niż dokumenty potwierdza się na piśmie, ze wskazaniem zawartości nośnika oraz jego rodzaju.

Art. 140. 1. Odebranie ustnych wyjaśnień wymaga sporządzenia protokołu, w dwóch egzemplarzach, z których jeden otrzymuje kontrolowana instytucja obowiązana. Kontroler oraz osoba składająca ustne wyjaśnienia podpisują protokół oraz parafują każdą jego stronę.

2. W przypadku odmowy podpisania protokołu przez osobę składającą ustne wyjaśnienia wzmiankę o tym umieszcza się w protokole, z podaniem przyczyn odmowy.

3. Wyjaśnienia udzielane ustnie mogą być utrwalane przy wykorzystaniu urządzenia rejestrującego, po uprzednim poinformowaniu o tym osoby składającej wyjaśnienia. W czynnościach ma prawo uczestniczyć osoba upoważniona do reprezentowania kontrolowanej instytucji obowiązanej. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się.

4. Kontroler przekazuje kontrolowanej instytucji obowiązanej na nośniku elektronicznym kopię wyjaśnień ustnych utrwalonych za pomocą urządzenia rejestrującego. Kontrolowana instytucja obowiązana lub osoba przez nią upoważniona poświadcza pisemnie otrzymanie takiej kopii.

Art. 141. 1. Z przeprowadzonej kontroli sporządza się protokół kontroli w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach.

2. Protokół kontroli zawiera:

- 1) nazwę i adres kontrolowanej jednostki obowiązanej;
- 2) imiona i nazwiska oraz stanowiska służbowe kontrolerów;

- 3) datę upoważnienia do przeprowadzenia kontroli oraz wzmianki o jego zmianach;
- 4) określenie przedmiotowego zakresu kontroli;
- 5) określenie dnia rozpoczęcia i zakończenia kontroli;
- 6) imiona i nazwiska oraz stanowiska służbowe osób składających oświadczenia i udzielających informacji, wyjaśnień oraz składających zeznania w trakcie przeprowadzania kontroli;
- 7) opis wykonanych czynności kontrolnych, ustaleń faktycznych oraz opis stwierdzonych nieprawidłowości i ich zakres oraz osoby odpowiedzialne za te nieprawidłowości;
- 8) opis załączników, z podaniem nazwy każdego załącznika;
- 9) pouczenie podmiotu kontrolowanego o przysługującym prawie zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu;
- 10) określenie miejsca i dnia sporządzenia protokołu kontroli.

3. Protokół kontroli doręcza się kontrolowanej instytucji obowiązanej w terminie 30 dni od dnia zakończenia kontroli bezpośrednio lub za pokwitowaniem przez operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe albo na adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1045 i 1841).

4. Protokół kontroli podpisują kontroler oraz osoba upoważniona do reprezentowania kontrolowanej instytucji obowiązanej.

5. Osoba upoważniona do reprezentowania kontrolowanej instytucji obowiązanej parafuje każdą stronę jednego z otrzymanych egzemplarzy protokołu kontroli, a następnie przekazuje ten egzemplarz Generalnemu Inspektorowi w terminie 14 dni od dnia doręczenia protokołu kontroli.

6.²²⁾ Kontroler umieszcza na egzemplarzu protokołu kontroli, który otrzymuje Generalny Inspektor, wzmiankę o odmowie jego podpisania. W przypadku braku przekazania Generalnemu Inspektorowi przez instytucję obowiązaną egzemplarza protokołu kontroli, kontroler sporządza kolejny egzemplarz protokołu kontroli, podpisuje się na nim i dokonuje wzmianki o braku przekazania protokołu kontroli przez instytucję obowiązaną. Odmowa podpisania lub brak przekazania protokołu kontroli nie zwalnia kontrolowanej instytucji obowiązanej z wykonania zaleceń, o których mowa w art. 142 ust. 3 pkt 3.

7.²²⁾ Kontrolowana instytucja obowiązana ma prawo zgłoszenia umotywowanych zastrzeżeń do protokołu kontroli. Zastrzeżenia zgłasza się w formie pisemnej lub elektronicznej do Generalnego Inspektora w terminie 14 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli bezpośrednio w organie lub za pokwitowaniem przez operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe albo na adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych.

8. Po rozpatrzeniu zastrzeżeń kontrolowanej instytucji obowiązanej, jednak nie później niż po upływie 30 dni od dnia ich otrzymania, Generalny Inspektor w przypadku uwzględnienia zastrzeżeń dokonuje zmiany protokołu kontroli w niezbędnym zakresie w drodze aneksu sporządzonego na piśmie, który doręcza się tej instytucji w terminie 30 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń. W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń kontrolowanej instytucji obowiązanej doręcza się tej instytucji na piśmie stanowisko dotyczące tych zastrzeżeń w terminie 30 dni od dnia ich otrzymania. Stanowisko dotyczące zastrzeżeń lub aneks Generalnego Inspektora doręcza się za pokwitowaniem przez operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe albo na adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych.

9. Oczywiste omyłki pisarskie lub rachunkowe prostuje kontroler, parafując sprostowania. Generalny Inspektor o sprostowaniu oczywistych omyłek informuje pisemnie kontrolowaną instytucję obowiązaną.

Art. 142. 1. Kontroler sporządza wystąpienie pokontrolne Generalnego Inspektora, zwane dalej „wystąpieniem pokontrolnym”, w terminie 30 dni od dnia doręczenia kontrolowanej instytucji obowiązanej:

- 1) protokołu kontroli – w przypadku braku zastrzeżeń, o których mowa w art. 141 ust. 7;
- 2) stanowiska, o którym mowa w art. 141 ust. 8.

2. Wystąpienie pokontrolne, o którym mowa w ust. 1, doręcza się kontrolowanej instytucji obowiązanej za pokwitowaniem przez operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe albo na adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych.

²²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 33 pkt 6 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

3. Wystąpienie pokontrolne zawiera:

- 1) ocenę działalności instytucji obowiązanej w zakresie objętym kontrolą;
- 2) zwięzły opis ustaleń kontroli, a w przypadku ustalenia nieprawidłowości – wskazanie przepisów prawa, które zostały naruszone;
- 3) zalecenia pokontrolne ze wskazaniem sposobu i terminu usunięcia ustalonych nieprawidłowości.

4. W terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego kontrolowana instytucja obowiązana przesyła Generalnemu Inspektorowi informacje o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych lub o stanie ich realizacji, wraz ze wskazaniem ostatecznego terminu ich wykonania.

5. Zmiana terminu wykonania zaleceń pokontrolnych może nastąpić za zgodą Generalnego Inspektora na wniosek kontrolowanej instytucji obowiązanej złożony nie później niż przed upływem terminu do ich wykonania.

Art. 143. Generalny Inspektor może w każdym czasie odstąpić od dalszego przeprowadzania czynności kontrolnych, o czym informuje na piśmie kontrolowaną instytucję obowiązaną. W takim przypadku nie sporządza się protokołu kontroli, o którym mowa w art. 141 ust. 1.

Art. 144. Generalny Inspektor przekazuje pisemną informację o wynikach kontroli przeprowadzonej przez Generalnego Inspektora oraz o odstąpieniu, o którym mowa w art. 143, organom sprawującym nadzór nad skontrolowanymi instytucjami obowiązany w terminie odpowiednio 14 dni od dnia sporządzenia wystąpienia pokontrolnego albo od dnia odstąpienia.

Art. 145. 1. Podmioty, o których mowa w art. 130 ust. 1 i 2, mogą przeprowadzać kontrolę przestrzegania przepisów ustawy przez działające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jednostki organizacyjne podmiotów z państw członkowskich podlegających obowiązkowi wynikającemu z przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu wydanych na podstawie dyrektywy 2015/849. W celu zapewnienia przestrzegania przepisów ustawy przez te jednostki organizacyjne organy, o których mowa w art. 115a ust. 1, współpracują oraz wymieniają informacje lub dokumenty z właściwymi organami z państw członkowskich, w których podmioty te mają swoją siedzibę.

2. Organy, o których mowa w art. 115a ust. 1, w celu zapewnienia przestrzegania przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu wydanych na podstawie dyrektywy 2015/849 przez wchodzące w skład grupy jednostki organizacyjne instytucji obowiązanych będące instytucjami kredytowymi i finansowymi w rozumieniu art. 3 pkt 1 i 2 dyrektywy 2015/849, działające na terytorium państw członkowskich, współpracują oraz wymieniają informacje lub dokumenty z właściwymi organami z tych państw członkowskich.

3. Podmioty, o których mowa w art. 130 ust. 1 i 2, są uprawnione do kontrolowania wdrażania procedury grupowej w jednostkach zależnych oraz podmiotach będących instytucjami kredytowymi i finansowymi w rozumieniu art. 3 pkt 1 i 2 dyrektywy 2015/849 wchodzących w skład grupy, dla której jednostką dominującą jest instytucja obowiązana.

Art. 145a.²³⁾ 1. Jeżeli pismo wnoszone przez instytucję obowiązaną nie spełnia wymagań formalnych ustalonych w przepisach prawa, należy wezwać instytucję obowiązaną do usunięcia braków w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż 7 dni.

2. W razie uzupełnienia braku w terminie pismo wywołuje skutki od dnia jego wniesienia. W razie nieuzupełnienia braku w terminie pismo pozostawione zostaje bez rozpoznania, o czym należy pouczyć przy doręczeniu wezwania.

Art. 146. W zakresie nieuregulowanym w niniejszym rozdziale do kontroli stosuje się przepisy rozdziału 5 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców.

Rozdział 13

Kary administracyjne

Art. 147. Instytucja obowiązana, która nie dopełnia obowiązku:

- 1) wyznaczenia osoby odpowiedzialnej za wykonanie obowiązków określonych w ustawie, o którym mowa w art. 7 i art. 8,
- 2) sporządzania oceny ryzyka oraz jej aktualizacji, o którym mowa w art. 27 ust. 3,
- 3) przekazania na żądanie Generalnego Inspektora oceny ryzyka oraz innych informacji mogących mieć wpływ na krajową ocenę ryzyka, o którym mowa w art. 28,
- 4) stosowania środków bezpieczeństwa finansowego, o których mowa w:
 - a) art. 33,
 - b) art. 43 – w przypadkach wyższego ryzyka prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu oraz w przypadkach, o których mowa w art. 44–46,

²³⁾ Dodany przez art. 33 pkt 7 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

- 5) dokumentowania zastosowanych środków bezpieczeństwa finansowego oraz wyników bieżącej analizy przeprowadzanych transakcji oraz wykazania na żądanie organów, o których mowa w art. 130, zastosowania odpowiednich środków bezpieczeństwa, o których mowa w art. 34 ust. 3,
- 6) przechowywania dokumentacji, o którym mowa w art. 49 ust. 1 i 2,
- 7) wprowadzenia wewnętrznej procedury instytucji obowiązanej, o którym mowa w art. 50,
- 8) wprowadzenia procedury grupowej, o którym mowa w art. 51,
- 9) zapewnienia udziału osób wykonujących obowiązki związane z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w programach szkoleniowych, o którym mowa w art. 52,
- 10) wdrożenia wewnętrznej procedury anonimowego zgłaszania naruszeń przepisów z zakresu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, o którym mowa w art. 53,
- 11) zachowania w tajemnicy faktu przekazania Generalnemu Inspektorowi lub innym właściwym organom informacji, o którym mowa w art. 54 ust. 1,
- 12) przekazania lub udostępnienia informacji, o którym mowa w art. 72 lub art. 76,
- 13) przekazania zawiadomień, o którym mowa w art. 74, art. 86 ust. 1 lub art. 90 ust. 1,
- 14) zachowania w tajemnicy informacji o planowanym wszczęciu oraz o prowadzeniu analiz dotyczących prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, o którym mowa w art. 54 ust. 1,
- 15) wykonania zaleceń pokontrolnych wydanych przez Generalnego Inspektora,
- 16) uzyskania zezwolenia na utworzenie oddziału lub przedstawicielstwa w państwie trzecim wysokiego ryzyka, zidentyfikowanym przez Komisję Europejską w akcie delegowanym przyjętym na podstawie art. 9 dyrektywy 2015/849, o którym mowa w art. 44b ust. 1,
- 17) zastosowania się do decyzji Generalnego Inspektora albo KNF, o której mowa w art. 44b ust. 4 i 5 oraz art. 44c ust. 1,
- 18) nieprzeprowadzania transakcji, rozwiązywania stosunków gospodarczych lub nienawiązywania stosunków gospodarczych, o którym mowa w art. 41 ust. 1,
- 19) nieprzeprowadzania transakcji, o którym mowa w art. 86 ust. 4 lub art. 89 ust. 3,
- 20) wstrzymania transakcji lub blokady rachunku, o którym mowa w art. 86 ust. 5 lub art. 87 ust. 2

– podlega karze administracyjnej.

Art. 148. Instytucja obowiązana, która nie dopełnia obowiązku:

- 1) zapewnienia, aby transferowi środków pieniężnych towarzyszyły informacje o płatniku lub odbiorcy, o którym mowa w art. 4–6 rozporządzenia 2015/847,
- 2) wdrożenia skutecznych procedur pozwalających na wykrywanie brakujących informacji o płatniku lub odbiorcy, o których mowa w art. 7, art. 8, art. 11 i art. 12 rozporządzenia 2015/847,
- 3) informowania Generalnego Inspektora o nieprzekazywaniu wymaganych informacji o płatniku lub odbiorcy lub o podjętych działaniach, o którym mowa w art. 8 rozporządzenia 2015/847,
- 4) zachowania wszystkich otrzymanych informacji o płatniku i odbiorcy, które towarzyszą transferowi, o którym mowa w art. 10 rozporządzenia 2015/847,
- 5) udzielania Generalnemu Inspektorowi informacji, o którym mowa w art. 14 rozporządzenia 2015/847,
- 6) przechowywania dokumentacji, o którym mowa w art. 16 rozporządzenia 2015/847

– podlega karze administracyjnej.

Art. 149. Instytucja obowiązana, która:

- 1) nie dopełnia obowiązku stosowania szczególnych środków ograniczających, o których mowa w art. 117 ust. 1, lub obowiązku przekazywania Generalnemu Inspektorowi posiadanych informacji związanych z ich stosowaniem,
- 2) nie dopełnia obowiązku zamrażania funduszy lub zasobów gospodarczych albo zakazu udostępnienia funduszy lub zasobów gospodarczych, określonego w art. 2 ust. 1, 2 i 3 rozporządzenia 881/2002, art. 3 ust. 1 i 2 rozporządzenia 753/2011 oraz art. 2 ust. 1 rozporządzenia 2580/2001,
- 3) nie stosuje się do zakazu świadomego i celowego udziału w działaniach, których przedmiotem lub celem jest, bezpośrednio lub pośrednio, próba obejścia nakazu zamrożenia lub zakazu udostępnienia funduszy lub zasobów gospodarczych lub obowiązku informowania o obejściu tych nakazów i zakazów, określonego w art. 4 ust. 1 i 2 rozporządzenia 881/2002, art. 3 ust. 3 rozporządzenia 753/2011 oraz art. 3 rozporządzenia 2580/2001,

- 4) nie dopełnia obowiązku niezwłocznego przekazania informacji, które ułatwiłyby zapewnienie zgodności z rozporządzeniem 881/2002, rozporządzeniem 753/2011 oraz rozporządzeniem 2580/2001, lub obowiązku współpracy z Generalnym Inspektorem w zakresie weryfikacji tych informacji, określonego w art. 5 ust. 1 rozporządzenia 881/2002, art. 8 ust. 1 rozporządzenia 753/2011 oraz art. 4 ust. 1 rozporządzenia 2580/2001,
 - 5) nie stosuje się do zakazu świadczenia usług finansowych określonego w art. 2 ust. 2 rozporządzenia 2580/2001
- podlega karze administracyjnej.

Art. 150. 1. Karami administracyjnymi są:

- 1) publikacja informacji o instytucji obowiązanej oraz zakresie naruszenia przepisów ustawy przez tę instytucję w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych;
- 2) nakaz zaprzestania podejmowania przez instytucję obowiązaną określonych czynności;
- 3) cofnięcie koncesji lub zezwolenia albo wykreślenie z rejestru działalności regulowanej;
- 4) zakaz pełnienia obowiązków na stanowisku kierowniczym przez osobę odpowiedzialną za naruszenie przez instytucję obowiązaną przepisów ustawy, przez okres nie dłuższy niż rok;
- 5) kara pieniężna.

2. Karę pieniężną nakłada się do wysokości dwukrotności kwoty korzyści osiągniętej lub straty unikniętej przez instytucję obowiązaną w wyniku naruszenia albo – w przypadku gdy nie jest możliwe ustalenie kwoty tej korzyści lub straty – do wysokości równowartości kwoty 1 000 000 euro.

3. Karę pieniężną nakłada się na instytucje obowiązane, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1–5, 7–11, 24 i 25:

- 1) w przypadku osoby fizycznej – do wysokości 20 868 500 zł;
- 2) w przypadku osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej – do wysokości równowartości kwoty 5 000 000 euro albo do wysokości 10 % obrotu wykazanego w ostatnim zatwierdzonym sprawozdaniu finansowym za rok obrotowy lub w ostatnim skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok obrotowy – w przypadku instytucji objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym grupy kapitałowej.

4. Ustalając rodzaj kary administracyjnej oraz wysokość kary, uwzględnia się:

- 1) wagę naruszenia i czas jego trwania;
- 2) zakres odpowiedzialności instytucji obowiązanej;
- 3) możliwości finansowe instytucji obowiązanej;
- 4) skalę korzyści osiągniętych lub strat unikniętych przez instytucję obowiązaną, jeżeli można te korzyści lub straty ustalić;
- 5) straty poniesione przez osoby trzecie w związku z naruszeniem, jeżeli można je ustalić;
- 6) stopień współpracy instytucji obowiązanej z organami właściwymi w sprawach przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
- 7) uprzednie naruszenia przepisów ustawy przez instytucję obowiązaną.

5. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy:

- 1) waga naruszenia przepisów ustawy jest znikoma, a instytucja obowiązana zaprzestała naruszania przepisów ustawy lub
- 2) za to samo zachowanie prawomocną decyzją na instytucję obowiązaną została uprzednio nałożona kara administracyjna przez inny uprawniony organ administracji publicznej lub instytucja obowiązana została prawomocnie ukarana za wykroczenie lub wykroczenie skarbowe lub prawomocnie skazana za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe i uprzednia kara spełnia cele, dla których miałyby być nałożona kara administracyjna

– organy, o których mowa w art. 151 ust. 1, mogą, w drodze decyzji, odstąpić od nałożenia kary administracyjnej.

Art. 151. 1. W drodze decyzji:

- 1) Generalny Inspektor – w zakresie naruszeń stwierdzonych w wyniku kontroli, o której mowa w art. 130 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 lit. c–e oraz pkt 2 i 3, nakłada kary administracyjne, o których mowa w art. 150 ust. 1 pkt 1, 2 i 5;
- 2) Prezes NBP – w zakresie naruszeń stwierdzonych w wyniku kontroli, o której mowa w art. 130 ust. 2 pkt 1 lit. a, nakłada kary administracyjne, o których mowa w art. 150 ust. 1 pkt 1–3 i 5;
- 3) KNF – w zakresie naruszeń stwierdzonych w wyniku kontroli, o której mowa w art. 130 ust. 2 pkt 1 lit. b, nakłada kary administracyjne, o których mowa w art. 150 ust. 1.

2. Karę administracyjną, o której mowa w art. 150 ust. 1 pkt 3, na:

- 1) instytucje obowiązane, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 11, prowadzące działalność kantorową w rozumieniu ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. – Prawo dewizowe nakłada Prezes NBP;
- 2) instytucje obowiązane, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 20, nakłada minister właściwy do spraw finansów publicznych;
- 3) instytucje obowiązane objęte nadzorem, zgodnie z art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym nakłada KNF.

3. Karę administracyjną, o której mowa w art. 150 ust. 1 pkt 4, w zakresie sprawowanego nadzoru bankowego nakłada KNF.

4. Organy, o których mowa w ust. 1, mogą odstąpić od wszczęcia postępowania w sprawie nałożenia kar administracyjnych, w przypadku gdy naruszenie obowiązków, o których mowa w art. 147 lub art. 148, nie ma charakteru poważnego, a instytucja obowiązana wykonała zalecenia pokontrolne.

Art. 152. 1. Generalny Inspektor publikuje w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych informacje o:

- 1) wydaniu ostatecznej decyzji w sprawie nałożenia kary administracyjnej,
- 2) wniesieniu skargi na decyzję, o której mowa w pkt 1,
- 3) orzeczeniach zapadłych w wyniku rozpatrzenia skargi, o której mowa w pkt 2

– w tym dane identyfikacyjne instytucji obowiązanej, na którą nałożono karę administracyjną, rodzaj i charakter naruszenia przepisów ustawy oraz rodzaj lub wysokość nałożonej kary administracyjnej.

2. Dane identyfikacyjne instytucji obowiązanej, o których mowa w ust. 1, obejmują w przypadku:

- 1) osoby fizycznej – dane, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1 lit. a–c i f;
- 2) osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej – dane, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 2 lit. a–d.

3. W przypadku uznania publikacji informacji, o których mowa w ust. 1, za nieproporcjonalną do naruszenia, zagrażającą stabilności rynków finansowych lub zagrażającą prowadzonemu postępowaniu:

- 1) odracza się publikację informacji do momentu, kiedy przyczyny odroczenia publikacji ustaną;
- 2) ogranicza się terminowo lub bezterminowo zakres publikowanej informacji, w szczególności w zakresie danych osobowych.

4. Generalny Inspektor nie publikuje informacji, o których mowa w ust. 1, w przypadku gdy odroczenie publikacji informacji lub ograniczenie zakresu publikacji informacji jest nieproporcjonalne do naruszenia lub niewystarczające do uniknięcia zagrożenia stabilności rynków finansowych.

5. Informacje, o których mowa w ust. 1, usuwa się z Biuletynu Informacji Publicznej po upływie 5 lat od dnia ich opublikowania, z tym że informacje, o których mowa w ust. 2 pkt 1, usuwa się z chwilą, gdy ich publikacja przestała być niezbędna, jednak nie później niż po upływie roku od dnia ich opublikowania.

6. Informacja o nałożonej karze administracyjnej jest przekazywana organowi sprawującemu nadzór nad działalnością instytucji obowiązanej.

7. Informacja o karze administracyjnej nałożonej na instytucje obowiązane, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1–5, 7–11, 24 i 25, w zakresie wskazanym w ust. 1, jest przekazywana europejskim urządowi nadzoru.

8. Przepisy niniejszego artykułu stosuje się odpowiednio do kar administracyjnych nakładanych przez organy, o których mowa w art. 151 ust. 1 pkt 2 i 3.

Art. 152a.²⁴⁾ Organy, o których mowa w art. 130 ust. 1 i 2 pkt 1 lit. a i b, przekazują Europejskiemu Urzędowi Nadzoru Bankowego informacje o niedociągnięciach stwierdzonych w ramach sprawowanej kontroli lub nadzoru, oraz środkach podejmowanych w ramach sprawowanej kontroli lub nadzoru w odpowiedzi na istotne niedociągnięcia, o których mowa w art. 9a ust. 1 lit. a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego), zmiany decyzji nr 716/2009/WE oraz uchylecia decyzji Komisji 2009/78/WE, (Dz. Urz. UE L 331 z 15.12.2010, str. 12, z późn. zm.).

²⁴⁾ Dodany przez art. 33 pkt 8 ustawy, o której mowa w odnośniku 2.

Art. 153. 1. Podmioty wymienione w art. 58 pkt 1–5 i 7–13 lub powiernik lub osoba zajmująca stanowisko równoważne w podmiocie, o którym mowa w art. 58 pkt 6, które nie dopełniły obowiązku zgłoszenia lub aktualizacji informacji, o których mowa w art. 59, w terminie wskazanym w ustawie lub podały informacje niezgodne ze stanem faktycznym, podlegają karze pieniężnej do wysokości 1 000 000 zł.

2. (uchylony)

3. Beneficjent rzeczywisty, który nie dopełnił obowiązku, o którym mowa w art. 60a, wskutek czego podmiot wymieniony w art. 58 pkt 1–5 i 7–13 lub powiernik, lub osoba zajmująca stanowisko równoważne w podmiocie, o którym mowa w art. 58 pkt 6, nie dokonały zgłoszenia lub aktualizacji informacji, o których mowa w art. 59, w terminie wskazanym w ustawie lub podały informacje niezgodne ze stanem faktycznym, podlega karze pieniężnej do wysokości 50 000 zł.

Art. 153a. Podmiot prowadzący działalność na rzecz spółek lub trustów, który wykonuje tę działalność bez uzyskania wpisu do rejestru działalności na rzecz spółek lub trustów, podlega karze pieniężnej do wysokości 100 000 zł.

Art. 153b. Podmiot prowadzący działalność w zakresie walut wirtualnych, który wykonuje tę działalność bez uzyskania wpisu do rejestru działalności w zakresie walut wirtualnych, podlega karze pieniężnej do wysokości 100 000 zł.

Art. 154. 1. W przypadku stwierdzenia naruszenia przez instytucję obowiązanych obowiązków, o których mowa w art. 147 lub art. 148, organy, o których mowa w art. 151 ust. 1, mogą nałożyć na osobę, o której mowa w art. 6–8, odpowiedzialną za wykonanie obowiązków określonych w ustawie w czasie, w którym naruszono te przepisy, karę pieniężną do wysokości 1 000 000 zł.

2. Do nakładania kary, o której mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 150 ust. 4 i 5 oraz art. 152.

Art. 155. Wpływy z kar pieniężnych stanowią dochód budżetu państwa.

Rozdział 14

Przepisy karne

Art. 156. 1. Kto, działając w imieniu lub na rzecz instytucji obowiązanej:

- 1) nie dopełnia obowiązku przekazania Generalnemu Inspektorowi zawiadomienia o okolicznościach, które mogą wskazywać na podejrzenie popełnienia przestępstwa prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, lub obowiązku przekazania Generalnemu Inspektorowi zawiadomienia o powzięciu uzasadnionego podejrzenia, że określona transakcja lub wartości majątkowe będące przedmiotem tej transakcji mogą mieć związek z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu,
- 2) przekazuje Generalnemu Inspektorowi nieprawdziwe lub zataja prawdziwe dane dotyczące transakcji, rachunków lub osób,

podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

2. Tej samej karze podlega, kto wbrew przepisom ustawy ujawnia osobom nieuprawnionym, posiadaczom rachunku lub osobom, których transakcja dotyczy, informacje zgromadzone zgodnie z ustawą lub wykorzystuje te informacje w sposób niezgodny z przepisami ustawy.

3. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 pkt 1 lub ust. 2 działa nieumyślnie, podlega grzywnie.

Art. 157. Kto udaremnia lub utrudnia przeprowadzenie czynności kontrolnych, o których mowa w rozdziale 12, podlega grzywnie.

Rozdział 15

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 158–180. (pominięte)

Rozdział 15a

Przepisy epizodyczne

Art. 180a. Zwalnia się z obowiązku przekazania informacji, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2, w przypadku transferu środków pieniężnych stanowiących wsparcie finansowe udzielone w ramach programu rządowego lub samorządowego w związku z przeciwdziałaniem COVID-19 w rozumieniu art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 340, 1089, 1222, 1473 i 1717 oraz z 2025 r. poz. 179).

Rozdział 16

Przepisy przejściowe i dostosowujące

Art. 181. 1. Zawiadomienia, o których mowa w art. 74, art. 86 ust. 1 i art. 90 ust. 1, potwierdzenie, o którym mowa w art. 86 ust. 3, żądania, o których mowa w art. 86 ust. 5 i art. 87 ust. 1, zwolnienia, o których mowa w art. 86 ust. 6, informacje i dokumenty, o których mowa w art. 76, a także informacje o zawiadomieniu, o których mowa w art. 89 ust. 8, są przekazywane w formie pisemnej do dnia wejścia w życie rozporządzeń, o których mowa w art. 79 ust. 3 i art. 94.

2. Przekazanie, o którym mowa w ust. 1, może następować za pomocą środków komunikacji elektronicznej, jeżeli instytucja obowiązana uzgodniła z Generalnym Inspektorem taki sposób przekazywania.

Art. 182. Formularz identyfikacyjny przekazany elektronicznie do Generalnego Inspektora przez instytucję obowiązaną przed dniem wejścia w życie ustawy uznaje się za formularz identyfikujący instytucję obowiązaną w rozumieniu art. 77 ust. 1.

Art. 183. W okresie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy instytucje obowiązane, o których mowa w ustawie uchylanej w art. 197, przekazują informacje, o których mowa w art. 72, oraz formularze, o których mowa w art. 77 ust. 1, zgodnie z przepisami dotychczasowymi, a po upływie tego okresu, nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy – zgodnie z przepisami dotychczasowymi albo przepisami niniejszej ustawy.

Art. 184. 1. W okresie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy do instytucji obowiązanych niebędących instytucjami obowiązаныmi, o których mowa w ustawie uchylanej w art. 197, przepisów art. 72 nie stosuje się.

2. W okresie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy instytucje obowiązane niebędące instytucjami obowiązаныmi, o których mowa w ustawie uchylanej w art. 197, realizując obowiązki, o których mowa w art. 74, art. 76, art. 86, art. 89 ust. 8 i art. 90, nie przekazują do Generalnego Inspektora formularza identyfikującego, o którym mowa w art. 77.

3. Po upływie okresu, o którym mowa w ust. 2, w celu realizacji po raz pierwszy obowiązków, o których mowa w art. 74, art. 76, art. 86, art. 89 ust. 8 i art. 90, instytucje obowiązane niebędące instytucjami obowiązаныmi, o których mowa w ustawie uchylanej w art. 197, przekazują do Generalnego Inspektora formularz, o którym mowa w art. 77.

Art. 185. Do postępowań w sprawie wstrzymania transakcji lub blokady rachunku wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 186. Do zwolnienia wartości majątkowych zamrożonych przed dniem wejścia w życie ustawy na podstawie art. 20d ustawy uchylanej w art. 197 stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 187. Rejestry transakcji, o których mowa w art. 8 ust. 1 i 3 ustawy uchylanej w art. 197, są przechowywane do czasu upływu okresu ich przechowywania przewidzianego na podstawie przepisów dotychczasowych.

Art. 188. 1. Do kontroli wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Czynności podjęte w toku kontroli przed dniem wejścia w życie ustawy pozostają w mocy.

3. Upoważnienia Generalnego Inspektora wydane na podstawie art. 21 ust. 2 ustawy uchylanej w art. 197 pozostają w mocy.

4. Dotychczasowe legitymacje służbowe, o których mowa w art. 21 ust. 2 ustawy uchylanej w art. 197, zachowują ważność do czasu wydania nowych, jednak nie dłużej niż przez okres 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 189. Do postępowań w sprawie nałożenia kar pieniężnych wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe, chyba że przepisy niniejszej ustawy są względniejsze dla instytucji obowiązanej.

Art. 190. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 15a ust. 6 ustawy uchylanej w art. 197 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 85 ust. 4, jednak nie dłużej niż przez okres 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 191. 1. Znosi się Międzyresortowy Komitet Bezpieczeństwa Finansowego.

2. Tworzy się Komitet Bezpieczeństwa Finansowego.

3. Komitet Bezpieczeństwa Finansowego przedkłada Generalnemu Inspektorowi do zatwierdzenia regulamin Komitetu w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 192. Pierwszą krajową ocenę ryzyka, o której mowa w art. 25 ust. 1, Generalny Inspektor opracowuje w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 193. Pierwszą ocenę ryzyka, o której mowa w art. 27, instytucje obowiązane sporządzają w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 194. Tworzy się Centralny Rejestr Beneficjentów Rzeczywistych.

Art. 195. Spółki, o których mowa w art. 58, wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego przed dniem wejścia w życie rozdziału 6 zgłaszają do Centralnego Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych informacje o beneficjentach rzeczywistych w terminie 9 miesięcy od dnia wejścia w życie tego rozdziału.

Art. 196. 1. Pracownicy, funkcjonariusze i żołnierze delegowani do pracy w jednostce, o której mowa w art. 3 ust. 4 ustawy uchylanej w art. 197, na podstawie art. 5 ust. 1 tej ustawy, stają się pracownikami i funkcjonariuszami delegowanymi do pracy w komórce organizacyjnej, o której mowa w art. 12 ust. 2, na podstawie art. 16 ust. 1.

2. Żołnierze zawodowi wyznaczeni do pełnienia służby w jednostce, o której mowa w art. 3 ust. 4 ustawy uchylanej w art. 197, na podstawie art. 5 ust. 3 tej ustawy, stają się żołnierzami zawodowymi wyznaczonymi do pełnienia służby woj-skowej w komórce organizacyjnej, o której mowa w art. 12 ust. 2, na podstawie art. 16 ust. 3.

Rozdział 17

Przepisy końcowe

Art. 197. Traci moc ustawa z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2017 r. poz. 1049 oraz z 2018 r. poz. 650).

Art. 198. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia²⁵⁾, z wyjątkiem rozdziału 6, art. 194 i art. 195, które wchodzi w życie po upływie 18 miesięcy od dnia ogłoszenia.

²⁵⁾ Ustawa została ogłoszona w dniu 12 kwietnia 2018 r.